

Spazio Amaro (Spațiu amar) în *Oltre il Cielo* nr. 62, Roma 1960

Il cacciatore elettronico (Vânătorul electronic) în *Il Giornale di Pavia*, Pavia 25 octombrie 1960

La luna delle venti braccia (Luna celor douăzeci de brațe) în *Oltre il Cielo* nr. 57, Roma 1960

Gli ordini non si discutono (Ordinele nu se discută) în *Oltre il Cielo* nr. 54, Roma 1960

La Miniera (Mina) în *Oltre il Cielo* nr. 77, Roma 1961

Il Kraken (Krakenul) în *Oltre il Cielo* nr. 85, Roma 1961

Una rossa autentica (O roșcată autentică) în *Interplanet*, CELT, Piacenza 1962

La sfida (Înfruntarea) în *Il Giornale di Pavia*, Pavia 1966

Seconda nascita (Născut a doua oară) în *Universo e dintorni*, Garzanti, Milano 1978

Babele (Babel) în *Una rosa per la vita*, Ed. Black Out, Modena 1981

Mochuelo (Mochuelo) în *Le Ali della Fantasia* /7, Solfanelli, Chieti 1987

© Copyright Lino Aldaani.

© Toate drepturile pentru prezenta versiune rezervate editurii Vreamea

LINO ALDANI

VÂNĂTORUL ELECTRONIC

TRADUCERI DE CORNELIA MARIAN,
SILVIA COLFESCU ȘI ALEXANDRU CIOCHIA

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
1999

Coperta de Silvia Colfescu

ISBN 973-9423-29-9

Cuvânt înainte

Cel mai de seamă reprezentant al literaturii science-fiction italiene, Lino Aldani, s-a născut în 1926 la San Cipriano Po. Aici trăiește și lucrează actualmente, după o viață zbuciumată, petrecută în mare parte la Roma, unde a predat matematica până în anul 1968. În acel an s-a întors pe tărâmurile natale, devenind, la un moment dat, chiar primarul localității.

Este scriitorul italian de SF cel mai tradus în lume. Celebru în urma publicării cunoscutelor sale cărți *Quarta Dimensione* (Cea de a patra dimensiune) – Milano 1964, *Quando le radici* (Când rădăcinile) – Piacenza 1977, *Eclissi 2000* (Eclipsa 2000) – Milano 1979 și *Nel segno della luna bianca* (Sub semnul lunii albe) – Milano 1985 – aceasta din urmă scrisă în colaborare cu Daniela Piegai – Lino Aldani este cunoscut publicului român prin apariția traducerilor din opera sa, între care prima, *Noapte bună, Sofia* (Editura Dacia, 1982), a trezit un mare entuziasm în rândurile iubitorilor de science-fiction din țara noastră.

Lino Aldani este fondatorul revistei italiene de SF *Futuro* (Viitor). El a selecționat și a supravegheat editarea unor importante antologii de science-fiction italian în Franța și în Germania.

Povestirile adunate în acest volum au fost scrise în etape diferite ale vieții creatoare a lui Aldani, din anii 1960 și până în 1987. Ele fac parte dintre cele mai semnificative opere ale autorului și au fost selecționate,

pentru a face parte din prezenta antologie, de către însuși Aldani. Povestirile apar pentru prima oară în traducere românească.

Scriitor cu un autentic talent narativ, Lino Aldani este, în același timp, un rafinat stilist. Povestirile sale, atingând întotdeauna probleme esențiale, sunt învăluite într-o aură de melancolie și blândețe, ce transpun cititorul într-o inconfundabilă atmosferă de visare.

Personalitate de vârf printre creatorii europeni de SF, Lino Aldani face încă o dată dovada că literatura science-fiction a bătrânului continent nu este cu nimic mai prejos de mult mai cunoscuta ei rivală americană.

Știți cum e astroportul din Rotterdam spre asfințit, când lumina roșie a soarelui linge astronavele nemișcate pe giganticele platforme de *piroxită*? Ei bine, stăteam acolo de peste o oră, în picioare, cu degetele agățate de plasa de sârmă care înconjură imensa platformă pentagonală, și încă nu dădeam nici cel mai mic semn de oboseală sau de plictiseală. Fascinat, continuam să privesc carcasele strălucitoare și vehiculele lăcuite cu galben și cu roșu, care alergau în toate direcțiile, ca împinse de un impuls febril.

Mașini. Și oameni, mici și negri ca furnicile. Stăteau acolo, cocoțați în turnuri înalte de control și urcau, coborau, urcau iar cu lifturile, într-o succesiune haotică de mișcări, în aparență fără înțeles.

Stăteam acolo de peste o oră, fermecat și uitând de toate. Apoi, ca de obicei, o gheară înghețată îmi strânse stomacul, un nod tare și zvâcnitor mi se puse în gât. Așa se întâmpla întotdeauna. Spectacolul ăsta al astronavelor îmi face și bine și rău, e un amestec de plăcere și de durere, o viziune care mă deprimă, mă exaltă și apoi mă lasă plin de suferință și de jale. Știu, ar trebui să-mi iau tălpășița, dar nu reușesc. Am vizitat toate astroporturile, cel puțin pe toate cele răspândite în acea mică parte de lume pe unde m-am învărtit. Paris, Londra, Berlin și Viena. Iar acum Rotterdam.

Nodul din gât aproape că-mi tăia răsufarea. Doamne, de unde senzația asta de rătăcire, senzația asta de vid și de absurd, ca un motor care se învâрте nebunește în gol?

Mi-am dat seama abia atunci că vântul serii era rece

și tăios. Cerul se întunecase, căpătând o nuanță violetă; norii, împinși de vântul dinspre est, se îngrămădeau ca o pătură de funingine încărcată de ploaie. Am tresărit când o picătură, mare și grea, mi-a căzut pe mână. Apoi, ropotul neașteptat al ploii dense, violente.

Am dat fuga să mă adăpostesc la Postul de Odihnă, și acolo l-am întâlnit pe bătrânul Van Klaus.

N-o să uit niciodată chipul lui. Înalt și destul de voinic, cu pielea feței arsă, scorojită, cu ochi mari și foarte vioi: două picături mari de malachit într-un deșert cafeniu de riduri. Era așezat, încruntat peste măsură, în fața unei „chees-machine”, dând din cap și blestemând tot timpul. Îl vedeam cum înfige cu furie pivotul piesei în găurile din tabla de șah luminoasă și cum dă cu pumnul în mașină de fiecare dată când se aprinde beculețul roșu.

Puțin după aceea intră un tip slăbănog, foarte înalt, cu picioarele în paranteză. Se duse lângă Van Klaus și îi dădu o palmă peste spinare.

—Las-o baltă, îi zise. Ce plăcere poți să ai să joci cu o mașină?

—Ai dreptate, Eric. Nu e nici o plăcere. Capcanele astea nenorocite acceptă să joace numai dacă mutările pe care le faci sunt înscrise în schema lor. Cum încerci să ieși din schemă, se și aprinde blestematul ăla de beculeț roșu și trebuie să o iei de la capăt.

—Hai să facem o partidă, propuse omul pe care-l chema Eric, dar să jucăm între noi, creștinii.

Veniră să se așeze lângă mine. O femeie de vreo treizeci și cinci de ani, chiar aceea care mă servise mai înainte cu bere, le aduse tabla de șah. Am aflat mai târziu că era nepoata lui Van Klaus, că o chema Hilda și că îl ajuta pe bătrân să administreze Postul de Odihnă.

Van Klaus deschise jocul cu pionul regelui. Eric făcu

la fel. Apoi amândoi mutară caii, dar, la mutarea a treia, Van Klaus își puse nebunul pe căsuța a cincea, în loc de a patra.

Eric holbă ochii :

— Hă ? făcu uluit. Ce mutare mai e și asta ?

Van Klaus începu să râdă.

— Ia te uită, ia te uită, exclamă el satisfăcut, ți s-a aprins beculețul roșu în mijlocul frunții.

Celălalt începu să se scarpine în cap. Van Klaus își învârti scaunul cam cât un sfert de cerc și-și puse picior peste picior. Am schițat o umbră de zâmbet, în timp ce el îmi făcea cu ochiul, cu o expresie complice.

— Vă interesează șahul ? mă întrebă.

Se rupsesse gheața. Am făcut semn că da și mi-am tras scaunul lângă masa lor. Eric, între timp, se luase cu mâinile de cap și pufnea : străvechea și uitata deschidere Ruy Lopez îl luase pe nepregătite.

— Un joc sublim, zise Van Klaus arătând către tabla de șah. Frumos, prea frumos ca să fi fost inventat de om...

Mă uitai la el, minunându-mă.

— Desigur că știți povestea lui Sissa Ben Dahir, spuse el.

Dacă o știi ! Potrivit legendei, paternitatea străvechiului joc îi aparține lui Ben Dahir, care l-ar fi inventat ca să-l convingă pe fiul regelui său să învețe strategia războiului.

— Ei bine, astea-s minciuni, făcu bătrânul. Sau sunt minciuni, sau Ben Dahir nu era un om de pe pământul ăsta. Își suflă nasul. Aveți încredere în mine, reluă el, bătându-se cu două degete în piept, jocul ăsta vine de pe altă lume.

Mi se părea o teză cam hazardată. Am încercat să-i

aduc unele obiecții. I-am spus că nu puteau să aducă jocul pe planeta noastră nici animalele de pe Marte, nici locuitorii de pe Venus, care sunt și astăzi într-o fază inferioară a evoluției.

—Știu, mă întrerupse Van Klaus. Dar nu spun că ei l-au adus.

—Și atunci, cine?

Bătrânul își întoarse privirea către fereastră. Afară se făcuse beznă, coloanele luminoase ale reflectoarelor brăzdau cerul întunecat, urmărindu-se una pe alta și încrucișându-se fără o clipă de răgaz.

—Universul e imens, zise el cu voce visătoare. Într-o bună zi, când omul va cuceri stelele, poate că va găsi ființele care au făurit arta și logica tablei cu șaizeci și patru de pătrățele...

Își plimbă degetul mare în sus și în jos de-a lungul marginii tablei de șah, așteptând ca Eric să se hotărască să mute. Avea aerul unui om care urmărește gânduri îndepărtate și imposibil de împărtășit. Apoi se întoarse către teigheaua barului din fundul sălii. Un bărbat, în picioare, stătea acolo și privea în lumină un păhărel de lichior.

Van Klaus îl strigă:

—Hei, Rudolf. Îi făcu semn să vină lângă el. Stai jos, îi zise. Știi cine trece pe-aici, în seara asta? Arnold! Atunci bem!

Dintr-o dată, Eric pocni cu mâna tabla de șah și împrăștiă piesele cu furie.

—Renunț! mârâi el. Să facem altă partidă.

Începură să joace altă partidă, plonjând în câteva clipe în complexitățile neobișnuitei variante de apărare Karo Kann.

—Ai fost vreodată pe Marte? mă întrebă deodată bătrânul, fără să mă privească.

—Nu.

—Dar pe Venus?

—Nici.

L-am văzut cum ridică imperceptibil sprâncenele și strânge din buze. Am înțeles că în ochii bătrânului nu prețuiam mare lucru. Drace, cum de nu-mi dădusem seama de la început? Aveau toți trei pielea întunecată, arsă și uscată. „Ăștia și-au petrecut jumătate din viață învărtindu-se prin spațiu”, m-am gândit. „Ăștia știu o groază de lucruri. Și mă iau în râs pentru că nu am scos niciodată ciocul din cuib”.

I-am văzut pe ceilalți doi făcând o schimă oarecum compătimitoare și m-am simțit ca pe ace. Mă temeam că unul din ei m-ar putea întreba dintr-o clipă în alta: „Dar pe lună?” O, dacă cineva mi-ar fi pus o întrebare de felul ăsta, ei bine, aș fi mințit, aș fi spus că da. Și când te gândești că acum vreo douăzeci de ani, când m-am însurat, Giselle și cu mine am fost cât pe ce să ne urcăm într-o rachetă cu destinația Luna-City. Apoi, simțul practic al Gisellei își spusese cuvântul: „Prea scump”, a spus ea, „Cu atâta bănet ne mobilăm toată casa”. Așa că n-am mai plecat nicăieri.

Van Klaus mă privi chiorâș, dar nu zise nimic. Continuă să joace, fredonând în surdină un cântec vechi, care vorbea de aurore și de planete înflorite și de alte asemenea. Și ceilalți doi își văzură de treabă: Eric, foarte ocupat să-și calculeze mutarea, și Rudolf cu un ochi la tabla de șah și cu unul la pahar.

Schimbul sosi după aceea. Arnold avea un ciuf de păr blond și mătăsos, în formă de seceră, care-i cădea pe frunte. Era roșu la obraz, congestionat. Începură să-și care palme pe spinare și, cinci minute bune, își altoiră niște pumni așa de zdraveni că ar fi demolat și un robot, și

răseră schimbând, în glumă, şiruri lungi de insulte imposibil de reprodus.

M-am ridicat. Aveam intenţia să mă îndepărtez, ca să-i las mai la largul lor. „Or fi ani de zile de când nu s-or fi văzut”, m-am gândit. „Cine ştie câte or avea să-şi spună.”

Am dat să mă trag la o parte, dar Van Klaus m-a apucat de braţ.

— Aşează-te, mi-a zis scurt. Nu deranjezi pe nimeni. Apoi o chemă pe Hilda, strigând: Sprinteioaro, adu o sticlă de Kimoià.

Kimoià, după cum poate ştiţi, e unul dintre cele mai preţuite vinuri de pe Venus: uşor, aspru, dar licoros, incredibil de îmbătător.

Sticla era din 2188, veche de cincisprezece ani: un deliciu pentru cunoscători. Arnold o privi cu ochi de îndrăgostit:

— N-am mai băut aşa ceva de cel puţin doi ani, spuse. Şi plesni din limbă.

Stăteam ca pe ghimpi, foarte jenat.

— Cine e? întrebă Arnold, arătând cu degetul spre mine.

— Un „plumb”, zise Van Klaus. Dar mi-e simpatic: joacă şah.

Plumb! Poate că bătrânul nu bănuia că ştiu ceva din jargonul astronautilor. Plumb i se spune cuiva care n-a reuşit niciodată să se ridice de pe Terra. Unuia ca mine, de fapt.

Van Klaus îşi umplu din nou paharul.

— Ai băut vreodată Kimoià? mă întrebă. Dar nu stătu să aştepte răspunsul. Spuse: Trebuie băut acolo, pe loc, aici pe Pământ îşi pierde toată aroma.

Cei patru închină în cinstea Spaţiului şi îşi goliră

paharele dintr-o înghițitură. Rămăsesem cu paharul ridicat pe jumătate, nehotărât dacă să particip și eu la închinare.

Începură să cânte „Spațiu amar”.

Știam și eu cântecul, îl cunoșteam cuvânt cu cuvânt. Dar n-am îndrăznit să cânt cu ei. Apoi, Arnold începu să suspine. Aruncă o privire la eticheta sticlei și spuse:

— În 2188 eram încă în serviciu. Dădu din cap: la zi, Van Klaus, unde erai în '88?

Bătrânul închise ochii o clipă:

— Făceam naveta, zise. Eram secund pe naveta poștală spre Marte. Dar tu?

— Vânam asteroizi pentru Hademar Company.

— Eu eram deja la odihnă, zise Eric, omul cu picioare strâmbe. În '86 n-am trecut proba de acuitate batoscopică și m-au expediat acasă.

Și eu? Unde eram eu în 2188? La Lyon, unde mă născusem și crescusem, așezat ca o cifră patru la un pupitru, în birou. Hârtoage, hârtoage și iar hârtoage. Nu văzusem altceva în toată viața mea. Și încă e mare lucru că Societatea Comercială pentru care lucrez a vrut anul trecut să răsplătească cei treizeci de ani de devotament de care am dat dovadă, trimitându-mă să lucrez la Departamentul Comisiilor Externe, o slujbă care, din când în când, îmi dă posibilitatea să călătoresc: două, trei zile de evadare la sfârșitul fiecărei luni.

Van Klaus începu să povestească:

— Îți aduci aminte, Arnold, atunci, pe Andromeda, când venea spre noi epava aia care mergea în derivă? Am evitat impactul numai cu câțiva zeci de metri...

Vinul mă ametise. Băusem Kimoiă numai o dată, cu vreo cinci, șase ani înainte, când întreprinderea dăduse un banchet cu ocazia pensionării bătrânului meu șef de serviciu, și nu eram obișnuit. Îi vedeam pe Van Klaus și

pe ceilalți ca prin ceață. Printre altele, bătrânul vorbea mai mult în jargonul astronauților, multe cuvinte aveau pentru mine un înțeles vag, aproximativ.

Acum vorbea despre *rafflies*, feroasele animale din deșertul marțian. Am văzut unul la grădina zoologică din Frankfurt, lung de mai mult de trei metri, închis în marele cub de cristal unde sunt reproduse artificial condițiile de mediu în care trăiește. Era impresionant, îți tăia răsuflarea. Era oroarea dusă la limitele extreme ale suportabilului. De asta puseseră un paznic la intrarea care dădea spre cușca lui, ca să nu le dea voie copiilor să intre. Dar cred că și mulți dintre oamenii maturi, după ce-l văd, se trezesc noaptea din somn de *pavor nocturnus*¹.

—Erau doi, zicea Van Klaus. Când a văzut că femeia a fost lovită, masculul a atacat vehiculul nostru cu ferocitate. Am făcut două tumbe pe nisip și *rafflie* a tăbărit pe noi. Camaradul cu care eram l-a lovit de moarte, dar înainte de asta, tot a avut timp să-mi tragă o gheară...

Își trase încetișor mânăca în sus: o cicatrice lungă îi brăzda antebrațul de la cot până la încheietura mâinii.

—Din fericire, abia m-a atins, zise.

Hilda veni lângă masă cu o altă sticlă. Umplură din nou paharele și începură iar să cânte „Spațiu amar”.

Mi-era somn, pleoapele îmi cădeau și prin picioare îmi urcau și coborau valuri de furnicături. Acum povestea Eric. Cred că în acest moment am adormit. Cuvintele lui Eric mi-au inspirat visul. Eram singur în spațiul negru și adânc, astronava albă și tăcută părea că stă nemișcată și totuși se îndepărta din ce în ce mai mult de mine, mă abandona în vid, cu radioul stricat, cu funia de nailon tăiată. Și nu mai aveam aer, eram singur, singur, singur...

¹ Spaimă nocturnă – în l. latină în text.

—Ridică-l, zicea Van Klaus. I-a făcut rău Kimoiă.

O mână mă apucă de păr.

Doamne, să cad jos ca un buştean, din două pahare de vin!

—Mă simt foarte bine, am spus. Ba chiar, cu voia dumneavoastră, acum e rândul meu. Şi am chemat-o pe Hilda, să ne mai aducă de băut. Mare figură mai sunt! Trebuia să mă țin bine cu orice preţ, chiar cu riscul de a vomita de îndată ce voi ieşi afară, chiar cu riscul de a-mi veni rău şi de a pierde *levarapidul* de la miezul nopţii.

Apoi a venit rândul lui Rudolf, apoi al lui Arnold. Două povestiri halucinante, două aventuri scăldate într-o atmosferă lividă de moarte şi de nebunie.

—Ia ascultă, am spus în cele din urmă. Sunt doar un biet „plumb” care vă invidiază viaţa aventuroasă şi liberă. Din câte am înţeles, toţi aţi trecut prin momente grele. Dar nu cred că a fost întotdeauna aşa de greu... M-am întors către Van Klaus: Dumneavoastră, de exemplu. Care a fost momentul cel mai frumos al vieţii dumneavoastră?

Van Klaus închise ochii, apoi zâmbi:

—Cine ştie ce te aştepţi să auzi, zise el. Momentul cel mai frumos! Nu, nu a fost acela în care am urcat la bord pentru prima oară. Acela, mai curând, a fost o experienţă neplăcută. Ştii, acum patruzeci de ani încă nu se ştia ce-i aia *anticeler* şi decolarea însemna trei minute în care credeai că-ţi crapă inima.

Poate-ţi închipui că momentul cel mai frumos a fost atunci când m-am uitat prin hublou pentru prima oară şi când am văzut ceea ce poeţii numesc pudra de stele a spaţiului. Nu, dragă domnule, absolut nu. Trebuie să ai patruzeci de ani ca să guşti o asemenea privelişte. Şi e un gust amar, te asigur. Eram atât de tânăr pe vremea aceea!

Vezi, n-ai fost niciodată pe Venus, nu poți să înțelegi! De șapte ani purtam în suflet dorul de ă pune piciorul în lumea aceea de vis. Am trudit, am studiat, m-am pregătit pentru asta. Și, în tot timpul călătoriei – era prima oară când mă îmbarcasem – nu m-am gândit decât la asta.

Când, în cele din urmă, ușa s-a deschis și am coborât toți pe platformă, m-am simțit pentru o clipă nimic. Nu eu eram cel care privea, nu. Eu eram cel privit, eram observat, pândit... O întreagă lume fabuloasă, enigmatică, se uita ținută la mine cu mii de ochi misterioși.

A trecut ceva vreme până când am început să văd ceva. Liftul ne-a dus jos și am traversat tabăra în tăcere. La dreapta mea era marea, liniștită și violetă, cu o pădure de bărci rudimentare care pluteau mișcându-se încet pe apele luminoase ale golfului.

Atunci i-am văzut pe oamenii de pe Venus. Mulțimea era acolo, înconjura tabăra ca un halò de magie: trupuri rigide, brune, netede; și ochi, o mare de ochi, adânci, extraordinar de negri. Mă priveau. Poate că n-o să mă credeți, dar toți oamenii aceia mă priveau, mă priveau pe mine, fără să clipească, fără o șoaptă...

Nu știu... Cerul era un imens nor verde străveziu, brăzdat cu violet și galben. Și lumina era extraordinar de intensă, difuză, ca și cum ar fi radiat mii de sori ascunși. Nu sufla nici o boare de vânt. Și peste toate o tăcere încordată, covârșitoare. Era oare cu adevărat Venus? Era oare steaua marinarilor din vechime, a îndrăzneților, a poezilor și a eroilor antici? Frumoasă era, luxuriantă și întunecată, și totuși încărcată de splendori, densă de pericole și de farmece...

Umplu paharul și bău.

— Prea puțin, suspină el. Mâna lui strânsă pumn căzu cu violență pe masă. Prea puțin a durat!

Privi împrejur, căutând parcă invizibile prezențe.

—M-am întors pe Venus de zeci de ori, zise. Am cutreierat adâncul oceanelor ei liniștite, uleioase; am străbătut pădurile ei imense, care mișună de ființe ciudate; cunosc întreaga vrajă a nopților ei umede, parfumate, când șoapte stranii de basm îți pătrund în suflet, întorcându-i lumina copilăriei. Și totuși... Niciodată n-am mai rețrăit frumusețea acestei prime clipe. Mi-a rămas în străfundul inimii ca un piron de foc, o flacără care a ars urmărindu-mă de-a lungul tuturor drumurilor spațiului. Degeaba. N-a fost decât o clipă, miraculoasă, o singură clipă în care m-am simțit centrul tuturor lucrurilor, una cu tot ce mă înconjură, conștient de toate, fără nici un mister în suflet: o clipă de vigoare nemaiîntâlnită; dionisiacă... O vâlvătaie... abia cât să ai timp să spui „iată”. Și nu s-a mai repetat. Niciodată.

Van Klaus plecă fruntea și își privi mâinile. Nu scoase nimeni nici o vorbă. Părea că bătrânul vorbise pentru toți, chiar și pentru mine.

Iar eu, atunci, am văzut o pădure de pupile ațintite din abisuri de tăcere, între hăuri de spațiu mute și de nepătruns, sfincși eterni care nu dau răspunsuri; am văzut o pădure de ochi, veșnic copleșiți de spaima de a vedea, de a înțelege ceva... O neliniște, o suferință care durează întreaga viață.

Când am ieșit, norii pluteau încă jos, livizi, stelele nu se vedeau. Coloanele luminoase ale reflectoarelor continuau să cutreiere cerul, neobosite.

Grădina zoologică de pe Anakee, o planetă fierbinte, situată aproape în centrul nebuloasei Andromeda, era, deși incompletă, cea mai bogată din întreg universul. Fauna nenumăratelor lumi aparținând acelei galaxii era reprezentată în întreaga ei varietate. Mii și mii de exemplare, selecționate și puse în ordine, trăiau închise în cuburi transparente de cuarț polarizat, în care fuseseră reproduse artificial condițiile ambientale de pe planeta de proveniență.

O grădină zoologică de-a dreptul magnifică! Oamenii de pe Anakee erau mândri de ea. Și când enormul lor progres științific le permise saltul către alte galaxii, nu uitară să încarce, la bordul rapidelor lor astronave, vânători electronici. Unde te duci, animalele pe care le găsești, le-au spus. La întoarcerea din expediție, grădina lor zoologică ar fi fost cu siguranță îmbogățită cu exemplare noi și interesante.

Așa se face că, într-o bună zi, astronavele de pe Anakee au ajuns la marginile Căii Lactee. Escadroane de tehnicieni și specialiști au explorat zeci și zeci de planete și sateliți, continuându-și cercetările științifice și repartizând vânătorii, unul pe fiecare planetă.

Korok-ul – așa se numea mașinăria mișcătoare, capabilă să pornească la vânătoarea de animale de orice fel – semăna cu un enorm păianjen: opt labe metalice și flexibile, grefate pe un sferoid de circa un metru și jumătate în diametru. Korok-ul nu putea fi distrus nici măcar de bomba atomică, sau de razele laser. Era dotat cu un spectrofotometru cu raze infraroșii pentru căutarea automată a prăzii,

încărcătura lui practic nu avea limite și era prevăzut cu un paralizator neuronice cu care imobiliza animalele în finalul urmăririi.

Aparatul lăsat pe Deneb IV aparținea tipului cel mai recent și mai perfecționat. Era dotat, de fapt, cu un extrem de sensibil și de special măsurător al inteligenței. Pornind de la informațiile oferite de acesta, Korok-ul imobiliza numai animalele cele mai evolute și interesante: oamenii din Anakee nu aveau nici o intenție de a aduce acasă o colecție de bestii cretine și foarte puțin evolute. Voiau exemplare de primă mână. Korok-ul putea astfel să facă selecția.

Harry Bulmer, comandantul navei „Golden Star” ajunse pe Deneb IV ceva mai târziu. E bine să menționăm de pe acum: și pământeni scotoceau prin spațiu, dar explorările lor se desfășurau pe o arie mai curând restrânsă. Deși puteau să atingă viteze mult superioare celei a luminii, contrazicându-l pe Einstein care, cu secole mai înainte, postulase limita maximă la 300.000 km/sec., astronavele terestre erau rudimentare în comparație cu viteza astronavelor de pe Anakee, care, înfruntând distorsiunile hiper-spătiului, puteau să acopere distanțe enorme într-o clipă.

Harry Bulmer făcea parte din Escadronul Cartografie, însărcinat cu realizarea astro-hărților și cu explorarea planetelor din afara Sistemului Solar. Când pe ecranul monitorului imaginea lui Deneb IV deveni suficient de clară, Harry avu sentimentul că planeta era o piatră de hotar. Se hotărî s-o exploreze personal. Lăsa „Golden Star”-ul pe orbită și coborî la sol cu o navetă spațială.

Prelevă un eșantion de aer: irespirabil. Alege un respirator ușor și ieși. Examină terenul, culese eșantioane de rocă și sedimente. Apoi, pentru că descoperise chiar și

puțină apă, se gândi să se îndrepte spre perdeaua deasă de vegetație care se întindea la marginea luminișului.

Flora era neobișnuită, bazată probabil pe siliciu și carbon. Tăie cu foarfecele câțiva arbuști și îi puse în coș. Apoi, traversând desișul, ajunse la un alt câmp, acoperit cu iarbă verde și ondulată.

Rămase fără suflare. Harry era un om serios. Explorase sute de planete și văzuse multe la viața lui. Dar spectacolul, care îi apărea de data aceasta în fața ochilor, depășea orice fel de așteptări. La câțiva metri distanță zăceau animale de cele mai diverse feluri, rigide, imobile ca niște statui. Părea că toți reprezentanții faunei de pe Deneb IV își dăduseră întâlnire în locul acela, pentru ca să doarmă împreună un somn lung de pace și frăție.

Harry se apropie cu dezintegratorul în mână, gata să deschidă focul la cel mai mic semn de pericol. Animalele nu se mișcă. Ceea ce îl intriga cel mai tare nu era atât înfățișarea lor monstruoasă, cât mai curând sclipirile înghețate de inteligență care emanau din mulțimea aceea de ochi împietriți.

În timp ce făcea câteva fotografii, auzi un zgomot de pași în desiș. Oricine ar fi fost, nu era înțelept să rămână la vedere. Alergă să se ascundă după niște tufe.

Când văzu Korok-ul, abia se stăpâni să nu scoată un strigăt. Acel enorm păianjen metalic, ce se deplasa pe cinci dintre cele opt picioare, cu celelalte trei purtându-și prada, era ceva cu mult mai înspăimântător și mai de neînțeles decât tot ce întâlnise în misiunile lui în spațiu.

Korok-ul se apropie de grupul de animale înțepenite, așezându-și prada în apropierea lui. Harry îl urmări îndepărtându-se în căutarea altor exemplare. Dar numai după câțiva metri, mica antenă parabolică, care ieșea din sferoid, emise un bâzâit straniu. Korok-ul se opri brusc,

schimbându-și direcția. Acum se îndrepta spre el. Cu siguranță că sistemul radar detectase prezența omului și Korok-ul se pregătea să captureze noua pradă.

Harry ochi și trase. Nu se întâmplă nimic: Korok-ul continua să înainteze. Mai trase de încă două ori și o luă la fugă.

Realiză repede că, alergând în direcția aceea, se îndepărta tot mai mult de naveta spațială, dar acum era prea târziu, Korok-ul era pe urmele lui și se apropia încet dar sigur. Se debarasă de dezintegrator, aruncă aparatul de fotografiat și coșul cu mostre. Ușurat, reuși să mai câștige cam o sută de metri. Apoi, coti la stânga, alergând de-a lungul unei traiectorii curbe, la capătul căreia spera să ajungă în apropierea navetei. Știa că drumul avea să dureze nu mai puțin de trei ore și că era o nebunie să spere că va reuși.

Pieptul începu să-l doară, inima părea că-i va exploda dintr-o clipă într-alta. Harry era considerat chiar unul dintre cei mai inteligenți exploratori din Serviciul Galactic.

Era oare posibil, cu inteligența lui atât de bine cotate, să nu găsească modul de a-l înșela pe Korok? Se opri și așteptă.

Când mașinăria ajunsese la numai câțiva metri, Harry alergă spre dreapta și după câteva salturi rapide, devie brusc spre stânga, cu aproape nouăzeci de grade. Îi permisesse Korok-ului să se apropie, era adevărat, dar acum putea spera că va ajunge la navetă în linie dreaptă, fără să mai suporte întârzierile unui ocol. Avea să reușească? Alerga de aproape o oră. Plămânii îi ardeau și simțea în gură gust metalic.

Era o cursă halucinantă, disperată. Apoi, cu voia lui Dumnezeu, ajunsese la luminișul în care își lăsase vehiculul spațial. Era acolo, jos, strălucitor și îmbietor în lumina

soarelui roșiatic, la o distanță nu mai mare de o jumătate de milă. Dar Korok-ul era din nou pe urmele lui. Harry îl auzea scârțâind din toate cele opt picioare ale sale care îl călcau pe nervi, din ce în ce mai aproape și mai amenințătoare. Inevitabil, Korok-ul câștiga teren. Picioarele lui Harry nu îl mai ascultau, erau moi, ca de gumă, și se împiedicau la fiecare pas. Un urlet nebunesc îi explodează în creier.

Vânătorul electronic îl ajunsese la numai câțiva metri de trapă. Colțul unui bolovan ascuns în iarbă îl făcu să se dezechilibreze. Căzu, se rostogoli și încercă să se ridice. Korok-ul era deja lângă el.

Se trezi sub mașină, înconjurat de cele opt picioare. Privea sferoidul cu ochii plini de groază. Tentacule lungi și subțiri, terminate cu bulbi și electrozi, ieșiră din mașină. E sfârșitul, gândi Harry. Se simți examinat, atins pe piept, pe tâmpile, pe gât pe frunte. Închise ochii în așteptarea morții.

A fost o frică inutilă. Korok-ul își retrase tentaculele și sonda și se îndepărtă. Neîncrezător, Harry îl urmări îndepărtându-se și dispărând printre arbuști, ridicând în urma lui un nor de praf.

Se răzgândise. Inexplicabil, Korok-ul se hotărâse să nu-l captureze. Obosit, se urcă în navetă și se îndreptă spre astronava care îl aștepta pe orbită. Când își scrisese raportul, lângă numele planetei notă: L.P.N., Lume Periculoasă și Neospitalieră. Luă harta galactică și desenează un cerc roșu în jurul planetei Deneb IV.

Nu află niciodată ce anume îl salvase. Harry nu avea de unde să știe că tehnicienii de pe Anakee construiseră Korok-ul în așa fel încât acesta să nu poată captura decât animalele dotate cu un coeficient de inteligență superior celui mediu. Și mai presus de toate, Harry nu știa că, la

examenul electroneuronic al Korok-ului, el, exploratorul poate cel mai admirat din întregul Escadron, fusese cotate cu o inteligență slabă, prea puțin interesantă și nedemnă de a face parte din grădina zoologică pe care oamenii de pe Anakee o amenajau.

1960

Traducere de Alexandru Ciochia

Aveți idee cum e făcut un organism unicelular? Ei bine, „Ibis” era oarecum la fel. Nu era o astronavă construită bucată cu bucată, rezultat al adăugării mai multor părți, al alăturării de instrumente, table și buloane. Nimic, în sfârșit, care să dea ideea de mașină din care elemente separate s-ar putea demonta și înlocui. Nu, „Ibis” era toată dintr-o bucată, turnată într-un bloc unic, după principiile rigide ale celei mai moderne teorii asupra coeziunii moleculelor. Era asemenea navelor din zilele noastre, mai mică și mai puțin rapidă, de acord, nu chiar pusă întru totul la punct, dar, acum vreo șaiszeci de ani, când „Ibis” a ieșit din șantier și proiectul lui Krusius și Blagovich a devenit, deci, realitate pentru prima oară, toți s-au entuziasmat ca de-un miracol.

Navigație electromagnetică. Luni și luni de zile nu s-a vorbit decât despre asta. Krusius și Blagovich făcuseră dovada practică și de necontestat că în călătoriile interplanetare nu mai era nevoie de propulsor. Erau suficiente un accelerator și un complex antigravitațional: nava putea să parcurgă cu ușurință orice distanță, alune-când de-a lungul liniilor de forță care brăzdează spațiul. O descoperire și o invenție revoluționare.

Anul 2025 a însemnat sfârșitul erei atomice și începutul erei electromagnetice: dar, în alte privințe, a fost unul din cei mai tragici ani de care-și aduce aminte istoria.

„Ibis” trecuse strălucit proba pentru cea de a treia omologare, Terra – Marte și retur, când, pe neașteptate și cu o violență nemaiîntâlnită, a izbucnit pe Pământ molima

Bolii Roșii. Numai cei mai bătrâni dintre noi și-ar mai putea aminti de ea, și cine știe dacă și-o mai amintesc cu adevărat: unele experiențe sunt prea urâte, mecanismul inconștient al optimismului memoriei intervine și ne silește, printr-un soi de igienă psihică, să uităm. Cu toate acestea, nu e carte de istorie sau de medicină care să nu vorbească despre acest nefericit an 2025. S-a calculat că au murit, în șase luni, mai mult de un miliard și jumătate de oameni, aproape jumătate din întreaga populație a lumii. Dacă cealaltă jumătate a putut să scape cu viață din această hecatombă, asta s-a datorat xemedrinei aduse de pe Titan, cel de-al șaselea satelit al lui Saturn, și navei „Ibis” care, cu o viteză nemaipomenită pe vremea aceea, s-a dus să o aducă de-acolo.

Nu era o călătorie foarte riscantă: omul pusese piciorul de mai multe ori pe sateliții planetei înconjurată de inele, trecuse chiar dincolo de ea, depășise orbita lui Uranus, explorase întregul nostru sistem solar. Și toate astea cu astronave învechite, cu propulsie atomică.

Una peste alta, „Ibis” nu înfruntase nici un pericol. Și nu s-ar fi convenit să i se întâmple nimic neprevăzut. De fapt, totul a mers strună în timpul celor treizeci de zile de călătorie. Dar aterizarea pe Titan nu a fost perfectă: ceva n-a funcționat cum trebuie la complexele anti-g.

Au trecut patruzeci și opt de ore până când comandantul Arne Lagersson și inginerul-pilot și-au dat seama că acul indicator, care arăta „normal”, era de fapt blocat. Prețioasa energie antigravitațională se scurgea prin cablurile de legătură și se pierdea în neant.

Comandantul Lagersson zise:

—Ni s-a întâmplat și nouă ce i s-a întâmplat cămilărilor din deșert căruia, la mijlocul drumului, i s-a găurit burduful cu apă și el n-a observat.

Apoi Alexei, inginerul de bord, apăru în sala de navigație și se apropie de grupul ofițerilor:

—Am sudat cablurile de legătură, anunță el, și am inspectat întregul complex anti-g: totul e în ordine. Rămase o clipă cu ochii ațintiți asupra mâinilor murdare de unsoare, apoi adăugă: Când mă gândesc că, timp de două zile, am stat liniștiți și fericiți, fără să bănuim că în timpul ăsta se descarcă toate condensatoarele, îmi vine să-mi trag niște palme de...

—Las-o baltă, îi spuse Fulton, secundul. Mă tot gândesc cum s-ar fi putut depista o defecțiune de genul ăsta.

Arne Lagersson se dusesese să se așeze într-un colț. Privea fix drept înainte și își trosnea încheieturile degetelor, una câte una. Fulton se așează lângă comandant.

—Probabilitatea de a se depista o pierdere de energie în complexele anti-g e de una la mie, spuse el. În afară de asta, ține cont că a sărit și siguranța la dispozitivul de alarmă. Și, ca și cum asta n-ar fi fost de ajuns, a sărit și siguranța suplimentară de urgență. E prea mult.

Lagersson ridică din umeri. Fulton continuă:

—Nu-mi dau seama clar. O mie ori o mie ori o mie egal un miliard. Înțelegi, Lagersson? O probabilitate la un miliard, și asta trebuia să ni se întâmple tocmai nouă...

—Calculezi greșit, răspunse Lagersson. Aterizarea a fost imperfectă și au sărit diverse siguranțe. Nu văd nici o ciudățenie în asta. Ni s-a întâmplat ce se putea mai rău. Cât arată indicatorul anti-g?

—Cât vrei să arate? Suntem acum sub șase sute cincizeci și, dacă ținem cont că avem o mie șase sute de kilograme-masă cu oameni și cu instrumente cu tot, socoteala e ușoară: avem nouă sute cincizeci peste.

Lagersson își mușcă buzele și clătină de câteva ori din cap:

—Urâtă treabă, Fulton.

—Urâtă de-a binelea. Secundul se uită de jur împrejur, ca și cum ar fi vrut să cântărească, dintr-o singură privire, tot ce-l înconjură. O să fie o problemă să găsim pe-aici nouă chintale de care să ne putem lipsi.

Lagersson îi chemă la el pe toți cei de față. Veniră chiar și Alexei, Irina și doctorul Paulsen.

—Discuția asta să rămână între noi, le spuse comandantul. N-are nici un rost să alertăm tot echipajul.

Urcă rampa spre puntea de comandă și se îndreptă încet spre cabina lui personală. Se simțea obosit de moarte, pe marginea leșinului. Sunt bătrân, se gândi, am aproape patruzeci de ani; prea mulți, prea mulți pentru munca asta.

Aprinse o țigară și se uită prin hublou, prin întărirea dublă de plexiglas. Titan se vedea ca o întindere posomorâtă, împestrițată cu petice de gheață. Nu se afla pe Titan pentru prima oară: venise pe aici în unsprezece, pentru măsurătorile ce se făceau la fiecare zece ani, și încă o dată în douăzeci și unu. Asta era a treia oară, și Lagersson tare se temea că o să fie și ultima.

Văzu oamenii din echipaj apărând din spatele unui delușor alb, nu mai departe de vreo trei sute de metri. Veneau spre navă în șir indian, încet, îmbrăcați în costume termice. Fiecare ducea în spinare xemedrina culeasă cu răbdare, în ore și ore de muncă extenuantă. Lagersson îi număra în gând, unul câte unul. Își recunoscuseră oamenii de încredere. Nu pe toți: unii erau noi; pe ai lui, pe cei cu care mai înfruntase și altădată spațiul, i-ar fi recunoscut chiar dacă ar fi fost mai departe cu încă o milă.

Se trânti pe cușetă, transpirat de groază.

Nouă-chintale. Trebuia să le găsească cu orice preț, dar Lagersson nu reușea să se concentreze asupra problemei. Se surprinse visând la lipsa de sens a lumii, a istoriei. E comic, își spunea, lumea mea agonizează din cauza unei boli necunoscute și leacul e aici, la depărtare de milioane și milioane de kilometri. Apoi i se păru că întrezărește în toate lucrurile o intenție logică și providențială. Xemedrina! Când, cu mulți ani înainte, se făcuseră primele măsurători și relevee pe Titan, cine și-ar fi putut imagina că, în acele neînsemnate tufe roșii, lumea își va găsi salvarea într-o bună zi? Și medicul acela din Hamburg? El fusese cel care înțelesese primul că lumea are nevoie de xemedrină. Își dăduse seama de asta din întâmplare, pe când studia catalizatorii care ar fi putut accelera producerea serului antiepidemic. Întâmplare sau destin?

Încerca să-și închipuie ce s-ar fi întâmplat dacă epidemia ar fi izbucnit mai înainte cu un an, când proiectul lui Krusius și Bregovici era încă la stadiul de planuri pe hârtie. O navă obișnuită cu propulsie atomică ar fi avut nevoie de mai mult de zece luni pentru asemenea călătorie. Prea mult, prea mult timp, suficient timp ca să moară toți de zece ori. Binecuvântată fie „Ibis”, se gândi comandantul, și binecuvântată fie xemedrina. Îl apucă râsul la gândul că și un filosof de doi bani l-ar fi putut acuza de finalism dogmatic.

Țigara se stinse și Lagersson căzu într-un somn neliniștit. Naviga scufundat într-un nor, extrem de rapid, ușor și inaccesibil. Apoi, dintr-o dată, picioarele i se făcură ca plumbul și căzu jos, înghițit de un abis.

Un țărâit discret, ca de greiere, îl trezi brusc. Se uită la cronometrul cu cadran dublu. Prânzul, se gândi. Se spală cu aeroduşul și coborî jos.

Mâncă în tăcere. Doctorul Paulsen părea preocupat, Fulton încerca să-și ascundă simțămintele, în timp ce Andrei și Irina își aruncau unul altuia ciudate priviri enigmatice. De la nivelul de dedesubt, ajungeau până la ei, înăbușite, vocile celorlalți membri ai echipajului.

—Câtă xemedrină s-a cules? întrebă Lagersson.

—Douăsprezece kilograme, răspuse Fulton, încă două culesuri și ajungem la cele șaiszeci de kilograme de care avem nevoie.

—Trebuie să culegem totul într-o singură ieșire.

—De ce? Conjuncția ne va fi favorabilă abia de acum în circa cincizeci și două de ore.

—Știu, bombăni Lagersson. Dar vreau ca toți oamenii, toți, zic, să fie cât mai repede disponibili ca să începem operațiunile de diminuare a greutatei navei. Se întoarce către Irina: Vreau o listă cu tot ce e inutil pe astronavă: obiecte ornamentale, cărți, et caetera, cu greutatea aproximativă înscrisă alături. Dumneata, Alexei, o să-mi întocmești o listă cu tot ce nu e de primă necesitate. Și dumneata, doctore... Vreau să-mi calculezi rațiile de alimente minime și cantitatea de oxigen strict indispensabilă. Mi-e teamă că va trebui să strângem cureaua și plămânii. Se ridică și începu să se îndepărteze. În drum, se întoarce spre Fulton: Măine, când toată xemedrina de care avem nevoie va fi la bord, ai grijă să strângi toate armele echipajului.

* * *

—Golește buzunarele, John.

Omul pufni, îndărătnic.

—Golește buzunarele, am zis! porunci comandantul Lagersson.

Pe masă căzură țigări, o brichetă, o pilă de unghii, un talisman aducător de noroc.

—Și portofelul? întrebă Lagersson cu voce aspră.

—Uite-l, făcu John. Scoase portofelul din buzunarul din spate al pantalonilor și îl puse pe masă. Domnule comandant, zise el cu voce rugătoare, sunt fotografiile soției mele... cântăresc doar câteva grame.

—Taci! zbieră Lagersson. Aruncă tot, inclusiv ceasul!

John își adună lucrurile și, cu capul plecat, se îndreptă spre centrul încăperii. Acolo se înălța deja o grămadă destul de mare de obiecte din cele mai diverse, care ar fi făcut bucuria unui anticar: stilouri, ace de cravată, carnețele, lăntișoare, creioane. John aruncă lucrurile pe grămadă.

—Următorul.

Era un bărbat de vreo patruzeci de ani, cu părul roșu și aspru. Unul dintre cei nou veniți în echipaj.

—Cliff Evans, domnule comandant.

—Golește-ți buzunarele, Cliff.

—Sunt goale, domnule comandant, spuse Cliff, arătându-și căptușeala gri a buzunarelor.

—Bine, făcu Lagersson.

Cliff începu să se îndepărteze, dar comandantul îl chemă înapoi, cu voce furioasă:

—Inelul, Cliff. Scoate-ți inelul.

—Am încercat, domnule comandant. Nu reușesc să-l scot.

—Încearcă cu săpun, altfel îți tai degetul.

Tot echipajul era adunat în sala de navigație, stând în picioare, cu spatele rezemat de pereții astronavei.

—Repede! ordonă Lagersson, imediat după ce-și termină inspecția. Aruncați afară totul.

Patru oameni ridicară bucata de pânză cu tot ce era pe ea și se îndreptară spre camera de decompresiune.

Trecură cinci minute de tăcere încordată, obsesivă. În cele din urmă se aprinse becul verde, apoi cel roșu, apoi din nou cel verde.

—Cât arată indicatorul?

—Cu două sute cinci peste, domnule comandant.

Arne Lagersson își trecu o mână peste ochi, dezamăgit. Aruncaseră afară tot: mesele, cușetele, instalațiile de bucătărie cu raze infraroșii, obiecte de îmbrăcăminte, văsărie, tacâmuri. Se lipsiseră de tot ce însemna confort, de tot ce era superfluu, ba și de tot ce nu era strict necesar. De ce s-ar mai fi putut priva?

—Fulton, spuse comandantul, câte costume spațiale pentru urgență ne-au mai rămas?

—Cinci.

—Aruncă afară trei. Îl strigă pe doctorul Paulsen: Veniți cu mine sus, îi zise. Trebuie să mai vorbim despre rațiile acelea.

De-abia plecară medicul și Lagersson sus, că oamenii începură să se răspândească prin toată sala. Nervozitatea și neliniștea își puseseră amprenta asupra tuturor. Unul se așeză pe dușumea, cu ochii închiși, ținându-și capul în mâini. Alții luau lucrurile în răs, ca să nu se mai gândească la perspectiva de fapt tragică ce se deschidea înaintea lor.

În jurul lui Bob Argitay, un tinerel de vreo nouăzeci de kilograme, se formase un cerc de oameni.

—N-am înțeles niciodată treaba asta cu gravitația, spunea el, exagerând un pic tonul inocent.

—Pentru că ești un măgar, îi spuse camaradul de-alături de el. Stai și ascultă, că-ți explic eu. Își suflecă mânecile cămășii. Închipuie-ți că ești acasă, la etajul al treizecilea sau al patruzecilea al blocului. Bine, dacă eu te iau și te scot afară pe fereastră și pe urmă, dintr-o dată, îți

dau drumul... ei? Ce se-ntâmplă dacă-ți dau drumul?

—Greșești exemplul, Joe, zise un al treilea. Nu s-ar întâmpla nimic: Bob e spiritul de contradicție în persoană. Ar fi capabil să nu cadă, ca să-ți facă-n ciudă...

Careva râse, unul ridică din umeri, plictisindu-se să asculte bancuri, și se îndepărtă.

—Ei, n-o luați în glumă, prieteni! exclamă Bob. Nu înțeleg de-adevăratelea. Și voi, n-o mai faceți pe atotștiutorii, nu știți nici voi mai mult ca mine. Indicatorul arată două sute cinci peste. Cum adică, întreb eu, ar fi posibil să fim siliți să rămânem aici, ținuiți în loc de două nenorocite de chintale? Chiar nu înțeleg.

—Pentru că ești un măgar, repetă Joe, Acum îți explic eu. Imaginează-ți că ai o balanță cu talgere, de acord? Uite, tu stai pe unul din cele două talgere, în timp ce în talgerul celălalt sunt nouăzeci de kilograme de marfă. Ce se întâmplă dacă și tu cântărești nouăzeci de kilograme?

—Ce vrei să se întâmple? se miră Bob. Balanța stă în echilibru.

—Exact, aprobă Joe. Nu merge nici în sus nici în jos. Dar dacă-ți scoți o pană din buzunar și o arunci atunci talgerul cu marfă coboară și tu urci. Ai înțeles?

—Cretinule, îl zădări Bob. Știu de-o groază de vreme cum funcționează o balanță.

—Păi e același lucru și cu complexul anti-g, îl asigură Joe. E același principiu.

—Liniște, făcu unul din grup.

Fulton veni lângă grup.

—Băieți, zise el cu o voce binevoitoare, trebuie să ne reducem hainele la indispensabili...

Bob Argitay începu să râdă.

—Bine! exclamă el cu un entuziasm prefăcut, comandantul a hotărât să ne trimită acasă în chiloți...

—Ia mai taci! îl întrerupse secundul. Scoateți-vă pantofii, maiourile și cămășile.

—Domnule Fulton, se interesă Bob Argitay, dispoziția asta ne privește pe toți, fără deosebire?

Fulton făcu un semn afirmativ.

—Chiar și pe fata de sus?

—Sigur.

—Bună, făcu Bob frecându-și mâinile. Sper că inginerul Alexei Platov n-o să strâmbe din nas dacă, din timp în timp, fata o să coboare ca s-o vedem și noi.

—Idiotule, îl apostrofă Fulton.

Ceilalți se puseră pe râs. Bob începu să se scuze:

—Glumeam, domnule Fulton. Ziceam și eu așa, numai ca să ridic moralul...

Fulton îl privi o clipă, oarecum încurcat. Îl strânse ușor de braț, îi dădu o palmuță peste spinare și se îndepărtă cu pași vioi.

* * *

Mai erau optsprezece ore până la plecare. Lagersson și Fulton, doctorul Paulsen, Alexei și Irina se adunaseră pe puntea superioară.

—Ascultați, spuse comandantul. Știți bine că de xemedrină nu ne putem atinge. Au zis șaiszeci de kilograme și înțeleg să duc șaiszeci de kilograme, nici un gram mai puțin.

Ceilalți aprobară din cap.

—De acord, oftă medicul. Acum indicatorul anti-g arată șaiszeci și patru de kilograme în plus. Avem optsprezece ore la dispoziție ca să găsim șaiszeci și patru de kilograme de care să ne putem lipsi...

—Nu o să le găsim în veci, îl întrerupse Alexei. Nu

mai e nimic de care să ne putem lipsi pe nava asta...

Lagersson îi privi din nou. Se uitau la el ca și cum soluția problemei ar fi depins numai de el. Jos, la nivelul de dedesubt, echipajul bombănea, nu se mai auzeau râsete, ci numai un murmur care creștea mereu în intensitate.

—Ce-ați vrea să fac? întrebă Lagersson, cu o voce aspră și ironică totodată. Sigur, ar fi foarte simplu să-i adun pe toți și să spun: „Domnilor, unul dintre noi e în plus, să tragem la sorti și care pică iese afară, să moară ca un câine.

Continuau să se uite la el în tăcere, patru priviri îngrozite, intense, încordate de reproș.

—Careva dintre voi se gândește că eu sunt cel care ar trebui să abandonez nava, nu-i așa? Sigur, eu sunt comandantul, deci eu trebuie să mă sacrific.

—Nu zice nimeni așa ceva, punctă Fulton.

—E caraghios, continuă Lagersson. E obiceiul ca, în caz de pericol, comandantul să plece ultimul de pe navă. În schimb, în cazul de față ar trebui să plece primul...

Izbucni într-un hohot lung, nestăpânit de râs.

—Ia ascultați, sugeră Fulton. Indicatorul anti-g s-a blocat în timpul aterizării. N-ar fi posibil să se fi stricat?

—Ce vrei să spui?

—Arată cu șaizeci de kilograme peste, dar s-ar putea să nu fie adevărat. De ce să nu încercăm să plecăm?

Lagersson rămase pe gânduri câteva minute. Apoi încuviință.

—De acord. Dă dispozițiile necesare.

Douăzeci de minute după aceea, Alexei apăsă butonul și astronava începu să vibreze din toate încheieturile. Ochii lui Lagersson păreau lipiți de altimetru. Trecură cincisprezece minute de încordare cumplită.

—Zero, urlă Lagersson cu furie. Nu ne ridicăm nici un centimetru.

Se adunară din nou în centrul sălii. Comandantul se întoarse spre doctorul Paulsen:

—Dumneata ce propui, doctore?

—Păi, nu ne rămâne decât să ne punem toți pe cură de slăbire. În cel mult trei, patru zile am reuși să plecăm.

—Imposibil.

—Nu văd altă soluție, domnule comandant. Sau lăsăm aici xemedrina, sau așteptăm să slăbească echipajul...

—Nu vă dați seama, îl întrerupse Lagersson, că ruta și orarul au fost calculate dinainte. Dacă am pleca peste patru zile, ne-am întâlni la jumătatea drumului cu norul B-36, ceea ce ar însemna moartea tuturor. Ori plecăm în optsprezece ore, ori peste douăzeci de zile, când norul nu va mai fi în calea noastră.

—N-am putea face un ocol?

—Nu, ca să-l ocolim ar trebui să ne ridicăm foarte mult în planul orbital mediu, ceea ce ar aduce o scădere simțitoare a vitezei. Am ajunge deci cu douăzeci de zile întârziere, fără să mai punem la socoteală și celelalte riscuri. Știți ce ar însemna o întârziere de douăzeci de zile?

—Știu! zbieră medicul. Pe Pământ mor în medie treizeci de mii de oameni pe oră. Ne-ați spus de o mie de ori. Și eu ce pot să fac? E vina mea că a dat peste noi epidemia asta?

—Taci!

—Nici nu mă gândesc. Dumneavoastră mi-ați cerut părerea.

Lagersson îi întoarse spatele – începu să se plimbe, cu capul plecat, de-a lungul peretelui curb al astronavei, dând din când în când câte un pumn zdravăn în zidul de metal.

—Să micșorăm rațiile, mârâi.

Fulton veni alături de el.

—Nu se poate, Arne. Le-am micșorat deja de două ori și nu-au mai rămas decât câteva kilograme de concentrate.

—Atunci să aruncăm încă șaiszeci și patru de litri de apă!

—Arne... Vocea lui Fulton era stinsă, melancolică. Du-te și vezi, Arne, ce apă ne-a mai rămas! Va trebui să bem cu picătura, chiar dacă nu mai reducem din ea. Să mai micșorăm încă rația de apă și de oxigen ar însemna să ratăm cu siguranță misiunea.

—Îmi pierd mințile... murmură Lagersson. Privi în jur, disperat. E oare posibil să nu mai avem nimic de aruncat pe-aici?

Postul de comandă era gol, panourile care mascau instrumentele fuseseră scoase. Întrerupătoarele verticale fuseseră înlocuite cu dopuri de plută. Se aruncase tot, toate instrumentele care nu erau indispensabile și care nu erau incorporate carcasei.

—Blestemată aeronavă! urlă Lagersson. Blestemată „Ibis” turnată dintr-o bucată! Nimic care să poată fi demontat, nimic care să poată fi pilit, tăiat... Blestemată!

Începu să se plimbe iarăși în sus și în jos, ca o fiară în cușcă. Apoi se opri sfârșit, rezemându-se cu spatele de perete.

Atunci a fost momentul. Lagersson privea distrat spre Irina, spre coama lungă, ca flacăra, a Irinei. Își imaginea foarfecele tăind cu voluptate drept din mijlocul părului acela moale și des... O, nu, soluția problemei nu era asta: chiar dacă rădea la zero părul întregului echipaj, ar fi câștigat abia câteva sute de grame. Dar imaginea foarfecelor care îi tăiau părul Irinei îi sugeră o altă, teribilă și halucinantă. O voce îi răsună în creier, vocea lui, aspră,

poruncitoare. „Încearcă cu săpun, altfel îți tai degetul”. Când spusese el asta? Cu câteva ore mai înainte, lui Cliff, căruia nu-i ieșea inelul de pe deget. Încearcă cu săpun, altfel îți tai degetul!

—Doctore Paulsen, strigă el, agitat.

—Spuneți, domnule comandant.

—Doctore... Lagersson șovăi, frământându-și barba cu mâna tremurândă. Doctore, cât cântărește brațul unui om?

Doctorul Paulsen tresări.

—Depinde... zise el cu un ton alarmat. Trei, patru kile probabil...

Lagersson nu reuși să-și stăpânească un mormăit de amară satisfacție:

—Cred că o să avem nevoie de iscusința dumitale, doctore.

Paulsen aruncă celorlalți o privire încărcată de spaimă, cerându-le parcă ajutor.

—Ești în stare să execuți douăzeci de amputări?

Doctorul înălță spinarea, dezgustat.

—În concluzie, doctore, ești în stare s-o faci sau nu?

—Sigur că sunt în stare, dar în aceste împrejurări n-o să fac asta niciodată.

—O s-o faci! rosti Lagersson. Trase rapid fulguranțul de la brâu și i-l prăpsti doctorului în dreptul stomacului.

Paulsen dădu un pas înapoi:

—Nu mă puteți sili! strigă el. Vă repet că n-o să fac asta niciodată.

—Stai și ascultă, Paulsen. Am găsit cele șaiszeci și patru de kilograme. Acum depinde de dumneata să faci în așa fel încât ele să fie date jos de pe „Ibis”. Dacă refuzi, apăs pe trăgaci; după cum vezi, problema poate fi rezolvată și așa.

—Nu știu cum aş putea să te numesc, spuse doctorul cu dispreț. Poate ești un monstru, poate ești numai un mărunț comandant care vânează gloria. La ce te-aștepti, crezi că la întoarcere o să-ți ridice cineva un monument? Ideea asta tâmpită o să te ducă mai degrabă în fața Curții Supreme...

—Lasă vorba! îl întrerupse Lagersson. Ceilalți se apropiau de ei. Stați acolo! strigă el. Rămâneți unde sunteți, lângă perete.

—Ați auzit? se întoarse medicul către ceilalți trei. Comandantul a înnebunit, vrea să taie câte un braț întregului echipaj.

Irina se strânse lângă Alexei, albă ca varul. Lagersson continua să țină arma îndreptată spre ei.

—Ascultați-mă, oameni buni, zise el cu o voce obosită. Ascultați-mă, prieteni... domnilor, nu știu cum să vă mai spun. S-ar putea ca mintea mea să nu mai funcționeze așa cum ar trebui. Poate că vânez gloria, cum spune doctorul, sau poate că vânez necazuri. Dar acestea sunt numai vorbe care ne fac să pierdem timp prețios. Nimic mai mult. Ascultați-mă, „Ibis” nu e în pericol. Nici viețile noastre nu sunt în pericol. Dacă o întârziere de douăzeci de zile ar fi fără însemnătate, problema ar fi rezolvată: un pic de mișcare, ceva grăsime de prisos eliminată, și am putea să o întindem de pe blestematul ăsta de Titan. Dar voi știți de ce nu ne putem îngădui nici cea mai mică întârziere. E în joc viața altora și ceea ce vă cer e un mare sacrificiu, știu asta. Dar vă rog, nu cereți moartea mea. Nu ar fi drept: aş putea cere și eu același lucru oricăruia dintre voi. De aceea, vă acord o jumătate de oră de gândire: eu mi-am spart creierii destul, acum spărgeți-vi-i și voi. Dacă nu vreți să vă pierdeți brațul, găsiți voi ceva pe care l-am putea arunca de pe navă, ceva

care să cântărească șaiszeci și patru de kilograme. Dar de xemedrină nu se atinge nimeni, și nici de cele două costume spațiale de urgență. Dacă până în jumătate de oră nu găsiți nici o soluție, atunci vom face așa cum am spus eu.

Își șterse transpirația rece care îi curgea în ochi și se lăsă să cadă pe dușumea, epuizat. Vedea ca prin ceață, o greutate insuportabilă îi apăsa pleoapele. Poate că avea febră.

Fulton stătea nemișcat, rezemat de coloana indicatorului anti-g, Paulsen se plimba nervos, bombănind, Alexei și Irina se lipiseră unul de celălalt, fără nici o vorbă.

—Știu la ce vă gândiți, spuse Lagersson. Sperați că, dintr-un moment într-altul, vreunul dintre oameni să vină sus și să-mi sară-n gât, iar eu să-l împușc pe loc. Un mod de a ne rezolva dificultățile, nu? Ar fi ca și cum am scoate castanele din foc cu lăbuța altuia. Nu, dragii mei, de data asta o să punem lăbuța toți...

Lagersson continuă să vorbească febril. Din gură îi țâșneau cuvinte fără legătură, ba amare, ba brutale, ba agresive.

—Fulton, chemă el cu voce adormită. Ai fi în stare, Fulton, să te duci să mori acolo, afară?

Secundul încruntă fruntea, fără să răspundă.

—Ai fi în stare, Fulton? insistă comandantul.

—Nu știu, Lagersson. Cred că nu.

—Și atunci, ce-aveți de vă uitați la mine în felul ăsta? Oameni buni, nu suntem nici albine, nici furnici. Nu suntem insecte, suntem doar oameni, egoiști și lași...

Și totuși... Vedea coridoare lungi de spital, bolnavi îngrămădiți înăuntru și afară, în curți, pe străzi, medici care alergau de ici-colo, neputincioși. Și vagoane, vagoane de cadavre urât mirositoare, simțea aerul înăbușitor din

jurul cuptoarelor în care ardeau... Oamenii... toată rasa omenească se prefăcea în pulbere...

Lagersson se uită la cronometru:

—Domnilor, rosti el, jumătatea de oră a trecut.

* * *

Tăcere lungă, interminabilă. Clipe înghețate în cum-pănă deasupra abisurilor de disperare. Groază.

—Bine, spuse doctorul Paulsen. Ne-am insultat destul, acum să trecem la lucru.

Spuse că vor avea nevoie de multe pansamente și de alte lucruri pe care le aruncaseră afară. Avea nevoie de cineva care să îl asiste. Așa că îl chemă pe Joe, pentru că, înainte de a se îmbarca, era student la medicină.

Joe veni sus împreună cu Bob Argitay. Doctorul îl întreabă brusc:

—Joe, știi să prinzi cu pensa o venă?

—Da, domnule doctor. Am mai făcut asta.

Între timp, Lagersson îi ordonă lui Bob Argitay să îmbrace scafandrul.

—Afară, în grămadă, trebuie să fie două sau trei cutii mari cu tifon. Întreabă-l pe doctor ce altceva mai are nevoie.

Bob îl privi pe comandant cu o expresie uluită. Îi era teamă, teamă că, de îndată ce va ieși pe ușa navei, „Ibis” își va lua zborul, abandonându-l acolo, pe imensa întindere de gheață; Lagersson înțelese la ce se gândea. Tocmai voia să repete ordinul, când Fulton îl opri:

—Mă duc eu, zise secundul.

Ochii comandantului se lumina:

—Ești de partea mea, Fulton?

—Ca întotdeauna, Lagersson.

Scoase un oftat lung de ușurare. Acum se simțea lucid, parcă-i trecuse febra; o forță nouă îi alerga, odată cu sângele, prin tot corpul. Galvanizat, se învârtea prin sală împărțind ordine, controlând personal comenzile mai delicate.

Când Fulton se întoarse cu tifonul și cu celelalte, Lagersson ceru ca echipajul să se adune în fața lui. Rosti puține cuvinte. Oamenii îl ascultară în tăcere, palizi și înfricoșați. Apoi Cliff Evans începu să plângă. Era gogeamite omul și plângea, plângea ca un copil bătut pe nedrept.

—Dar de ce? izbucni el deodată. Să aruncăm xemendrina, domnule comandant! Să o dăm jos, sau să așteptăm douăzeci de zile, când va fi o nouă conjuncție...

—Ai nevastă, Cliff, nu-i așa?

Cliff își trase nasul și încuviință din cap.

—Presupun că ai și un copilaș frumos.

—Doi, domnule comandant.

—Atunci încearcă să înțelegi, Cliff. Am plecat de pe Pământ de peste o lună. Nevasta și copiii tăi... Dacă s-au îmbolnăvit între timp?

Cliff se șterse la nas cu mâneca și ridică capul. Cineva îi aruncă o privire chiorășă comandantului. Lagersson observă, văzu câteva mâini strânse pumn, amenințătoare, văzu echipajul șovăind, ca și cum ar fi așteptat un semnal, un mic semn de înțelegere pentru a se arunca asupra lui. Atunci ridică arma și o ținu nemișcată, ațintită asupra lor. Văzu că oamenii se relaxează puțin câte puțin, pumnii li se desfac și privirile devin mai puțin amenințătoare.

Lagersson reluă:

—O să procedăm în felul următor: eu intru primul la operație. Fulton va fi ultimul. Nu e o lipsă de încredere... sau poate e, nu vreau să se petreacă vreo dezordine.

Imediat după... n-o să mă simt prea bine. Vă va supraveghea Fulton. Până când o să vină rândul lui, o să-mi vin în fire. Prin tragere la sorți o să stabilim ordinea pentru ceilalți optsprezece.

Și încă ceva. Poate că „Ibis” ar putea să se ridice și înainte de a se ajunge la cea de-a douăzecea amputare. Dar cei care rămân ultimii să nu spere la norocul ăsta: dacă trebuie să ne pierdem brațul, atunci o să-l pierdem toți, cu excepția doctorului, bineînțeles. Și cum nu vreau să aud plângeri inutile, o să apăs butonul indicatorului anti-g numai când voi vedea douăzeci de brațe grămadă acolo, afară. Atunci o să arunc și arma. Asta e tot.

Alexei și Irina stăteau mai la o parte. Se țineau strâns îmbrățișați, ca niște victime nevinovate în așteptarea loviturii de grație. Lagersson veni lângă ei.

—Îmi pare rău, Alexei. Îmi pare rău cu adevărat, Irina. Voi doi... Se opri. Nu știa ce să spună mai departe.

Alexei nu spuse nimic. Nici Irina nu spuse nimic. Lagersson văzu cei patru ochi umezi ațintindu-l cu o privire îndurerată și trecu peste asta.

—Doctore, strigă el. Și vocea îi sună ușor răgușit. Sunt gata, doctore. Poți să începi.

Howard Drummond, proprietar și director al „Science Fiction Magazine” din San Francisco, ridică nasul din cărțile care îi umpleau biroul și surâse domnișoarei Merwin.

—Ce s-a întâmplat? întrebă cu blândețe. E ceva care nu merge?

Priscilla Merwin își aranjă cutele șorțului negru. Stătea în picioare, în fața directorului, cu un teanc de reviste vechi sub braț, strângând și deschizând pumnii cu gesturi nervoase și cu aerul înspăimântat al unei păsări prinse în laț.

—Signor Drummond, spuse până la urmă dintr-o singură suflare, aș avea nevoie să vă vorbesc. Își întoarse privirea în direcția lui Betty Sheridan, secretara personală a directorului și adăugă: — între patru ochi.

Drummond își consultă ceasul.

—E nouăsprezece treizeci, spuse, adresându-se dactilografei. Poți să pleci acasă, Betty, nu mai e mult până la terminarea programului.

Cu un gest mașinal arătă înspre un scaun. Priscilla se așează, aranjându-și cu grijă revistele pe genunchi. Era o femeie mai curând urâtă. Slabă, ciolănoasă, cu părul scurt, ciufulit și blonziiu, cu tenul gălbejit și gras: o nebuloasă de pistrui răspândită pe o bucată de pergament.

Drummond își puse coatele pe masă, încrucișându-și degetele.

—Acum spune, o invită imediat ce rămaseră singuri.

—Bine, începu Priscilla, și își dresă vocea. E vorba de Roy Donovan și de Larry Robinson.

— Vreo problemă cu munca ?

— O, nu, lucrul merge bine, îl asigură Priscilla. Rămase o clipă nehotărâtă, ca și cum și-ar fi căutat cuvintele. Nu știu cum să vă spun, domnule Drummond, ați putea să mă considerați nebună, sau de-a dreptul ieșită din minți. Aveți răbdare, sunt pregătită să mă faceți în toate felurile. Oricum, înainte de a anunța poliția, m-am gândit să vorbesc cu dumneavoastră...

— Să anunți poliția ?

— Da, domnule Drummond, suntem cu toții în pericol. Directorul făcu un gest de nerăbdare.

— Pe scurt, ce s-a întâmplat ?

— E vorba de Roy și de Larry, v-am spus.

— Ei bine ?

— Sunt marțieni !

Drummond tresări în fotoliu. Strânse buzele și o fixă pe Priscilla Merwin cu o expresie acră, aproape veninoasă.

— Asta e o glumă de cel mai prost gust ! exclamă, lovind cu pumnul în masă. Marțieni, hm ? Vă lipsește originalitatea domnișoară Merwin. Dar cum... Trăim de dimineață până seara scufundați până peste cap în științifico-fantastic, înconjurați de caracatițe și vampiri, invadați de uranieni și seleniți, și dumneavoastră, doar de dragul schimbării, veniți aici ca să-mi vorbiți de marțieni. Dar pe cine vreți să faceți să râdă ?

— Domnule Drummond... — bâigui Priscilla. Vă asigur că nu glumesc. Am dovada a ceea ce afirm.

Directorul tresări din nou.

— Ascultați-mă... — continuă Priscilla, aranjându-și ochelarii pe nas. I-am studiat cu atenție pe cei doi. Primele bănuieli le-am avut citind povestirile lui Roy. Deschise un număr vechi din „Science Fiction Magazine”. Citiți aici, spuse. Citiți descrierea aceasta a deșertului roșu de

pe Marte. Extraordinară! Luă un alt fascicol. Și aici? Priviți! Aici vorbește de mlaștinile venusiene. Nu aveți impresia că le vedeți, mlaștini, păduri și vârfurile înalte ale munților? Uitați-vă la ilustrațiile lui Larry! Aruncă pe masă revista: în mijlocul copertei se lăfăia un monstru bicefal cu pielea noduroasă și cu nările aburinde. Credeți că e numai fantezie, nu-i așa? Și totuși!... Numai cine a văzut cu propriii ochi un monstru ca ăsta ar fi capabil să-l deseneze.

Drummond pufni. Domnișoara Priscilla își pierduse timiditatea inițială și acum literalmente îl îngropa sub un munte de citate. Devenise agresivă, îl prindea într-o plasă din ce în ce mai strânsă de argumente paradoxale. Brusc, realizează că în loc s-o contrazică ar fi fost mai înțelept s-o ia cu binișorul.

— Ei, haide! exclamă pe un ton plin de simpatie și înțelegere. Roy și Larry sunt doi tinerei grozavi, de asta îi și plătesc atât de bine. Dacă nu ar fi avut talent, i-aș fi angajat pe mai nimic.

— Da, aprobă Priscilla. Dar... vedeți, mai e ceva.

Deschise un alt număr al revistei. Un paragraf era însemnat cu creionul roșu.

— Citiți, insistă Priscilla.

Drummond aruncă o privire piezișă asupra fascicolului.

— În povestirea asta Roy descrie cealaltă față a Lunii. Iar acesta este desenul lui Larry, asemănător tuturor fotografiilor publicate de ziare.

— Ei bine, și ce e așa de ciudat?

— Dar vă rog să priviți data! Imploră Domnișoara Merwin. Fascicolul ăsta e din aprilie cincizeci și nouă. Prima fotografie a celeilalte fețe a Lunii, nu mai e nevoie să vă amintesc eu, a fost transmisă abia la sfârșitul lunii octombrie. Cum a putut Roy să facă o descriere atât de

amănunțită cu șase luni înainte? Și Larry? Cum explicați desenul lui în avanpremieră?

Drummond își scărpină gâtul cu o uimire evidentă.

—Ce vreți să vă spun! suspină. O fi o coincidență. Se întâmplă uneori: dintr-o dată, o parte a fanteziei se dovedește în fapt realitate. E de înțeles.

—Nu e o parte a fanteziei, replica domnișoara Merwin cu o voce înghețată.

—Sfinte Dumnezeule! Doar nu credeți cu adevărat că... Vreau să spun că deja depășim orice limită!

Priscilla Merwin roși. Plecă ochii, cufundându-se într-un vâl de timiditate politicoasă.

—Domnule Drummond... —reluă cu voce scăzută. Mai e și altceva, domnule Drummond.

Directorul ridică ochii în tavan.

—Vă rog să nu râdeți, continuă Priscilla. M-am hotărât să golesc sacul, așa că vă voi spune și asta. Mai demult făcusem o pasiune pentru băiatul acela...

—Pentru care din ei? Roy sau Larry?

—Roy. Îmi spuneam: poate că nu mă privește pentru că, după el, sunt de acum o fată bătrână, poate la San Diego există o altă femeie. Știți, Roy spune totdeauna că înainte de a veni la San Francisco trăia la San Diego, pe Strada Cincizeci și nouă. Pe scurt... domnule Drummond, nu vă supărați: am adunat informații. Nici un Roy Donovan nu a locuit vreodată în San Diego. Ba chiar mai mult: strada Cincizeci și nouă nici măcar nu există. Roy a spus povești.

Drummond încercă să-și păstreze calmul. Bătea cu degetele în masă cu un aer răbdător, dar îi venea din ce în ce mai greu să-și stăpânească un suspin de compătimire.

—E un clandestin, declară Priscilla Merwin.

—Un... ce?

—Un clandestin. Vine aproape sigur de pe planeta Marte.

Drummond schimbă tactica. Începu s-o privească plin de seriozitate pe domnișoara Merwin, sau mai curând cu indiferență, așa cum fac medicii cu bolnavii depresivi.

—Și de ce tocmai de pe Marte? întrebă în cele din urmă.

—Mi-am dat seama după cum folosește apa. O face cu zgârcenie. Într-o zi, ascuțind un creion, s-a tăiat la deget. L-am însoțit la toaletă ca să-l bandajez. Să fi văzut cum folosea apa! Nu a lăsat să curgă decât un firicel subțire, obicei pe care nu-l poate avea decât cineva care a trăit multă vreme într-un loc în care apa e foarte puțină. Și pe urmă... nu vi s-a întâmplat să observați? Poartă totdeauna ochelari negri. Chiar și asta e o dovadă: Știți foarte bine că aici, pe Pământ, lumina solară e mai intensă decât pe Marte.

—Ascultați, spuse Drummond, eu vă consider o salariată exemplară, un adevărat stâlp al revistei... Rostea cuvintele apăsător, ca și cum ar fi vrut să le sublinieze. Poate că în ultima vreme ați muncit cam mult. Cred că o săptămână de vacanță v-ar putea ajuta să vă puneți pe picioare.

Priscilla Merwin începu să plângă.

—Am știut eu... — se lamentă, ștergându-și nasul. Am știut că o să mă considerați nebună. Dar eu i-am auzit, vă jur că i-am auzit!

—Ce i-ați auzit?

—Roy și Larry. Credeau că sunt singuri în cameră și stăteau de vorbă. Un soi de limbă comică, lătrată, aproape numai silabe... Un fel de japoneză.

—Dar or fi făcut o glumă...

—Da' de unde! Vorbeau tare și din când în când băteau cu pumnul în masă. O să se încaiere până la urmă,

m-am gândit. Și pe urmă, astăzi dimineață, s-a întâmplat ceva nemaiauzit, absurd și indiscutabil. Ascultați, domnule Drummond. Dacă vreți să telefonați la ospiciu să vină să mă ia, faceți-o acum. Mă vor închide la secția de lunatici, n-are a face: nu mai rezist, nu mai pot să țin în mine ceea ce am văzut. Am nevoie să spun cuiva, dumneavoastră sau poliției, pentru ca să pot dormi liniștită.

Drummond clătină din cap, bănuitor. Priscilla își șterse ochii, apoi își suflă nasul cu zgomot.

— Azi dimineață... — reluă, să fi fost pe la zece... Băteam la mașină ultima povestire a lui Roy, aceea care trebuie să apară în numărul viitor. El stătea la masă, privea afară, pe fereastră, cu un aer absent, iar Larry era în fundul camerei, la masa lui de desen. Urmăream scena cu coada ochiului. Știți, de la un timp nu-i mai pierd o clipă din vedere pe cei doi. De-odată Larry spune: „Roy, ai o țigară?”, „Da,” spune Roy, privind în continuare pe fereastră, „pachetul e pe birou”. Mă așteptam ca Larry să se ridice, sau măcar să strige: „Aruncă-l înapoi!” Dar nu. Am văzut cu ochii mei bricheta aprinzându-se singură. Am văzut pachetul deschizându-se, țigara ieșind din cutie și traversând, prin aer, încăperea. Se îndrepta spre Larry. Nu sunt nebună, domnule Drummond. Era vorba de curată telekineză, lucru pe care știu să-l facă numai marșienii.

Din nou izbucni în plâns, de data aceasta pierzându-se în sughițuri și suspine interminabile. Părea isterică.

Drummond nu știa ce să mai facă.

— Era fără îndoială un truc, spuse. La naiba! în filmul cu omul invizibil am văzut altele și mai și. Stați liniștită, domnișoară Merwin: era un truc, nimic altceva decât un truc. Năzdrăvanii ăia doi s-au amuzat pe seama dumneavoastră...

— Vă rog să-mi schimbați biroul, domnule Drummond.

Nu mă mai întorc în camera aia, să lucrez cu cei doi. Mi-e frică.

— Ei, haide, să nu vorbim prostii. V-am spus, sunteți puțin stresată. O săptămână de vacanță și toate se vor așeza la locul lor. O să vedeți.

Priscilla Merwin nu mai putea să se oprească din plâns. Atunci domnul Drummond se ridică, se apropie de ea și o bătu prietenește pe umăr încercând s-o liniștească.

— Înțeleg... — comentă el. Munca noastră este absolut infamă. Chiar și eu am coșmaruri noaptea. Și Betty? Chiar și Betty Sheridan visează mereu oamenii de pe Vega care vin s-o răpească. Oricum, o să am o discuție serioasă cu cei doi. O să vedeți că nu-și vor mai permite niciodată să glumească pe seama dumneavoastră, vă rog să mă credeți.

Apăsă pe butonul interfonului și cu o voce seacă spuse:

— Domnișoară Sullivan, vă rog să îi anunțați pe Donovan și pe Robson că îi poftesc imediat în biroul meu. Se întoarse spre Priscilla: Acum o să-i pun la punct, nu vă mai faceți probleme.

O ciupi ștregărește de obraz și zâmbi. Apoi o conduse la ușă.

* * *

— Salut, șefule, spuse Donovan intrând.

— Și Larry?

— A șters-o deja.

— Imbecil! — urlă domnul Drummond.

— Dar... plecase înainte ca domnișoara Sullivan să ne anunțe.

— Imbecil! Repetă mai tare directorul. Ție îți spun.

Donovan se scărpină în creștetul capului, fâstâcit.

—De când tu și cu celălalt idiot vă amuzați vorbind marțiana, ei? Băieți deștepți. Și ca și cum n-ar fi fost de-ajuns, vă dați în stambă și cu telekinezia.

Donovan se încruntă într-o încercare evidentă de a înțelege.

—Îertați-mă, șefule, dar nu înțeleg!

—Cretinule! Coada aia de topor de secretară a voastră și-a dat seama. Acum înțelegeți?

—Nu e chiar așa! – îl întrerupse Roy. Vreau să spun: am surprins-o de câteva ori scotocind prin biroul meu, poate că și-a procurat chiar o cheie. Din clipa în care mi-am dat seama, am început să port tot timpul la mine manuscrisele și hărțile cel mai compromițătoare.

Cu gesturi nervoase își aprinse o țigară.

—Șefule, voiam să vă spun în seara asta, cel mai târziu mâine dimineată.

—Ce anume?

—Priscilla Merwin. Azi dimineată am surprins-o căutând prin buzunarele lui Larry. Poate că e cum spuneți dumneavoastră, vrăjitoarea aia o fi ghicit ceva.

—Ba bine că nu! urlă Drummond. Ați dat de bănuț, cretini și dobitoci ce sunteți. Din fericire, a venit adineauri la mine să-mi povestească. Așa am putut pune lucrurile la punct.

Îl fixă câteva clipe pe Donovan, cu o privire cruntă. Apoi izbi pumnul greu în tăblia biroului:

—De câte, de câte ori trebuie să-ți spun că vreau prudență? Blestemații ăștia de pământeni sunt mai puțin proști decât ai putea tu să crezi. Trecem peste povestirea în care ai descris cealaltă față a Lunii și care mi-a scăpat până și mie. Dar să te apuci să vorbești limba mamă, să ridici obiecte în prezența pământenilor... asta nu, nu vi le

iert. Cunoașteți consemnul și știți și pedeapsa rezervată celor care îl încalcă.

—Știu, șefule, încercă să se scuze Roy. Dar uneori se întâmplă, puterea obișnuinței.

—Sigur! – reluă ironic Drummond. Și uite-așa misiunea noastră se dă peste cap. Ani de pregătiri și de sacrificii duși pe apa sâmbetei din cauza imprudențelor voastre.

—Păi, atunci ce hotărâți? O dăm afară?

—Ai înnebunit? Șarpele ăla voia să anunțe poliția, dar am făcut-o să se răzgândească. Nu ar fi crezut-o, de acord, totuși prudența nu este niciodată suficientă. Acum ascultă-mă: nebuna are o slăbiciune pentru tine, sau cel puțin o avea, înainte ca voi doi s-o speriați...

—Ei și?

—Fă-i curte, îl sfătui Drummond, scoate-o seara în oraș. Spune-i că ai pus la cale povestea cu marțienii ca să o interesezi, pentru ca să-i atragi atenția. Spune-i că ești nebun după ea. Dacă o cucerești, câștigă-i și încrederea și eventual tăcerea.

—Nu, șefule, interveni Roy alarmat. Orice-ar fi, eu cu parul ăla îmbrăcat nu ies...

—Taci! – urlă Drummond. Tu ai făcut tâmpenia, tu trebuie s-o repara. Am să-ți obțin de la prietenii noștri din Philadelphia un certificat de căsătorie. Într-o lună de zile te însori.

Donovan păli. Priscilla Merwin era pentru el făptura cea mai respingătoare pe care o întâlnise pe Pământ.

—Șefule... – reuși să îngăime cu o voce pierdută. Nu, șefule, cu mătrăguna aia nu mă însor, nu puteți să-mi faceți una ca asta. E prea mult...

—Gata cu asta! i-o reteză scurt Drummond. E un ordin, înțelegi? Un ordin!

Roy Donovan simți nevoia să se revolte. Trebui să-și

folosească toată forța voinței ca să se stăpânească. Un ordin! Căzuse în capcană, fără ieșire. Regulamentul de disciplină era mai mult decât explicit. Articolul unu: „Ordinele nu se discută”. Și acela era un ordin, sacrosanct, indiscutabil și de necomentat.

Își aruncă țigara și încremeni în așteptare.

* * *

La colțul clădirii, pe jumătate ascunsă într-un con de umbră, Betty Sheridan aștepta. Începuse să se întunece iar trecătorii erau tot mai puțini și zgribuliți.

Când Priscilla Merwin apăru la capătul străzii, Betty îi porni în întâmpinare.

—Cum a mers?

—Totul e în regulă, declară Priscilla. Bătrânul a înghițit-o ca pe bere. A spus că sunt surmenată și mi-a dat o săptămână de vacanță ca să mă refac.

Începu să râdă. Un râs strident și necontrolat, aproape metalic.

—Și pe urmă? întrebă Betty.

Priscilla nu o asculta. Continua să râdă, fără să-i pese de întrebările pe care prietena ei i le punea.

—Oh, Betty, ar fi trebuit să-l vezi pe bătrânul Drummond. Ca actor, pe marțianul ăla nu dai doi bani. Era gata să se sufocă, sărmanul, și eu l-am lăsat. Mă trata ca pe o puicuță înnebunită de frică, și la sfârșit l-am lăsat să creadă că m-a convins.

—A fost un risc foarte mare, spuse Betty.

—Ce puteam să fac? întrebă Priscilla, redevenind brusc serioasă, râiosul ăla de Ray m-a surprins cu mâinile în buzunarele amicului lui, ți-am spus, nu? Singura soluție, ca să nu trezim bănuieli, era să mă comport ca o

naivă care într-o bună zi își dă seama că trăiește în mijlocul unui grup de marțieni invadatori. A mers, stai liniștită. Înțelege, Betty. Era necesar să le dau de înțeles că am aflat și apoi să mă las convinsă că am avut vedenii. Dacă aș fi stat deoparte ar fi sfârșit prin a ne descoperi pe amândouă.

Betty încuviință cu o înclinare a capului.

—Marțieni nenorociți! mârâi Priscilla. Au venit aici pe Pământ, amestecându-se printre oameni, s-au infiltrat în birouri, în posturile de conducere, peste tot. Dar îi mirosim noi, o să-i găsim pe toți, unul câte unul, și o să-i exterminăm.

Betty aprobă din nou.

—După aia s-a întâmplat o încurcătură, continuă Priscilla. Bătrânul l-a chemat imediat pe Roy. Au coborât în arhivă și, prin microfonul pe care l-am instalat săptămâna trecută, am ascultat toată discuția.

—Ei bine?

—Drummond i-a ordonat lui Roy să-mi facă curte. I-a pus în vedere să mă ia de nevastă într-o lună, așa, din precauție. Ți dai seama? Trebuie să suport apropierea libidinoasă a unui marțian. Nu mă prea încântă. Pe de altă parte, dacă rămân rece vor crede că încă îi mai suspectez. Va trebui să găsesc un mijloc să rezolv toată povestea asta.

Betty Sheridan avu o sclipire diabolică în priviri.

—Nu, draga mea Priscilla, spuse cu o voce înghețată. Drummond crede că a fost isteț și n-o să-i distrugem noi impresia asta. I-a ordonat lui Roy să se căsătorească cu tine. Bine! Ai să accepți, cu foarte mare bucurie. Trăind alături de Roy, vei putea obține fără eforturi toate celelalte informații care ne sunt necesare, vei putea să afli unde se ascund ceilalți. Îi vom distruge în scurt timp, vei vedea.

Priscilla se sprijini de perete. Nu reușea să-și vină în fire.

—Ce tot spui, Betty! exclamă cu o voce încărcată de dezgust. Glumești! Ști foarte bine că marțienii put, și mai ales Roy. Transpirația lui acră îmi întoarce stomacul pe dos...

Betty o fixă pe Priscilla cu o privire dură, implacabilă.

—Nu, Betty! o imploră aceasta. Orice, dar asta nu. Nu pot, Betty. E oribil...

—Gata! Ai să faci cum ți-am spus. E un ordin.

Ar fi vrut s-o zgârie, să-i scoată ochii într-o ieșire de furie și indignare. Dar își aminti că, în regulamentul de disciplină venusian, primul articol spunea: „Ordinele nu se discută”.

Lămpile de pe stradă aruncau o lumină slabă, spectrală. Strada era goală. Priscilla Merwin își aranjă hainele, întinse brațele de-a lungul coapselor și înclină sec din cap, în semn de supunere.

1960

Traducere de Alexandru Ciochia

—Vino înăuntru, 238.

Prietenul meu nu răspunde. Continuă să rămână tolănit pe sol, nemișcat, cu ochii închiși și cu trupul în aparență relaxat, într-o poziție care vrea să sugereze nepăsarea. O comedie cu adevărat emoționantă. Adevărul este că, acolo, afară, clăntănește din dinți de frig.

—Ei, 228! Mișcă de-acolo sau o să te lovească cine știe ce nenorocire.

Pentru o clipă, aproape că reușise să mă facă să cred că doarme. Îl văd că se ridică stângaci. Acum cască, se întinde de parcă s-ar fi trezit dintr-un somn lung și liniștit, și se apropie cu mers legănat.

O zguduitură zdravănă la ușă, o pală de aer înghețat și 238 apare în baracă.

—Instalația termică își face de cap, zice el cu un ton indiferent. Încearcă să te uiți puțin la ea și să vezi ce s-a stricat, altfel în noaptea asta riscăm să murim congelati.

N-am mai fost niciodată pe o planetă atât de înghețată. Parcă-i un frigider. De acord, sunt altele și mai rele. Am auzit de lumi în care nu se află decât gheață și stâncă vitrificată. Se poate. Despre partea mea, mi se pare că frântura asta de univers e prea din cale-afară de perfidă. Nu i-aș dori să stea aici nici măcar celui mai nesimțitor delincvent psihosocial. E un frig de-ți amorțesc până și gândurile. Nu reușesc să înțeleg cum de poate 238 să se tolănească pe-afară fără să pățească nimic.

—Auzi, îi zic, ia vino-ncoa, să-ți spun două vorbe.

238 pune jos uneltele și închide panoul instalației termice. E tare, 238. A fost de ajuns să arunce o singură privire și a găsit hiba. Păcat că e un tip așa de taciturn, întotdeauna calm și incapabil să se înfurie. Eu, în schimb, aş avea mare nevoie să mă cert cu careva, măcar ca să-mi treacă plictiseala. Dar 238 nu-mi cade în plasă, rămâne liniștit, nu se supără nici măcar când se aude strigat cu numărul matricol.

—Explică-mi și mie, întreb eu cu oarece ironie, chiar îți place să te culci pe grămada aia de pietroaie?

—Ba deloc.

—Și atunci, de ce faci asta?

—Uite-așa. Încerc să-mi închid ochii și să-mi închipui că sunt acasă. Dar soarele ăsta e bolnav rău. Nu dă nici un pic de căldură, nici măcar la amiază...

Înțeleg perfect. Nostalgia e poate cea mai dureroasă dintre suferințe. Ne aflăm aici, suferind în doi, de o infinitate de timp. Și ce treabă, munca asta a noastră! Fără nici o îndoială, e cea mai nenorocită și mai dezgustătoare din toate câte există! Zic unii că e necesară, că trebuie totuși să existe și cineva care să fie dispus să facă o asemenea muncă. Bine, suntem noi, veteranii, ce naiba. Faliți și amărâți cum suntem, poate că am fi în stare să acceptăm și ceva mai rău.

238 mă privește neîncrezător.

—Curaj, îi zic, încă o sută de ture și o să vină să ne schimbe. O să ne ducem acasă, 238. Și dacă o îndrăzni vreo unul măcar să pomenească de planeta asta, jur că-l omor! ăsta-i ultimul meu angajament.

—Și data trecută ai zis tot așa, și pe urmă te-ai lăsat convins...

—Nu, de data asta e cu-adevărat ultima dată. I-am promis nevastei.

—Nu mai spune! Și eu am făcut aceeași promisiune. Dar, o dată ajuns acasă, cât timp o să reușesc să mă țin de cuvânt? Chiar nevastă-mea o să mă împingă să mai accept o dată, când o să înceapă să se termine banii. Ascultă-mă pe mine, amice: viața devine din ce în ce mai grea, mai ales pentru noi, care am trecut prin două războaie și n-am avut timpul și ocaziile să ne aranjăm în societate...

—I-a mai termină! îi ordon, enervat. Nu-mi vorbi de război dacă nu vrei să-ți rup gâtul. Mi-am lăsat brațul pe-acolo! Și pot să te asigur că nu eram unul dintre fanaticii ăia care s-au înscris voluntari. O să-mi spui că o grămadă de oameni s-au întors acasă într-o stare mai proastă decât mine. Așa e. Și nu-i punem la socoteală pe cei care și-au lăsat oasele pe-acolo și nu s-au mai întors deloc. Dar brațul meu nu s-a gândit nimeni să mi-l plătească. Știi ce mi-au zis când m-am întors? „Mulțumesc”, mi-au zis, „ți-ai făcut datoria”. Și dă-i cu un sac de laude. Dar când am căutat de lucru, nu era de lucru pentru mine...

—Ascultă-mă bine, tovarăș de nenorocire. Îți știu povestea, mi-ai spus-o de o sută de ori. Printre altele, nu e nici măcar originală, fiindcă, în afară de detaliul cu brațul, povestea mea seamănă al dracului de bine cu a ta. La ce folosește să te tot plângi? Noi, veteranii, n-avem de ales. Sau crăpăm de foame, sau ne îmbarcăm din nou. Ba dimpotrivă, știi ce zic eu? Putem să ne socotim norocoși, din moment ce avem un fizic care rezistă la orice. Nu toți reușesc să suporte anumite accelerații, nu toți pot să se adapteze la un mediu care nu e al lor. Toate astea le-am învățat în timpul războiului, nu uita asta!

Câteodată 238 mă călca pe nervi. Dacă aș zice că e un ramolit sau un laș nenorocit, aș minți. Îl cunosc bine,

la naiba! Dar totuși, aerul ăsta al lui de fatalist resemnat mă scoate din răbdări.

Mai căscă o dată prelung. Apoi aruncă o privire la peretele pe care e montat ceasul electric.

— E târziu, zice el, mă duc să-i trezesc pe nenorociții ăia.

Îl văd că-și controlează dezintegratorul, fixându-l mai bine la brâu.

— În dimineața asta am văzut niște urme de pilă pe un lanț, spuse.

— Ai percheziționat prin locuințe? Întreb eu, îngrijorat.

— Da, dar n-am dat peste pilă. Măcar am reușit să înlocuiesc veriga...

— Bine. Mai târziu o să aruncăm un ochi pe la mină. S-ar putea să fi ascuns pila în fundul galeriilor și să fi pilit lanțul în timpul când săpa. Trebuie supravegheați, 238. Altfel ne riscăm viața.

Bombănește ceva de neînțeles. Apoi iese. Azi îl privește, e rândul lui. Mă îndepărtez de fereastră: în câteva momente vor ieși din locuințe, înlănțuiți unul în spatele celuilalt. 238 îi va conduce jos, în galerii, unde vor lucra până seara, ca să extragă materialul fisionabil, necesar pentru propulsia navelor noastre. Vor trece chiar pe aici prin față, nu vreau să-i văd. Am fost nevoit deja să-i suport ieri, din zori până în asfințit: iar mâine, când va fi rândul meu, o să trebuiască din nou să mă resemnez să stau toată ziua în preajma lor.

Uite-i! Mă întorc și mă străduiesc din răspuțeri să nu aud zgomotul lanțurilor și al picioarelor ce se târâie pe terenul stâncos. Am jurat: asta e ultima oară când mă angajez! Patru ani de război ca să-i învingem și să-i supunem pe scârboșii ăștia de indigeni, și alți cincisprezece ani ca să colonizăm planeta lor împruțită. Acum

mi-ajunge! Prefer să mor de foame acasă la mine decât să mă mai întorc aici!

Câteodată, când îi văd cocârjați sub greutatea lanțurilor, mă încearcă o anumită milă: dar scârba și aversiunea fizică sunt întotdeauna mai tari, până la urmă. Pielea aia roz a lor, asta nu suport; mâinile lor grosolane și rudimentare, înzestrate cu numai cinci degete; și, mai presus de orice, mă dezgustă faza finală a procesului lor de reproducere: spre deosebire de noi, creaturile astea murdare nu depun ouă. Sunt mamifere!

1961

Traducere de Silvia Colfescu

Nu era nici o îndoială: comandantul Leo Steel era un laș. Chiar și azi, după ce au trecut mulți ani, nimeni nu-și poate explica cum a reușit să capete comanda unei Unități de Explorare.

Pe vremea aceea, erau unii care credeau că a avut o recomandare din acelea care îi fac pe cei mari să-și piardă mințile. Dar poate că adevăratul secret al succesului lui consta în inteligența sa subtilă, deși câtuși de puțin curajoasă, în indiscutabila lui capacitate de organizare și, nu în ultimul rând, în abilitatea lui de a da îndărăt fără să se vadă, în situațiile periculoase, cu eleganță, lăsând impresia că e constrâns să o facă.

Vorbea cu elocvență, ușor și ciudat de sugestiv. Odată, pe Phobos¹, un tehnician de la comunicații, înnebunit de durere la aflarea veștii că-i murise soția, s-a închis în turnul de nord și a început să amenințe că aruncă în aer toată stația Gagarin, dând comandă să aterizeze în același timp două astrocargouri telecomandate, care orbitau în jurul satelitului: navele erau pline ochi cu muniții și, dacă ar fi căzut împreună...

Ei bine, comandantul a fost cel care a vorbit prin radio cu bietul om. Ce i-o fi zis, nimeni nu poate spune cu exactitate. A vorbit, a vorbit timp de trei ore, fără să-și îngăduie nici o clipă de răgaz, cu ochii sticloși și cu obrajii înroșiți de efort și de... groază. Spunea lucruri lipsite de logică, banale și totodată sugestive, trâncăneli asemănătoare cu prostioarele copiilor, alternate

¹ Unul dintre sateliții planetei Marte.

cu afirmații peremptorii cu semnificații profunde și mistери-
oase.

În cele din urmă, tehnicianul ieși clătinându-se din
turnul de control și începu să alerge, fără masca de
oxigen. Intră în sala de comandă, suspinând ca un copil și
se aruncă în brațele comandantului.

Era pe trei sferturi asfixiat, două săptămâni l-au ținut
pe oxigen și, când a fost în stare să-și reia lucrul, era alt
om. Nu mai glumea, nu mai râdea pe la spatele lui Leo
Steel. Dimpotrivă, a fost singurul, după aceea, care l-a
apărat cu înverșunare pe comandant de fiecare dată când
ceilalți își permiteau să facă obișnuitele glume pe seama
lui.

Dar acum nimeni nu mai îndrăznește să vorbească de
vremurile acelea. Lucrurile s-au schimbat cu totul, acum
Leo Steel este cu adevărat demn de numele pe care îl
poartă¹.

* * *

Survine, în istoria fiecărei ființe omenești, câte un
fapt fundamental, de neînțeles și de neprevăzut, care are
puterea de a transforma în întregime esența acelei ființe,
sau de a da la iveală adevărul ascuns.

Câteodată, acel fapt trece neobservat și mutația nu se
verifică. Alteori, el se sfărâmă în fragmente nedefinite, în
cauze și efecte care duc încet la revelația lor înșile, și e ca
și când ar încolți o sămânță, lent și totuși imposibil de
oprit.

Alteori, mult mai rar, acest eveniment are forța teri-
bilă a unui incendiu purificator și aduce cu sine, dintr-o

¹ Steel – oțel (l. engl.).

dată, remuşcărilor, amintirile, convingerile şi temerile.

Se naşte, în câteva minute, un om nou.

* * *

Coşmarul lui Leo Steel era Krakenul. Un vis absurd, care se repeta aproape în fiecare noapte, când picioarele de plumb îl țineau jos, în străfundurile abisului marin şi caracatiţa imundă şi enormă înainta, înainta... O înţepătură, o vomă de spumă galbenă, şi comandantul se trezea urlând, sărea din cuşetă, ud din cap până-n picioare de transpiraţie rece şi dădea fuga să se ascundă într-un colţ, pradă unui tremur nebunesc, de neoprit.

Rudolf Schrobb, medicul de bord, ştia. Dormea în cabina alăturată; odată, a auzit urletele şi s-a repezit să vadă ce se întâmplă.

Dar Schrobb era un nemernic: a povestit imediat întregului echipaj, ofiţeri şi subalterni, că Steel, comandantul, avea coşmaruri, că vedea Krakenul în fiecare clipă, chiar şi ziua. Echipajul râdea. Şi, adeseori, se întâmpla ca, în timp ce explorau oceanele pe cine ştie ce planetă pierdută, careva, în glumă, să înceapă să zbiere: „Uitaţi-vă! Krakenul!” Comandantul pălea pe loc şi toţi îşi dădeau coate, râzând pe înfundate.

El îşi trecea peste obraz mâna tremurândă, cu un zâmbet şilit. „Krakenul” – murmură el, cu o voce care se sforţa din răsuputeri să semene cu o bătaie de joc, „miticul monstru marin. O, nu e decât o poveste!”

O poveste. Dar ochii lui înspăimântaţi scrutau undele, de jur împrejur.

Şi totuşi... Chiar un Kraken l-a transformat pe Leo Steel într-un om de fier. Un Kraken. Iar de la moartea sigură l-a salvat o balalaică.

În anul acela, temele de explorare ale navei „Columb” priveau sectorul U-41 al sistemului Rigel. Era o planetă, o anonimă și neînsemnată planetă, pe care nu aterizase niciodată nici o Unitate de Explorare: obișnuita neglijență a celor din Centrală, în ciuda semnalărilor repetate ale mai multor comandanți.

Desigur că treaba pe care o prefera Leo Steel era să compileze datele despre relieful planetelor: să te învârti pe planetele deja explorate nu e chiar așa de periculos. Dar de data asta era altceva, trebuia să facă o treabă la prima mână, una din acelea în care riscul nu poate fi evitat niciodată cu totul.

În clipa plecării, Leo Steel era deja în culmea nervilor. Echipajul era cel obișnuit. Fuseseră înlocuiți câțiva subalterni, dar grupul ofițerilor specializați era același ca întotdeauna.

Era Nielsen, pilotul, un lungan cu ochi albaștri, veșnic scăldați într-un calm glacial. Lacoste era ofițerul de rută, un tip foarte straniu de matematician poet. Și mai erau Kurt și Giannini, doctorul Schrobb, Pelissier și Daniel Duncan, inginerul de motoare.

Lipsea numai Ortega, specialistul în radar, lăsat în carantină într-un spital de pe Venus, să se îngrijească de „febra lianelor”. Îi luase locul Vjaninov, un tinerel cu ochi întunecați de egiptean, dar taciturn și melancolic ca orice rus autentic.

Leo Steel îl ura încă din clipa în care îl întâlnise; nu putea să sufere sunetul balalaicii, iar Vjaninov cânta din ea toată ziua, de câte ori serviciul îi îngăduia un moment liber.

Lucrurile au luat o întorsătură proastă chiar de la

început. Nici nu trecuseră douăzeci și patru de ore de când decolaseră, și Lacoste începuse să se simtă rău. De-abia terminase cu calculul rutei, când căzu cu capul pe masă, ca plumbul.

—Febra lianelor – dădu sentința doctorul Schrobb. Cu explozie întârziată.

Au trebuit să-l izoleze. Numai doctorul Schrobb avea voie să intre în cabina lui, dar numai după ce lua toate precauțiunile cuvenite.

Leo Steel nu era superstițios, Dar echipajul credea că este, iar această convingere provoca cele mai variate comentarii.

—Suferă – zicea Pelissier rânjind. Plecăm într-o vineri, și Lacoste cade la pat imediat. Peste frica aia care nu-l lasă niciodată, ajunge să mai vină acest mic amănunt ca să-l țină în suspans pe comandant.

În cea de a cincea zi, un tub de alimentare fonică explodează cu un tunet infernal. Leo Steel se îngălbeni ca un cadavru. Timp de două ore stătu lângă Duncan, trepidând, ținu morțiș să asiste la lucrările de reparații și să controleze fiecare detaliu, se liniști numai după ce inginerul îl asigură de nenumărate ori că totul e în ordine.

Se simțea slab și obosit. Stomacul îi era strâns și orice mănca i se părea otravă; se temea atât de tare să nu viseze Krakenul încât, cu toată oboseala, prefera să înghită câteva pilule-minune împotriva somnului, care însă, cu vremea, slăbeau atât de mult organismul. Ceilalți râdeau de el.

Ceilalți. Ura calmul lor, veselie lor plină de curaj, simțul lor de încredere și capacitatea de a-și recăpăta forțele și tăria minții cu un simplu gest sau cu o vorbă de prețuire. O vorbă de prețuire. Steel îi ura pentru că își închipuia că râd de el. De fapt, nu era chiar sigur de asta,

nimeni nu-și permisesese niciodată, în prezența lui, nici cea mai mică insinuaare. Dar felul lor de a-l privi atunci când făcea eforturi teribile să nu pălească, semnele imperceptibile pe care și le făceau între ei, în spatele măștii de supunere și de respect exagerat...

Toți erau la fel. Până și ultimul care se îmbarcase pe navă, radaristul Vjaninov, cu ochii lui placizi de preot egiptean, plini de bătaie de joc, insolenți. Lui Steel îi intrase în cap că rusul cânta la balalaică numai ca să-i facă în ciudă, de plăcerea de a-i urca tensiunea nervoasă, care deja era la limita de sus.

Aceasta era cauza pentru care într-o „seară” dădu buzna ca un nebun în Sala de Odihnă, se repezi la Vjaninov și-i smulse instrumentul din mână.

—Idiotule, – zbieră el, idiotule, nu termini odată? Nu termini odată? Vrei să te arunc în celulă?

Vjaninov se uită la el, cu gura căscată.

—Încearcă! – urlă la el comandantul. Încearcă să mai cânti o dată și o să... O să...

I se tăie respirația și nu mai putu să continue. Dădu drumul balalaicii pe genunchii lui Vjaninov și ieși cu capul plecat, ca un taur.

În ziua următoare, Nielsen îl chemă la panourile de comandă.

—S-a făcut, zise pilotul, arătând cadranele instrumentelor de control. Încă câteva ore de navigație și vom atinge viteza necesară...

Leo Steel își mușcă buzele.

—Văd, nu sunt tâmpit, bombăni el.

Încercă să se stăpânească. Avertizându-l că *saltul* e iminent, Nielsen nu-și făcuse decât datoria, datoria oricărui pilot cumsecade. De ce să bănuiască o bățjocură în orice gest, în orice cuvânt?

Două ore după aceea erau toți așezați pe scaune vătuite, închiși în costume refrigerante. Steel privi rapid de jur împrejur. Își controlară cu toții săculețul de plastic aplicat pe gură.

Comandantul făcu un semn cu capul, Nielsen se aplecă asupra comenzilor, mânuind rapid manetele și butoanele. „Columb” pătrunse în hiperspațiu, zgâlțâindu-se din toate încheieturile. Aceeași senzație de căldură ca de obicei, același gust dulceag al aerului și, tot ca de obicei, aproape toți vomitară. Chiar și Nielsen, chiar și Pelissier, care avea un stomac de struț.

Aruncară săculeții de plastic. Careva dădu fuga la hublou, să verifice. Un *salt* cât se poate de corect, perfect chiar: ajunseseră în sectorul U-41 din sistemul Rigel.

Trist, cu ochii plini de disperare ca un condamnat la moarte, Steel destupă cu zgomot sticla rituală de șampanie.

* * *

—Nu merge, zicea Duncan, privindu-și unghiile.

—Dar nu poate să refuze! Vocea lui Giannini se ascuțise de furie. Nu poate să refuze — zicea el — regulamentul e clar.

Zice Kurt:

—Zece contra unu că n-o să meargă.

—Ia mai taci!

Până și doctorul Schrobb era de aceeași părere.

—Dar n-are nici o scuză — insistă Giannini. El e comandantul, primul tur cu șalupa în jurul planetei nu i-l poate lua nimeni. Regulamentul e clar. De data asta n-are nici o scuză.

—Ba uite că are una, interveni Nielsen, ofițerul de drum încă mai are febră. Și, dacă Lacoste e bolnav, cine o

să calculeze ruta de întoarcere? Ai fi tu capabil, Duncan, cu toată diploma ta de inginer? Nu sunt sigur. Dar comandantul, da! E singurul, bineînțeles în afară de Lacoste, care poate să facă aceste calcule. Deci n-o să meargă. O să spună că, deși nu e nici un pericol, e mai bine totuși ca primul tur de explorare să-l facă altcineva. Motive de siguranță generală, așa o să zică. Și regulamentul e de partea lui, pentru că regulamentul prevede asta și încă o mulțime de cazuri ca ăsta.

Se înșelau. La cinci fix – ora navei – comandantul Leo Steel apăru în sala de navigație. Era complet echipat.

— Domnilor, spuse, regulamentul prevede ca eu să vă citesc dispozițiile precise ce vor intra în vigoare automat în cazul că un incident m-ar împiedica să mă întorc la bord...

Nielsen îl întrerupse:

— Domnule comandant, zise el cu un ton ferm, conform regulamentului noi toți vă cerem să nu mergeți. Lacoste e încă suferind. Când ofițerul de drum e indisponibil, comandantul nu poate părăsi nava sub nici un motiv, așa spune regulamentul.

Steel strânse buzele până când gura îi deveni doar o linie subțire.

— Știu, spuse el, cu o voce spartă. Se gândea: „Acum nu mai e de ajuns disprețul, am ajuns la milă.” Știu, repetă. Regulamentul... Sper totuși că nimeni nu va încerca să-mi răpească plăcerea de a face primul tur. Lacoste e bolnav, și numai eu pot face calculele pentru drumul de întoarcere. În orice caz, șalupa din dotarea lui „Columb” e cel mai sigur vehicul pe care l-a creat vreodată tehnica spațială. De altfel... – și, la aceste cuvinte, vocea îi trădă o profundă nemulțumire intimă – e o adevărată bucurie să vă văd pe toți, măcar o dată, îngrijorați cu adevărat de viața mea...

Aruncă în jur o privire alarmată. Pleoapele îi clipeau neconținut, șovăielnic, voalându-i privirea; și prin vălul acesta transpărea frica lui totală, necondiționată. O frică irațională, în fond. Pur și simplu, trebuia să facă un mic tur prin partea inferioară a atmosferei, să arunce o privire rapidă fără să aterizeze, apoi să se întoarcă pe orbită și să-i spună pilotului: „Mergi”. Un fleac, o pierdere de vreme și nimic mai mult.

Începu să recite formularul în grabă, aproape înghițind cuvintele; ochii îi erau ațintiți drept înaintea, acum privirea îi era întunecată, ca a omului care nutrește o ură feroce împotriva lui însuși și a celorlalți.

Apoi salută militărește, așa cum se cuvine, și ieși. Prin hubloul încăperii ecluză, Nielsen și ceilalți îl văzură cum își pune casca, cum și-o înșurubează cu hotărâre de costum. Când ajunse la butonul care comanda deschiderea ușii spre exterior, mâinile îi tremurau. Și picioarele.

Înainte de a se urca în șalupă, se aplecă încă o dată spre hublou, și toți îi văzură ochii, goi, plini de o spaimă nemărginită. Apoi îl văzură că lovește cu pumnul în fuzelajul șalupei, clatină din cap. Atunci, Pelissier se îndepărta de hublou, izbucnind în râs:

—Ce mai neghiob! Ce mai neghiob! repetă el. Cine știe ce-și închipuie el că ne demonstrează în felul ăsta!

Se depărtară și ceilalți de hublou.

—Nu înțeleg, zise Nielsen. Avea o justificare perfectă ca să trimită pe altcineva și nu a profitat de ea. Nu înțeleg...

Doctorul Schrobb zâmbi:

—Chiar și lașii au câteodată o tresărire de ambiție. Hm... Să sperăm că o să-l țină inima.

Pelissier continua să râdă:

—Bietul om! oftă el în cele din urmă. Eu, în schimb,

nu înțeleg ce l-o fi îndemnat către o carieră atât de grea, plină de pericole. Putea să se facă agricultor, nu? Nu-l obliga nimeni.

Întrebarea aceasta și-o pusese echipajul de nenumărate ori. Și încă o întrebare, despre numele răsunător al comandantului.

—Leo Steel, murmură Pelissier. Leo Steel, leu și oțel! Bietul comandant, nu e decât un iepuraș fricos de staniol.

* * *

Un potențiomtru. O porcărie nenorocită de potențiomtru. Un angrenaj microscopic din pădurea de roțițe ale blestematei ăsteia de șalupe, și tocmai ăsta se stricase.

Vehiculul spațial pierdea înălțime. Lui Steel i se încheștaseră dinții de groază.

Blestemat potențiomtru. I se topiseră circuitele, fără nici o îndoială, se topiseră în ciuda tuturor garanțiilor date de întreprinderea constructoare: și el acum nu mai putea să comande șalupa, nu putea nici măcar să spere că o să atingă o accelerație suficientă pentru a o readuce pe orbită. Cădea.

—Nielsen, gemu el cu voce răgușită, ce-ai face, Nielsen, în locul meu?

Steel înțelese că nu i-ar fi folosit la nimic să comunice cu astronava. Se afla acum în straturile joase ale atmosferei și, chiar dacă nava ar fi acostat alături de el, transbordarea era imposibilă.

Sub el nu era decât apă, o planetă oceanică, clocotind cu spumă roșiatică, spulberată de vânt. Strânse ochii, resemnat. Apoi...

Văzu pământul atunci când cota ajunsese deja la

numai cincizeci de metri. O stâncă netedă și cenușie care ieșea din valuri, înaltă, plată și rotundă, nici măcar o sută de metri de pământ uscat.

Șalupa căzu ca o piatră, lovi stânca mai rău decât un meteor și motoarele explodară în clipa impactului. Și totuși, comandantul se trezi aproape nevătămat, fără să-și aducă aminte cum făcuse să-și miște mâinile și picioarele, fără să înțeleagă cum de nu i se sfărâmaseră toate oasele.

Șalupa se transformase într-un maldăr de table contorsionate, răspândite în jur, tinichele deformate, sfărâmate în bucăți. Steel rămase mai mult de cinci minute ca un somnambul, incapabil să reacționeze. Apoi, când rămășițele se răciră îndeajuns, se apropie de ceea ce, cu câteva minute înainte, fusese cabina de pilotaj. Din încâlceala aceea, reuși să scoată afară radioul, câteva baterii și o bombiță de oxigen. Era un adevărat miracol că rămăsese întreagă: tot restul era inutilizabil.

Dar transmițătorul nu funcționa. Steel privi în jur, disperat. Marea era roșie, roșie ca sângele, un ocean de sânge, roșu, purpuriu până la orizont. Niciodată, nu simțise niciodată, în toată viața lui, o neplăcere atât de covârșitoare, o impresie de izolare atât de completă. Era singur, înconjurat de ape, de stăruitoarea singurătate roșie, centru al cosmosului.

Cerul părea un imens steag zdrențuit, nori negri, viorii, cărămizii, străluciri de foc agonizând în asfințit.

Apoi, pe neașteptate, căzu întunericul. Atunci, cupola cerului se însufleți de străfulgerări clipitoare, mai întâi abia văzute, apoi din ce în ce mai intense, iar marea se făcu ca cerneala, și el era acolo, cu degetele înțepenite, căutând printre fire și supape, dibuind, orbește, printre condensatori și oscilatoare.

Nimic, nu auzea nimic, nici o voce, nici o speranță.

Își dădu seama că terminațiile laringofonului se spărseseră în bucăți, imposibil să le repare fără un aparat de sudură. În veci nu va reuși să facă o transmisiune. Dar receptorul? Receptorul de ce nu dădea nici un semn de viață?

—Nemernicii! bombăni în sinea lui. Vor să mă abandoneze.

Controlă comutatorul inserat în centură. Minusculul aparat capabil să transmită undele sonore în interiorul căștii lui părea intact. Sau poate s-a stricat, se gândi, poate că radioul transmite chiar acum și, dacă s-a stricat comutatorul, nu pot să aud nimic...

Ca să verifice dacă ies sunete din difuzor ar fi trebuit să-și scoată casca, ca să le permită undelor sonore să ajungă direct la urechile lui. Dar nu putea face așa ceva, ar fi însemnat moartea sigură, aproape instantaneu.

O enormă magnolie de foc izbucni din ocean, la orizont. Era un satelit, un glob străbătut de vine roșii, ca un ochi. Marea începu să se coloreze în sângerieu, lumina lividă a zorilor începu să se cearnă asupra ostrovului de piatră, și Steel începu să tremure.

Bateriile costumului păreau să se fi epuizat, evident ceva se stricase, poate un contact între terminale, care împiedica distribuirea în mod uniform a căldurii spre toate elementele scafandrului spațial.

Steel se trânti pe jos, cu brațele strânse pe piept și privi spre cer, ca și cum ar fi căutat acolo, sus, nava „Columb”.

* * *

Krakenul nu exista numai în subconștientul căpitanului. Acolo, jos, după zona algelor roșii, unde lumina

ajungea doar ca un abur diafan și aproape imperceptibil, monstrul aștepta.

De-a lungul secolelor, specia lui învățase să recunoască semnele prevestitoare ale „momentului”. Se repetau cu o regularitate de mecanism, niciodată nu intervenise ceva care să modifice sau să întârzie mersul evenimentelor.

Pe coastele stâncoase, ciuperci și microorganisme se reproduceau neîncetat, hrana preferată a Krakenului. Inutil să încerce să se urce: de nenumărate ori, tentaculele lui vâscoase încercaseră zadarnic să găsească puncte de sprijin pe pereții goi și alunecoși. Krakenul știa asta. Dar mai știa și că, în curând, „momentul” se va repeta. De asta aștepta nemișcat, întins pe fundul mării.

* * *

— Nemernicii! continua să repete, pentru sine, comandantul. Au plecat... Au plecat fără mine.

Un vânt glacial mătura neconținut stâncă, zgâlțâind firele care atârnavă dintr-o conductă ruptă a șalupei; din timp în timp, forța lui scădea și, de fiecare dată, părea că va înceta, dar reîncepea imediat, cu aceeași violență insuportabilă.

Steel se ridică în genunchi și privi în jos. Undele mușcau peretele de stâncă, stropi de mare săreau până sus. Enormul satelit urca pe cer; curând, va ajunge la zenit, provocând o maree de înălțime excepțională. Deja nivelul apei crescuse foarte repede, încă zece metri și toată stâncă va fi acoperită de ape.

Steel pipăi solul: era ușor umed, granulat, și nu avea urme care să dea de gândit că mai fusese acoperit de apă. Începu atunci să spere că poate marea înaltă, chiar ajunsă la nivelul maxim, îl va cruța. Dar nu era sigur. O

să mor de frig, se gândi, poate că bateriile costumului spațial se vor epuiza înaintea oxigenului. Sau poate... Putea să întrevadă cel puțin douăzeci de feluri diferite în care ar putea să-și pună imediat capăt zilelor, ca să nu sufere inutil: să se arunce de pe stâncă, sau să-și scoată casca, să-și spargă rezervorul de oxigen, sau chiar să-și folosească revolverul.

O spaimă nebună îi strângea tâmpilele într-un cerc de fier.

Steel se întinse din nou, ca să se ferească măcar în parte de mușcătura vântului înghețat, cu ochii ațintiți spre cerul dușmănos, simțind pe piept apăsarea întregului univers.

Unu, doi, trei, patru... Inima, ceas nebun, scanda timpul agoniei, frânturi, fotograme din viața trecută, gânduri atomizate care cădeau în abis. Unu, doi, trei, patru... Copite, tropot lugubru, cavalcadă neconținută de valchirii pe lespezile sufletului, durere, și frică, frică, mereu. Unu, doi, trei, patru... *Nu era gândul lui!* Era o voce îndepărtată, abia perceptibilă. Apoi, o lovitură dureroasă în timpane:

—Unu, doi, trei, patru... Apel de urgență. Unu, doi, trei, patru...

—Kurt!! Doamne, Dumnezeu mare, era Kurt, nu-l abandonaseră. Era acolo, îi sorbea cuvintele, silabele, și râdea. Nu-l abandonaseră. Da, sigur, acum își dădea seama de ce nu reușise să recepționeze transmisia mai înainte. Un ecran ionizat în jurul planetei. Acum, „Columb” coborâse pe o orbită la joasă altitudine, unde radio nu se mai loveau de nici un obstacol, deci... Ce spunea Kurt? A, da, oscilatorul. Kurt zice că pe „Columb” se aude distinct şuieratul oscilatorului. Kurt zice să încerce să... Dar cum, cum să fac asta, cu laringofonul făcut bucăți!

—Domnule comandant! Era Nielsen, vocea lui Nielsen, pilotul. Poate s-a stricat numai aparatul de transmisie. Trebuie să aflăm dacă ați primit mesajul nostru. Dacă ați primit, treceți pe nouă megacicli...

Steel dădu fuga la aparatul de transmisie și învârti maneta până când ajunse în dreptul semnelui nouă.

Vocea lui Nielsen răsună în casca lui ca un clopot.

—Foarte bine. Am înțeles; puteți recepționa, dar nu puteți transmite. Bine că ne auziți, domnule comandant. Eu o să vă pun întrebări la care să-mi răspundeți cu da sau nu, dumneavoastră o să vă mutați de pe nouă pe șapte megacicli, apoi de pe șapte pe nouă, și așa mai departe. Schimbați lungimea pentru răspunsuri afirmative, rămâneți pe loc pentru cele negative. Sunteți în pericol?

Steel întoarse maneta la cifra șapte.

—Am localizat poziția cu scannerul, transmise din nou Nielsen. Suntem acum aproape deasupra, o abatere de numai cinci grade. Teleobiectivul indică o enormă întindere de apă. Avem loc suficient să aterizăm?

—Da, transmise Steel manevrând maneta.

—Bine, ne vom învârti încă o dată pe orbită. Vom ajunge înapoi în circa nouăzeci și opt de minute. Aveți suficient oxigen?

—Da.

—Frig?

—Da.

—Și pericolul? Credeți că-i veți putea face față încă nouăzeci și opt de minute?

Steel privi marea amenințătoare. Nivelul apei crescuse și mai mult, iar marea nu părea să fi atins nici pe departe faza maximă. Nu știa ce să răspundă. Îi veni ideea să mute maneta la opt megacicli.

Vocea lui Nielsen ajunse la el după zece secunde.

—Am înțeles, domnule comandant. Răspunsul este „nu știu”. Reveniți acum pe nouă megacicli și rămâneți pe ascultare. Nu știm ce pericol vă amenință, dar... Curaj, totul va merge bine. Eu mă întorc la postul de pilotaj și le las microfonul lui Kurt, lui Pelissier, lui Giannini... Sunt toți aici, în jurul meu, o să vă vorbească rând pe rând, ca să vă țină de urât. Țineți-vă firea, domnule comandant, și rămâneți pe ascultare. Duncan, și el e aici, cu ultimele știri de pe Pământ, pe care deja le cunoașteți, sunt foarte noi, abia de două săptămâni...

Nu-l mai asculta. O cupolă neagră, imensă și palpitantă, apăruse la suprafața apei, la vreo sută de metri de insulița pe care stătea: Krakenul!

Urlă. O descărcare electrică îi străbătu trupul, golindu-l de ultimul dram de energie. Krakenul. Doamne, Dumnezeu! atotputernic și milostiv, era coșmarul lui, greșeala lui, aievea, vie. Tremurând, incapabil să-și miște măcar un deget, ca și cum l-ar fi lovit paralizia, Steel privea fix sutele și sutele de tentacule ale monstrului, negre ca niște șerpi negri, care se ridicau și se coborau, șfichiuind apa.

—... Comisia siriană pentru liberul schimb a ajuns la astroportul din Brazilia cu patruzeci și opt de ore întârziere... — Daniel Duncan încerca să imite vocea blândă a crainicului de la Radio Terra.

Steel se uita fix la monstru. Nu avea ochi, doar dacă nu cumva... Poate că petele acelea fosforescente pe corpul uriaș, care se revărsau ca niște explozii în negativ... Dacă erau ochi... — M-a văzut, se uită la mine chiar acum!

—Propunerea delegatului norvegian a fost respinsă cu majoritate de voturi. Totuși, au fost exprimate, în cercurile conducătoare, unele rezerve cu privire la acest subiect. Într-adevăr, se pare că, ulterior, mișcarea va fi... Domnule comandant! Realmente, nu mi se pare că e

cazul să mai continui... Mai bine vi-l dau pe Pelissier, care e lângă mine și are un chef nebun să ne spună unul dintre bancurile lui... Uite, îi dau microfonul.

Cu o mișcare lentă, ca de cauciuc, Krakenul înaintă până la poalele stâncii, ridică tentaculele cât erau de lungi, dar nu reuși să ajungă în vârful platformei de piatră.

—Domnule comandant, să vă spun un banc pe care l-am auzit de la un mus de pe „Saturn” ultima oară când am făcut escală pe a cincea planetă din Vega, ca să ne aprovizionăm cu plăci anodice...

Steel era înspăimântat. Apa mai urcase cu încă doi metri, încă un sfert de oră și nimic nu va mai împiedica Krakenul să se urce pe stâncă. Pelissier continua să spună glume, ceilalți râdeau, iar pădurea de liane de carne nu stătea liniștită nici o clipă, fremăta în vânt ca părul Meduzei¹.

N-o să ajungă la timp. Nu puteau să știe ce e aici, în fața ochilor lui.

Vocea răgușită a doctorului Schrobb îi ajunsese la urechi:

—Sunt Schrobb, domnule comandant. Curaj, o să fim acolo în mai puțin de-o oră. Vocea făcu o pauză foarte lungă, apoi continuă, șovăind: Domnule comandant, vă vorbesc ca medic. Dacă, cumva... Știu că vă e frică. Mai știu și că, atunci când sunteți singur, subconștientul dumneavoastră iese la suprafață. Ei bine, dacă vedeți Krakenul, nu vă lăsați cuprins de panică. Închideți ochii: Krakenul nu există, nu e decât o poveste, ați spus și dumneavoastră asta de atâtea ori...

¹ Una din cele trei Gorgone, care, în loc de păr, avea capul acoperit de șerpi (mitologie).

Încerca să-i dea curaj, toți încercau să-i dea curaj, pentru că toți îi cunoșteau lașitatea. Dar nimeni nu știa ce zace în el, ce spaime și ce coșmaruri îl urmăreau mereu, încă din adolescență. Nimeni nu știa ce mistere i se frământau în minte, ce neliniști nesfârșit de dulci, ce așteptări...

Un tentacul trecu peste coama stâncii, undui, dibui cu prudență în căutarea unui punct de sprijin. Steel pregăti arma.

Ciudat, mâinile nu-i mai tremurau. În interior, spaima îi ajunsese la culme, dar, acum, întregul lui corp reacționa cu o luciditate extremă, mișcările îi erau precise, controlate. Trase: mâna care strângea arma nu simți nici o vibrație. Apăsă pe trăgaci de două ori, trei ori, cu furie. Nimic. Pistolul era blocat.

Între timp, capătul unui alt tentacul se agățase de marginea platformei.

Steel se ridică, începu să cotrobăiască printre rămășițele șalupei, căutând ceva care ar fi putut fi întrebuințat ca armă de tăiat. Poate ușița minusculă, smulsă din carcasa șalupei, ar fi mers pentru așa ceva; pivotul balamalei putea fi apucat bine cu mâna, iar marginea ciobită te ducea cu gândul la tăișul ascuțit al unei securi.

Ridică securea improvizată cu ambele mâini și, cu o violență de care nu se bănuia capabil, o lăsă să cadă asupra primului tentacul. O țâșnitură de sânge negru îi împrășcă viziera căștii, o spirală de șarpe se învâртеji prin aer și căzu, nemișcată.

Steel se întoarse spre celelalte tentacule, securea lui lucra neobosită, tăind, sfâșiind... Acum, zeci de bucăți de tentacule acopereau solul de jur împrejurul lui, dar altele apăreau, se agățau de piatră și le înlocuiau pe cele tăiate. Krakenul nu părea să simtă vreo suferință. Metodic,

inexorabil, cucerea treptat stânca, înainta în ciuda nenumăratelor mutilări.

Pelissier începuse iar cu glumele lui :

— Încă treizeci și patru de minute, domnule comandant. Curaj. Acum să vă spun bancul cu marțianul care a rămas fără coadă din cauză că...

Era împlinirea unei drame. I se păru lui Steel că toată viața lui fusese orânduită dinainte, într-o serie lungă de preambuli prostesți și sterile, pentru a se încheia aici, în emoția unui epilog tragic, ieșit din comun. Acum înțelegea foarte bine. Era ca și cum el și Krakenul își dăduseră întâlnire dintotdeauna, în scenariul acelei îndepărtate planete necunoscute: o scenă-mamă pentru doi actori care, de secole, își împărțeau rolul principal. Doi actori: Omul și Bestia.

Și atunci își dădu seama de asta. În timp ce făcea bucăți ultimul tentacul al monstrului. Steel constată cu surprindere că se simte slobod, eliberat de orice suferință, de orice îngrădire. Scăpase de frică! Scăpase de frică!

Lovi sălbatic cu securea încă o dată, dar lovitura căzu în gol, abia zgârie tentaculul gros și vâscos al Krakenului. Tentaculul se trase înapoi și se repezi fulgerător înainte, biciuind aerul. Steel îl putu evita numai în parte. Fu atins la piciorul stâng, la înălțimea genunchiului. Grosimea costumului nu-l ajută la nimic: osul trosni, simți o arsură de foc și căzu rostogolindu-se pe jos.

— Nenorocitul! bombăni comandantul. Încercă să se ridice, dar o durere extrem de violentă, chinuitoare, îl sili să renunțe. Avea piciorul rupt.

— Ți-am tăiat etichete! urlă Steel. Ți le-am tăiat aproape pe toate. N-o să reușești să te urci aici.

Ochi umezi, asemenea unor globuri de gelatină, îl priveau țință, o crăpătură roșie și adâncă, ca o pâlnie, se

deschise în mijlocul acelui trup gigantic : gura.

Apoi, cu o încetineală de vis, trei, patru, zece pseudo-pode începură să iasă din globul plin de spuma valurilor. Urcau, înaintau... Și răsăreau cu zecile, luau formă solidă, se lungeau și se întăreau, prefăcându-se în noi tentacule.

— S-a terminat, gemu Steel, obosit de moarte.

S-a terminat, chiar acum, când Pelissier și Giannini tocmai îi spuneau :

— Paisprezece minute, domnule comandant !

Terminat. Dar, poate, totuși câștigase ceva. Ba chiar câștigase lucrul cel mai important, acela pentru care luptase toată viața : victoria asupra fricii. Pentru că numai de frică se îmbarcase pe navă, de frică alesese munca cea mai periculoasă, cea mai plină de riscuri. Pentru a învinge frica : secret teribil, rușinos, de care voia să scape cu orice preț. Chiar și atunci când își dăduse seama că, de-acum, lașitatea lui nu mai era un mister pentru nimeni, preferase să rămână, să continue să spere că, într-o bună zi...

Acum înțelegea. Teama e numai ceea ce precede pericolul, acel moment în care imaginația se dezlănțuie și sensibilitatea devine gigantică. Înțelese, își dădu seama că momentul pericolului nu cunoaște spaima. E o clipă suspendată, dincolo de voință, în afara controlului adrenalinei și al glandelor suprarenale. Sau poate că teama e ca și curentul electric, care, la un anumit voltaj, îți dă amețeli, la un voltaj mai mare îți provoacă dureri și spasme, dar la voltaje enorme nu provoacă organismului nici o suferință. Acel Kraken de aici, din fața lui, gata să-l înghită, era *maximumul* de grozăvie pe care el și-l putea imagina, era oroarea, coșmarul, tortura prin excelență a sufletului lui exacerbat. Numai că acum era viu, real... Era în afara lui, nu-l mai putea umple de groază.

Pentru o clipă – numai o clipă – gândul la ceea ce se va întâmpla făcu să i se strângă inima. Privi lianele de carne neagră, care fluturau, pâlnia imundă care îl va suge ca un vârtej.

Se gândi: Nu vreau să închid ochii, vreau o moarte care să-mi răscumpere în întregime trecutul. Își concentrează toată atenția asupra vorbelor pe care i le adresa Pelissier, încercă să le prindă înțelesul. Uite, se gândi, vreau să râd, vreau să mor râzând.

Dar Pelissier se întrerupsese la al nu știu câtelea banc, chiar în mijloc. Steel auzi voci și voci care vorbeau în același timp, întreruperi, frânturi de cuvinte, interferențe.

—Du-te-ncolo! zicea Kurt. Balalaica, nu. Nu poate s-o suferi.

Și Nielsen:

—Acum te dai mare, așa-i? Acum, când nu-ți poate face nimic!

—Vă asigur, n-am nimic cu el! Era Vjaninov; zicea: Vreau numai să-i susțin moralul.

Vocea radaristului răsună în cască:

—Domnule comandant, vă aduceți aminte când v-ați supărat fiindcă am cântat la balalaică? Da, domnule comandant, eu sunt, Vjaninov. Am balalaica aici. Auziți, știu un cântec care n-are cum să nu vă placă, e vechi de trei secole. Dacă nu vă place, ce să-i faci, când vă întoarceți o să mă puneți în lanțuri. Vi-l cânt. Vorbește despre speranța unui țăran că lucrurile se vor schimba, știți, în epoca revoluției din octombrie, spune că pentru poporul meu a fost o etapă decisivă, chiar dacă... Una peste alta, povestește despre stepă, despre grâu, despre viitor. E sufletul rusesc în cântecul ăsta. Auziți-l, domnule comandant, puneți-mă în lanțuri, dar acum ascultați-l...

Tentaculele ajunseseră la el, gura îl aștepta, căscată.

—Adio, prieteni! Și tu cântă repede, Vjaninov, dă-mi o picătură de muzică!

Steel auzi primele note ieșind din coardele ciupite cu blândețe, cu dulceață. Apoi, tonul muzicii se schimbă. Trecu la „Poarta mare a Kievului” de Mussorgski, căpătă toată forța imnului victorios pe care marele muzician îl făcuse să vibreze în această descriere muzicală. Da, era istoria unui țăran care-și privește câmpurile, dar era și povestea unui echipaj care, în cele din urmă, își descoperise propria dragoste față de un om pe care până atunci îl batjocorise și îl disprețuise.

Și atunci se petrecu miracolul. Până atunci Steel nu-și dăduse seama ce se întâmplă, poate pentru că sunetul balalaicii îi părea, în acele momente, comentariul mai vast al triumfului său asupra morții. Dar, apoi, văzu. Apoi înțelese, își dădu seama. Un râs homeric îi izbucni din piept, stârni ecouri în cască, urmat imediat încă de un hohot și apoi de altele. Nu reușea să se stăpânească. Spectacolul tentaculelor care se agitau în ritmul muzicii, semănând cu niște șerpi fermecați de fachir, era prea comic, cel puțin pentru el, care băuse până la fund cupa amară a tragediei.

Krakenul arăta ca un enorm balon grotesc, împodobit cu nenumărate tentacule care fluturau, urmând fidel ritmul cântecului măreț și vesel al balalaicii.

Peste câteva minute, când „Columb” își făcu apariția deasupra ostrovului de piatră, pregătit să-l recupereze pe comandant, întregul echipaj, amețit de uimire, văzu prin hublouri o priveliște pe care nu și-ar fi închipuit-o niciodată posibilă. Înconjurat de grămezi de tentacule măcelărite, Leo Steel se așezase pe rămășițele contorsionate ale șalupei și, cu zâmbetul pe buze, contempla calm

Krakenul. Coșmarul materializat al vieții lui, bestia primordială, șfichiuia valurile cu tentaculele fioroase, dansând pe muzică de balalaică și iscând nori de spumă roșiatică.

Aterizarea navei și recuperarea comandantului au decurs fără incidente, în timp ce Vjaninov executa, una după alta, toate melodiile din repertoriul lui.

De-atunci, Leo Steel nu a mai știut niciodată ce este frica. Și nimănui nu i-a mai trecut vreodată prin minte să zâmbească la auzul numelui lui Leo Steel.

1961

Traducere de Silvia Colfescu

Unul dintre multe aspecte ale naturii umane, care întotdeauna m-a uimit, este aptitudinea pe care o avem, mai mult sau mai puțin, fiecare, de a uita întâmplările neplăcute. Cercetătorii în psihologie au găsit și un nume acestei stranie tendințe: au numit-o „Legea Optimismului Mnestic”.

Bah! Evident eu reprezint o curioasă anomalie, în sensul că, în ciuda legilor psihologiei, îmi amintesc foarte bine ce s-a întâmplat cu aproape șase luni în urmă. Ba, nu numai că-mi amintesc, dar pot să afirm că întregul meu mod de a gândi, de a simți, modul meu de a privi lucrurile și, în sfârșit, felul meu de a merge, pe scurt totul, totul este profund modificat. Nu exagerez dacă spun că e vorba de o amintire obsesivă.

Pentru restul lumii e altfel. Ceilalți se supun regulii generale, pentru ei legea optimismului mnestic s-a dovedit valabilă, chiar dacă uneori apar crize de conștiință, nebuni singuratici, cuprinși de furie mistică, pustnici miliardari care lasă totul baltă și se retrag pe un vârf de munte pentru a duce o viață primitivă. Cazuri de felul ăsta au existat întotdeauna și, de cele mai multe ori, au demonstrat nu o muștrare de conștiință efectivă, ci numai o boală mentală. Un lucru este însă sigur: marea masă a populației mondiale nu-și mai amintește nimic, sau, mai curând, se poartă ca și cum ceea ce eu consider evenimentul cel mai revoluționar din toate timpurile nu s-ar fi întâmplat niciodată.

O, dacă li te adresezi și îi întrebi: Prietene, îți amintești toamna trecută, când sferele luminoase se învâртеau

pe străzi, când lumea părea o imensă ureche în ascultare și timpul se oprise parcă în așteptare... Dacă îl prinzi de mânecă pe primul trecător și îi ții un discurs ca ăsta, ai să auzi cum îți răspunde: Sigur, sigur că îmi amintesc!

Un surâs idiot, asta ai vedea!

Și dacă ai continua să întrebi alți și alți trecători, nu ai reuși să descoperi decât o lungă galerie de expresii insipide, te-ai îneca într-o mare de zâmbete tâmpe: Ei, cum să nu-mi amintesc! Dar acum totul s-a dus, îți vor spune, totul e ca mai înainte!

Nu e adevărat. Înainte era altfel, cel puțin pentru mine. Înainte mai era posibilă găsirea unei justificări pentru toate astea. Eu cel puțin, construindu-mi, piatră cu piatră, edificiul logic, reușisem. Pe urmă, chiar atunci când te aștepti mai puțin, apare și întâmplarea absurdă, uraganul care-ți sfărâmă fortăreața ca pe un castel de cărți de joc.

Tonio e un naiv. Dar face parte dintre cei a căror naivitate impune respect. Tonio e un țăran. Cu toate astea, când începi să vorbești cu el sfârșești prin a te autocompătimi.

Erau două globuri fosforescente în ziua aceea. Se învârtteau de-a lungul străzii, unul lângă celălalt. Pentru noi, din spatele ferestrei, spectacolul era mai curând insolit. Da, pentru că „lucrurile” alea nu frecventau, în general, așezările de țară, preferând mai curând vecinătatea marilor orașe.

—Ce crezi? l-am întrebat la un moment dat. Ce-or fi chestiile alea două?

El a așteptat ca, unul lângă altul, cele două globuri să dispară după colț.

—E natură, a zis suspinând. Chestie de electricitate!

Tonio e un naiv, am mai spus-o. Nu-mi este încă foarte clar dacă modul primitiv în care abordează problemele îi permite, în fapt, să le rezolve, nu contează cum, sau, din contră, dacă în ultimă instanță, răspunsurile lui sunt doar o ieșire comodă din impas. Oricum, chiar stratagema ocolirii problemei este o metodă filosofică. Și nu s-ar putea spune că este cea mai proastă.

Eu... Ei bine, eu mă tem de numai două categorii de gânditori: de cizmari și de plugari. Aș putea accepta o dezbatere publică la Sorbonna. Nu m-ar înspăimânta o discuție în contradictoriu cu filozofii cei mai înrațiți. Dar să stau de vorbă cu un țăran..., asta nu! M-aș simți complet dezarmat, cu vorbele lipsite de vârf și tăiș.

Cârpaciul de exemplu. Cu aceeași îndemânare cu care bate un cui, cu care înfige cuiul în mijlocul tocului, fixându-l de talpă, cu aceeași pătrundere cu care poate să se gândească la rolul pantofului, al piciorului, al mișcării, și așa mai departe, ajunge pur și simplu la metafizică, devenind filosoful respectabil, înarmat cu un invulnerabil simț al comunului. Sau țăranul: cât e ziua de lungă are înaintea ochilor acel imens laborator alchimic, pământul. Poate să te înghețe cu un cuvânt, cu o observație banală, la fel de banală ca...

—Totul e electricitate, spune Tonio. „Mistere ale naturii” ar spune un cizmar oarecare, fără să se tulbure.

Și totuși, cu șase luni în urmă, când lucrurile acelea stranii au coborât din ceruri, când au aterizat, tăcute și fosforescente, pentru o clipă lumea a urlat.

Mai întâi s-a vorbit mult. Cel mai des, discursuri dezlânate, articole jurnalistice, speculații și multe, foarte multe conferințe ale teosofilor. Se trezise atenția guvernului Statelor Unite, al celui canadian, brazilian și cine știe a câtor alte centre de cercetare apărute mai peste tot.

Totuși, în ultimă instanță, nici unul nu luase serios în considerare posibilitatea de a nu fi vorba de o simplă pălăvrăgeală, ci de un fenomen, ca să spunem așa, misterios și absolut corespunzător realității.

Îmi amintesc cum *Stațiile Reunite Franceze* au răspândit prin toată lumea știrea primei aterizări în masă. A fost un hohot general de râs. Toți aveau încă în minte gluma pe care, în '38, Orson Welles o făcuse pe seama publicului american¹. Nicij măcar atunci când televiziunea a arătat imaginea sutelor de farfurii zburătoare, surprinse deasupra regiunii Giura, nimeni nu a vrut să creadă.

—Cretini! spuneau. La televiziune au rămas fără subiecte.

Apoi *Radio Brazilia* a confirmat știrea. Erau debarcate, cu sutele, la Campinas și Bello Horizonte. Stațiile de televiziune din Toronto, din Cape Town, din Tokio, transmiteau emisiuni dedicate evenimentului. Ziarele au înnebunit. Mai existau însă voci care susțineau că totul nu este decât o uriașă glumă, cea mai mare mistificare a tuturor timpurilor. Apoi, până și Moscova a vorbit de fantasticul eveniment: Siberia colcăia de farfurii zburătoare, mii și mii de mașinării stranii, din deșertul Gobi până în Urali, din Nova Zemlia până în regiunea lacului Baikal. Și atunci toate îndoielile s-au risipit.

Acum, după câteva luni, cred că numai printr-o minune nu s-a declanșat un conflict atomic între blocul oriental și cel occidental. De fapt, din fericire pentru noi, farfuriile nu puteau fi detectate de radar, iar la aterizare, manevra a fost atât de rapidă încât nu a existat practic

¹ În acel an Orson Welles a difuzat la radio o dramatizare a unei opere de H.G. Wells, declanșând în public o adevărată isterie a venirii marțienilor.

timpul de a le intercepta cu rachete. În rest, împiedicarea aterizării cu ajutorul armelor nu ar fi folosit la nimic, așa cum au demonstrat încercările prostești ale câtorva militari care, probabil cuprinși de panică, fără a mai aștepta instrucțiunile superiorilor, au înconjurat câteva dintre nave, revărsând asupra lor un potop de grenade atomice. Inutil. Discurile erau absolut invulnerabile. În jurul lor gravita un fel de „umbrelă electronică”. Da, la naiba! Un scut protector împotriva căruia forța perforantă a oricărei arme se dovedea ineficientă.

Cel mai frumos este că nici unul din echipajele navelor nu a arătat că ar vrea să riposteze. Timp de zece zile ciudatele mașini au rămas nemișcate, stinse, fără să dea nici un semn de viață, ca și cum toate ar fi căzut într-un somn profund.

—Nu sunt ostili, a spus cineva.

—Nu sunt ostili, s-a transmis la radio.

—Nu sunt ostili, au repetat canalele de televiziune.

Apoi, pe neașteptate, trapele farfuriilor s-au deschis și sferele au început să iasă, lunecând spre sol pe un fel de plan înclinat. S-au învârtit deasupra câmpurilor, fără să țină cont de obstacole, trecând prin plante, prin stâlpii de telefon, prin clădiri, deplasându-se totdeauna în linie dreaptă, kilometri întregi, imperturbabile, adunându-se apoi la un loc, într-un fel de consiliu și întorcându-se după asta fiecare la farfuria ei. Nepăsătoare. Și mai presus de toate, silențioase!

Ăsta era amănuntul îngrozitor. Cel puțin pentru mine. Sferele nu reacționau. Puteai să le lovești sau să le urezi bun venit prin portavoce: ele rămâneau tăcute, ignorându-te pur și simplu. Era ca și cum noi nici n-am fi existat, cine știe, poate nici nu puteau să ne vadă.

Istoria a continuat în felul ăsta câțva timp. Dar de

acum ne obișnuisem să conviețuim cu sferele.

Premisă majoră: Bretelele se deformează elastic.

Premisă minoră: Tipizu e o bretea.

Concluzie: Tipizu se deformează elastic.

În asta constă întreaga problemă. Ar accepta sferele un astfel de silogism? Pe scurt, odată acceptat faptul că *bretelele* este un substantiv, *deformează*, un verb și *elastic*, un adverb care determină modul în care are loc un anumit proces; odată admise toate acestea, ar recunoaște sferele validitatea raționamentului meu?

Logica trebuie să fie universală. De acord. (Dar asta este o afirmație care s-ar putea dovedi dogmatică.) Adevărul e că nu am dovezi: logica sferelor ar putea să fie diferită. În spiritul adevărului, faptele par să demonstreze că sferele trăiesc într-un plan de existență diferit de al nostru, cu legi care nu au nimic de-a face cu cele care ne guvernează.

Tot timpul prezenței lor aici, pe planeta noastră, ne-au ignorat. Au venit, au stat și au plecat. Fără să lase urme, fără să comunice cu noi, insensibile la toate încercările pe care le-am făcut pentru a stabili un contact.

Eu am stat față în față cu una din ființele alea. S-a întâmplat pe strada care duce la S. Sfera înainta, rotindu-se cu tresăriri ritmice, un enorm sac de substanță impalpabilă. Și transparentă. Înăuntru era ceva ca un fel de ghem de vene, abia vizibile, unele de culoare brun-roșcată. Era o sferă, și în consecință nu avea nici un deasupra nici un dedesubt, nici o parte stângă sau dreaptă. Se învârtea. Și învârtindu-se părea să-și pună neconținut în discuție propria ființă.

Am rămas nemișcat în mijlocul străzii. Era inutil să mă feresc. Știam că sfera urma să mă traverseze fără să-mi facă nici un rău. Am avut doar o senzație de

răcoare, asemănătoare aceleia pe care o simți atunci când, transpirat, te expui unui curent de aer. Și m-am trezit de partea cealaltă. Cu sfera în spatele meu, continuându-și drumul ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, ca și cum pentru ea obstacolul reprezentat de corpul meu nici nu ar fi existat.

—Dumnezeule! am exclamat. Și brusc – dincolo de uimirea care mă cuprinsese din cauza întâmplării – mi-a venit în minte definiția cartesiană a substanței: „res quae ita existit ut nulla re indigeat ad existendum”.

—Bravo! mi-am spus. Astea nu sunt decât cuvinte, pălăvrăgeli filosofice.

Într-o asociere de idei am trecut de la noțiunea de substanță la cea de substantiv. Sunt sincer: nu mi-au plăcut niciodată lingviștii. Expunerile lor savante pe marginea naturii limbajului, a semnelor ortografice și a regulilor de sintaxă m-au lăsat absolut indiferent. În același timp, încrâncenarea lor de a explica lucruri care, fiind vorba de pure convenții, nu ar trebui absolut deloc explicate, îmi pare cu desăvârșire ridicolă. Există o singură regulă gramaticală pe care am considerat-o, din totdeauna, fundamentală: criteriul care permite distingerea numelor concrete de cele abstracte. Concret este ceea ce are o greutate, ceea ce există de sine stătător, independent de capacitățile noastre conceptuale de clasificare. Îmi amintesc chiar de exemplul cu care bătrânul meu profesor de gramatică obișnuia să illustreze această regulă: „Palmă, e concret, dar când spui palmuire, chiar dacă se vede și se simte, este abstract”.

Și sferile? Ce erau sferile? Aveau ele o greutate? Mie mi s-a părut tot timpul că nu. Deci nu erau „substanță”. Dacă puteai pur și simplu să le traversezi, atunci erau impalpabile, imateriale. Sau poate...

That is the question!¹ Când între noi și sfere exista un contact, noi eram cei care le traversam sau „ceva”-ul lor reușea să traverseze nepedepsit corpurile noastre? Nu știu. Nu o voi ști niciodată. Conceptele noastre despre substanță – sofismele lui Cartesius mai ales – trebuie în întregime revăzute. Dar după ce criterii? În baza cărei imposibile experiențe?

O, știu bine că pentru alții toate astea sunt prostii lipsite de sens. Dar pentru mine sunt importante. Extrem de importante. Eu sunt un filosof. Am trecut prin viață căutând adevărul. Sau mai bine zis, criteriul adevărului.

Mai întâi a trebuit să mă debarasez de așa zisele consecințe ale filosofiei kantiene, o muncă obositoare care mi-a răpit cei mai buni ani ai existenței. Dar, în final, am înțeles că adevărul este bazat pe libertate, iar ceea ce spun eu este adevărat pentru că, având această garanție, adevărul fiecăruia este bazat pe autocritica gândirii. Sigur, Kant m-a făcut să înnebunesc. Nu reușeam să ies din subiectivismul lui, din negativitatea experienței pe care o oferea cunoașterea doar a fenomenului, nu și a numenului. Ani de-a rândul Kant și cu mine ne-am privit, față în față, de pe poziții opuse. Pentru că, după spusele lui Kant, noi gândim într-un anume mod și Galileo a stabilit, de exemplu, legea planului înclinat, pentru că o astfel de experiență descindea din intuiția și categoriile apriorice ale spiritului uman, în care acestea ar fi, odată pentru totdeauna, prefixate. Prin urmare, o astfel de experiență ar fi subiectivă în sensul negativ, deci nu ar avea validitate obiectivă. Eu, în schimb, spun că noi gândim astfel

¹ Aceasta e întrebarea (în l. engl. în text). Celebră replică a personajului principal din piesa „Hamlet” de Shakespeare. Replica întreagă este: A fi sau a nu fi! Aceasta e întrebarea.

pentru că așa trebuie să gândim, și dacă reținem asta ca pe o afirmație adevărată e numai pentru că privim problema în moduri diferite. Pe scurt, gândirea noastră este construită astfel de către noi, dar din acest motiv nu este obligatoriu subiectivă în sens negativ. Datorită autocriticii, ea ne poate garanta validitatea obiectivă.

Ar putea părea ciudat, dar în asta consistă punctul central al filosofiei. Am vorbit în trecere despre asta într-o grămadă de cărți pe care nimeni nu le-a luat în seamă – lucrări care nu se adresau numai filosofilor – apoi m-am închis în turnul meu de fildeş, cu împăcarea idealiştilor hegelieni, crucieni și gentiliani, a existențialiştilor, a neorealiştilor și a câtor altora dintre cei care și-au dat seama că gândirea lor se fondează în final pe o oarecare presupunere cu caracter dogmatic.

Astfel a trecut. Și nu spun că, mai târziu, totul m-a scârbit. Pentru că există o fraternitate a oamenilor de știință, o legătură de sânge născută din acceptarea comună a postulatelor fizicii și a axiomelor matematicii, și există o singurătate proprie filosofului, care a descoperit un adevăr și îl strânge cu disperare în pumn, de teamă să nu îi scape printre degete.

Firesc, în construcția edificiului meu filosofic am apelat mereu la concepte pe cât posibil universale. Aceste concepte se aflau într-o astfel de opoziție, încât reușeam să înțeleg din ele lumea contrastantă a opiniilor, putând să țin în echilibru toate posibilele obiecții, chiar și pe cele pe care mi le ridicam mie însumi, și într-atât de asemănător stâncilor care ies din mare, acestea se adunau într-un concept, ceva sigur, granitic, căruia era posibil să-i adaugi alte concepte, la nesfârșit. Și pe urmă, când spuneai adevărul și recunoșteai ceva ca fiind adevărat,

schema realului nu mai era A, ci $A = A$, deci mediere, adequatio rei et intellectu (Destul de îndepărtate totuși de orice conotații scolastice).

Mediere? Dar cum mai este astăzi posibilă medierea? Sferele au venit, au stat fără să comunice, au plecat fără să lase un semn, fără să spună o silabă, au dispărut, așa, ca un meteorit de care te leagă o amintire abia întrezărită.

Ceilalți zâmbesc. Dar eu îmi petrec nopțile și zilele întrebându-mă. Dacă bretelele se deformează elastic, și dacă Tipizu e o bretea, atunci până la ce punct e valabilă, până la ce punct poate să fie considerată universală afirmația că Tipizu se deformează elastic?

Traducere de Alexandru Ciochia

Înainte de toate, avea niște mustăți enervante: negre și subțiri, ușor răsucite la colțurile gurii.

Și muiate în briliantină...

André Clément îl cercetă încă odată din priviri pe bărbatul care stătea de cealaltă parte a biroului. Nu exista nici cea mai mică urmă de îndoială, întregul său aspect era o confirmare a detectivului particular de modă veche. Dar poate că nu era decât o înscenare, nimic altceva decât praf în ochii naivilor.

Mustăciosul bătea darabana cu degetele mâinii stângi pe marginea scrumierei. Cealaltă mână se ascunsese, probabil în buzunar, sau era pur și simplu așezată pe coapsă. Brațul drept se mișca insesizabil, ca și cum mâna invizibilă de sub masă ar fi adus alinare unui genunchi cuprins de mâncărimi.

André observă manșetele șifonate, unghiile nu tocmai curate, degetele îngălbenite de nicotină. Nu, omul nu fuma pipă, și măcar din punctul ăsta de vedere se deosebea de clișeu stereotip al detectivului.

—Cazul e al naibii de complicat, spuse investigatorul, încetând brusc să mai bată cu degetele în scrumieră.

—Da, foarte complicat, aprobă André. Și în acel moment, înțelese că ar fi făcut mai bine dacă ar fi rămas acasă. Ideea de a se destăinui unui polițai fusese o tâmpenie care-i încolțise în minte într-un moment de disperare.

—Dar Antoine Laforgue nu dezarmează, domnule! Pe ușa mea scrie „Ochi de Linx”, și e adevărat. Tonul fusese emfatic, o îngâmfare care trezi în André un puternic sentiment de antipatie.

Vocea îi ieși din piept, ștearsă. Se temea parcă să nu-și trădeze tulburarea:

— Ce se poate face, domnule Laforgue?

Detectivul lovi cu palma în tăblia biroului.

— Calm, tinere, spuse, frecându-și fruntea cu un aer profesional. Deschise un sertar și scoase o foaie albă. Ordine – decretă el – ordine înainte de toate. Scoase capacul stiloului.

— Numele, vă rog.

André ezită un moment. Ceva îi spunea că trebuie să se ridice și să plece.

— André Clément, spuse în cele din urmă.

— Vârsta?

— Treizeci și doi de ani.

— Profesia?

— Medic.

— Practicați liber sau lucrați pe lângă vreun spital?

— Nu chiar. Lucrez la Centrul Biologic pentru Cercetări asupra Cancerului.

— Căsătorit?

— Nu. Dar ce-are a face? Eu am venit pentru...

— Domnule Clément, îl întrerupse detectivul, completarea formularului reprezintă îndeplinirea unui proces cerut de lege. Vă rog să vă păstrați calmul. Domiciliul?

— Chateau Beauregard, Saint Julien.

— Frumoasă zonă. Vara trecută am petrecut acolo o săptămână de vacanță.

— A, da? exclamă André încercând să pară interesat.

— Da. De fapt nu a fost vorba tocmai despre o vacanță. M-am dus acolo în interes de serviciu. Dar m-am simțit ca în vacanță: un soț gelos mă angajase să-i supraveghez soția, o frumoasă doamnă care, în vilegiatură, avea obiceiul să călărească puțin cam prea mult.

André strâmbă din nas. Să vezi, se gândi, că mitocanul ăsta o să-mi spună acum că frumoasa doamnă l-a călărit până și pe el. Dar Laforgue nu-și mai continuă povestea. Îi întinse stiloul lui André și împinse formularul de cealaltă parte a biroului.

—O semnătură, vă rog. Și un aconto... Deschiderea cercetărilor presupune o plată în avans de douăzeci și cinci de mii de franci.

Tariful era mare. Totuși André semna și plăti fără să comenteze.

—Acum... – spuse rar detectivul, așezând la loc formularul și închizând sertarul. Și repetă: Acum... acum. Avem de-a face cu clasică problemă a găsirii acului în carul cu fân.

—Da, dar fata are totuși părul roșu. Amănuntul ăsta restrânge câmpul cercetărilor.

—De acord. Cu toate astea, găsirea ei rămâne în continuare o problemă extrem de dificilă. Vedeți, faptul că fata are părul roșu m-ar putea pune din start pe o pistă falsă. Trebuie să țineți cont că în ziua de azi o femeie din zece își afișează coama roșcovană. E vorba de vopseluri, bine înțeles, dar tocmai în asta constă inconvenientul. Se poate trece cu o mare ușurință de la o culoare a părului la alta. Fata care vă interesează poate să fi trecut între timp pe la coafor. O pastilă și adio păr roșu! Acum ar putea să fie albastru electrizant sau de-a dreptul blond platinat...

—Weena are pistrui. Pistrui mărunți pe obraz și chiar sub braț. E o roșcată autentică...

Laforgue își deschise agenda și notă: Pistrui.

—O roșcată autentică, adevărat?

—Chiar așa.

—Sunteți sigur de ce spuneți, doctore?

André pufni, vizibil iritat.

—Ascultați-mă, domnule Ochi de Linx. Dacă am spus roșcată autentică, nu înțeleg de ce amănuntul acesta vă tulbură atât. În plus, Weena și cu mine am stat împreună mai bine de cincisprezece zile. Nu cred că ar fi putut să-și introducă sub piele pete false.

Laforgue tuși ușor.

—Vă înțeleg perfect, doctore. Aș dori însă ca și dumneavoastră să înțelegeți ceva: întrebările mele nu caută să satisfacă o curiozitate personală, ci sunt puse în interesul exclusiv al clientului. În anchetele de felul ăsta, datele de la care se pornește nu sunt niciodată prea multe.

Răsfoi rapid paginile agendei, apoi își prinse rădăcina nasului între degete, într-o caraghioasă încercare de concentrare mentală.

—Să recapitulăm, reluă pe un ton autoritar. Prima oară când ați întâlnit-o pe fata cu părul roșu a fost cu optsprezece zile în urmă, pe plaja de la Saint Julien. Exact?

André încuviință plictisit.

—Vă rog să aveți bunăvoința de a-mi povesti detaliile primei întâlniri.

—Dar v-am mai spus o dată toate astea! răbufni André, enervat. Și apoi nu văd motivul pentru care îmi cereți să mă întorc la niște detalii atât de lipsite de importanță...

—Sunt importante, totuși... Vă rog să-mi prezentați faptele ca și cum ați face-o pentru prima oară.

—Fie. Să fi fost pe la unsprezece, eram pe plajă, întins. Mă bronzam...

—Mai era multă lume?

—Nu. Vreo zece, cincisprezece persoane cu totul, și la distanțe mari. Cunoașteți Saint Julien, nu-i așa? Locul e frumos, dar hanurile și motelurile lipsesc, așa că plaja e

aproape tot timpul goală. Deci, mă întinsesem aproape de apă. Aveam ochii închiși. Probabil eram pe jumătate adormit. Dintr-o dată, deschid ochii și o văd.

—O vedeți?

—Da, Weena stătea în picioare, în bikini, la nu mai mult de doi metri de mine. Și mă privea.

—Vă rog să fiți mai clar.

—Ce să fie mai clar de atât? Am spus și vă repet că mă fixa. Poate că mă privea de acolo deja de câteva minute, nu am de unde să știu. Stăteam cu ochii închiși...

—Descrieți-mi privirea. Era o... otheadă interesată?

André nu răspunse. Insistențele detectivului îi puneau nervii la grea încercare.

—Încercați să înțelegeți, domnule Clément. Întrebarea mea e justificată. Nu se poate spune cu adevărat că Saint Julien este o plajă foarte frecventată, dar vedeți, aventurierele se învârt mai peste tot...

André se înroși de furie.

—Weena nu e o aventurieră, izbucni cu o voce alterată. Știu ce spun, cincisprezece zile am stat împreună și nu s-a întâmplat niciodată să... Adică, mi-aș fi dat seama. Vă rog să țineți cont că Weena a dispărut, dar că din casa mea nu lipsește nimic, nici măcar un fir de ață...

—Vă rog să vă păstrați calmul. Era doar o ipoteză de lucru, o pistă ca oricare alta. În rest, ajunge o privire ca să-ți dai seama că sunteți un om înstărit. Am dreptate? Și pe urmă... diamantul acela pe care-l purtați la degetul mic poate îndepărta orice dubiu al celui mai reticent observator. Dar să ne întoarcem la momentul întâlnirii. După aceea ce s-a mai întâmplat?

André se scotoci prin buzunar în căutarea țigărilor. Laforgue împinse spre el pachetul.

—Vreți să spuneți, imediat după aceea? Nimic

deosebit. Cum și-a dat seama că am deschis ochii și că, la rândul meu, stânenit, o priveam, Weena s-a îndepărtat, dar nu cu mult. S-a așezat pe o stâncă, la vreo zece metri depărtare.

—Natural, tactica singurătății. Presupun că fata nu v-a mai aruncat nici o privire.

—Nu, din când în când întorcea capul spre mine și mă privea. Atunci am sărit în apă și m-am îndreptat spre larg. Vedeți, nu sunt genul care se dă înapoi de la povești de felul ăsta. Dar când o femeie atât de frumoasă te privește așa... Există în mine un semnal de alarmă. Am simțit că era mai bine să ies în larg.

—Așa, și pe urmă cum au evoluat faptele?

André strivi în scrumieră țigara pe care abia o aprinsese.

—M-am suit pe ponton. Nu mai era nimeni. M-am lăsat mângâiat așa, de unul singur, de respirația mării, când, deodată, capul ei a țâșnit dintre valuri. „Bună”, mi-a zis și s-a prins de platformă. S-a ridicat cu agilitate, fără cel mai mic efort. Am rămas acolo mai mult de o oră, întinși, privind cerul, fără să ne spunem un cuvânt...

—Și pe urmă?

—Apoi ne-am întors pe mal, înotând încet, din când în când aventurându-ne în scurte incursiuni subacvatice. Înțelegeți, nu? Singurele jocuri care se fac în apă. Pe plajă, Weena m-a luat de mână și m-a condus spre unul dintre pâlcurile de arbuști. Își lăsase hainele în niște tufe. Mașina mea rămăsese în stradă, la vreo sută de metri. M-am dus și eu să mă îmbrac și am așteptat-o.

Laforge relua interogatoriul.

—Descrieți-mi hainele fetei, spuse cu o voce rece, impersonală.

—Hainele? Hm, Weena era îmbrăcată destul de

simplicu: o pereche de pantaloni din pânză neagră, sandale argintii și o cămășuță verde strălucitoare. Nimic altceva. Și o geantă, unul dintre săculețele acelea cu mânere metalice și cu o curea lungă pentru purtat pe umăr.

Laforgue își notă.

— Ați mers undeva cu fata după aceea?

— Am mers pe o terasă, nu departe de acolo.

— Despre ce ați vorbit?

André se strâmbă, încercând să dea de înțeles că despre asta avea amintiri mai curând vagi...

— Nu știu, spuse. Nimic în mod special, de vreme ce abia ne cunoscuserăm. La un moment dat ea mi-a spus: „Mă cheamă Weena”. Iar eu: „Weena, și mai departe?”. Iar ea: „Weena și atât.” Voiam să aflu ceva mai multe despre ea, de unde venea, ce muncă o aștepta la sfârșitul vacanței. Îmi amintesc că a început să râdă ca o nebună. Mi-a declarat că-și petrece vacanțele incognito. Așa că... Putea să fie vânzătoare, profesoară sau principesă irlandeză.

Dar dacă stau bine să mă gândesc nici nu mă prea interesa, așa cum nu mă interesa dacă Weena era liberă sau măritată, divorțată sau văduvă. Îmi plăcea și atât. Nici după aceea nu am mai simțit nevoia să-mi satisfac astfel de curiozități, cel puțin atâta timp cât Weena a rămas cu mine.

— Mda, mormăi Laforgue, mda, și apoi?

— Apoi ce?

— Unde v-ați dus atunci când ați terminat cu terasa?

André Clément se ridică în picioare, cu privirea tulbură și iritată a celui care tocmai a atins limitele răbdării.

— Până aici, domnule Laforgue, spuse, punându-și pumnii pe masă într-o atitudine amenințătoare. După ce am ieșit din restaurant, am dus-o pe Weena la mine acasă.

—Ascultați-mă, domnule Ochi de Linx. Dacă am spus roșcată autentică, nu înțeleg de ce amănuntul acesta vă tulbură atât. În plus, Weena și cu mine am stat împreună mai bine de cincisprezece zile. Nu cred că ar fi putut să-și introducă sub piele pete false.

Laforgue tuși ușor.

—Vă înțeleg perfect, doctore. Aș dori însă ca și dumneavoastră să înțelegeți ceva: întrebările mele nu caută să satisfacă o curiozitate personală, ci sunt puse în interesul exclusiv al clientului. În anchetele de felul ăsta, datele de la care se pornește nu sunt niciodată prea multe.

Răsfoi rapid paginile agendei, apoi își prinse rădăcina nasului între degete, într-o caraghioasă încercare de concentrare mentală.

—Să recapitulăm, reluă pe un ton autoritar. Prima oară când ați întâlnit-o pe fata cu părul roșu a fost cu optsprezece zile în urmă, pe plaja de la Saint Julien. Exact?

André încuviință plictisit.

—Vă rog să aveți bunăvoința de a-mi povesti detaliile primei întâlniri.

—Dar v-am mai spus o dată toate astea! răbufni André, enervat. Și apoi nu văd motivul pentru care îmi cereți să mă întorc la niște detalii atât de lipsite de importanță...

—Sunt importante, totuși... Vă rog să-mi prezentați faptele ca și cum ați face-o pentru prima oară.

—Fie. Să fi fost pe la unsprezece, eram pe plajă, întins. Mă bronzam...

—Mai era multă lume?

—Nu. Vreo zece, cincisprezece persoane cu totul, și la distanțe mari. Cunoașteți Saint Julien, nu-i așa? Locul e frumos, dar hanurile și motelurile lipsesc, așa că plaja e

aproape tot timpul goală. Deci, mă întinsesem aproape de apă. Aveam ochii închiși. Probabil eram pe jumătate adormit. Dintr-o dată, deschid ochii și o văd.

— O vedeți?

— Da, Weena stătea în picioare, în bikini, la nu mai mult de doi metri de mine. Și mă privea.

— Vă rog să fiți mai clar.

— Ce să fie mai clar de atât? Am spus și vă repet că mă fixa. Poate că mă privea de acolo deja de câteva minute, nu am de unde să știu. Stăteam cu ochii închiși...

— Descrieți-mi privirea. Era o... otheadă interesată?

André nu răspunse. Insistențele detectivului îi puneau nervii la grea încercare.

— Încercați să înțelegeți, domnule Clément. Întrebarea mea e justificată. Nu se poate spune cu adevărat că Saint Julien este o plajă foarte frecventată, dar vedeți, aventurierele se învârt mai peste tot...

André se înroși de furie.

— Weena nu e o aventurieră, izbucni cu o voce alterată. Știu ce spun, cincisprezece zile am stat împreună și nu s-a întâmplat niciodată să... Adică, mi-aș fi dat seama. Vă rog să țineți cont că Weena a dispărut, dar că din casa mea nu lipsește nimic, nici măcar un fir de ață...

— Vă rog să vă păstrați calmul. Era doar o ipoteză de lucru, o pistă ca oricare alta. În rest, ajunge o privire ca să-ți dai seama că sunteți un om înstărit. Am dreptate? Și pe urmă... diamantul acela pe care-l purtați la degetul mic poate îndepărta orice dubiu al celui mai reticent observator. Dar să ne întoarcem la momentul întâlnirii. După aceea ce s-a mai întâmplat?

André se scotoci prin buzunar în căutarea țigărilor. Laforgue împinse spre el pachetul.

— Vreți să spuneți, imediat după aceea? Nimic

deosebit. Cum și-a dat seama că am deschis ochii și că, la rândul meu, stânenit, o priveam, Weena s-a îndepărtat, dar nu cu mult. S-a așezat pe o stâncă, la vreo zece metri depărtare.

—Natural, tactica singurătății. Presupun că fata nu v-a mai aruncat nici o privire.

—Nu, din când în când întorcea capul spre mine și mă privea. Atunci am sărit în apă și m-am îndreptat spre larg. Vedeți, nu sunt genul care se dă înapoi de la povești de felul ăsta. Dar când o femeie atât de frumoasă te privește așa... Există în mine un semnal de alarmă. Am simțit că era mai bine să ies în larg.

—Așa, și pe urmă cum au evoluat faptele?

André strivi în scrumieră țigara pe care abia o aprinsese.

—M-am suit pe ponton. Nu mai era nimeni. M-am lăsat mângâiat așa, de unul singur, de respirația mării, când, deodată, capul ei a țâșnit dintre valuri. „Bună”, mi-a zis și s-a prins de platformă. S-a ridicat cu agilitate, fără cel mai mic efort. Am rămas acolo mai mult de o oră, întinși, privind cerul, fără să ne spunem un cuvânt...

—Și pe urmă?

—Apoi ne-am întors pe mal, înotând încet, din când în când aventurându-ne în scurte incursiuni subacvatice. Înțelegeți, nu? Singurele jocuri care se fac în apă. Pe plajă, Weena m-a luat de mână și m-a condus spre unul dintre pâlcurile de arbuști. Își lăsase hainele în niște tufe. Mașina mea rămăsese în stradă, la vreo sută de metri. M-am dus și eu să mă îmbrac și am așteptat-o.

Laforge relua interogatoriul.

—Descrieți-mi hainele fetei, spuse cu o voce rece, impersonală.

—Hainele? Hm, Weena era îmbrăcată destul de

simplicu: o pereche de pantaloni din pânză neagră, sandale argintii și o cămășuță verde strălucitoare. Nimic altceva. Și o geantă, unul dintre săculețele acelea cu mânere metalice și cu o curea lungă pentru purtat pe umăr.

Laforgue își notă.

— Ați mers undeva cu fata după aceea?

— Am mers pe o terasă, nu departe de acolo.

— Despre ce ați vorbit?

André se strâmbă, încercând să dea de înțeles că despre asta avea amintiri mai curând vagi...

— Nu știu, spuse. Nimic în mod special, de vreme ce abia ne cunoscuserăm. La un moment dat ea mi-a spus: „Mă cheamă Weena”. Iar eu: „Weena, și mai departe?”. Iar ea: „Weena și atât.” Voiam să aflu ceva mai multe despre ea, de unde venea, ce muncă o aștepta la sfârșitul vacanței. Îmi amintesc că a început să râdă ca o nebună. Mi-a declarat că-și petrece vacanțele incognito. Așa că... Putea să fie vânzătoare, profesoară sau principesă irlandeză.

Dar dacă stau bine să mă gândesc nici nu mă prea interesa, așa cum nu mă interesa dacă Weena era liberă sau măritată, divorțată sau văduvă. Îmi plăcea și atât. Nici după aceea nu am mai simțit nevoia să-mi satisfac astfel de curiozități, cel puțin atâta timp cât Weena a rămas cu mine.

— Mda, mormăi Laforgue, mda, și apoi?

— Apoi ce?

— Unde v-ați dus atunci când ați terminat cu terasa?

André Clément se ridică în picioare, cu privirea tulbure și iritată a celui care tocmai a atins limitele răbdării.

— Până aici, domnule Laforgue, spuse, punându-și pumnii pe masă într-o atitudine amenințătoare. După ce am ieșit din restaurant, am dus-o pe Weena la mine acasă.

Când nu am multă treabă la institut, locuiesc la Chateau Beauregard, singur, în douăzeci de camere numai ale mele, cu un majordom, o bucătăreasă și un servitor care se ocupă și de grădină. Am dus-o pe Weena la mine acasă și am făcut dragoste. Dar dacă credeți că sunt dispus să vă povestesc amănuntele, vă înșelați amarnic. M-am adresat dumneavoastră pentru cercetări. Culegeți-vă informațiile și încetați să mă mai torturați.

Detectivul schiță o jumătate de reverență și zâmbi, dulceag, fluturându-și mâinile într-un gest care amintea puțin de ceremonioșii curteni ai secolului șaptesprezece.

—Sunteți cu nervii la pământ, domnule. Înțeleg, fata trebuie să fi fost frumoasă foc iar dumneavoastră v-ați cam aprins, asta e sigur, tot atât de sigur ca și faptul că pe mine mă cheamă Antoine Laforgue. Îmi dau seama, de altfel, de cât de stânjenitor și de neplăcut trebuie să fie să îi vorbești unui străin despre amănuntele vieții tale intime. Vă repet, în orice caz, întrebările mele sunt puse în interesul exclusiv al clientului. Sarcina mea ar fi extrem ușurată dacă...

—Nu mai am nimic de adăugat, declară sec André. V-am spus cum o cheamă și cum era îmbrăcată, v-am dat informațiile și am semnat un contract. De-acuma, gata, puneți-vă în mișcare și aduceți-mi un rezultat, dacă puteți.

Își încheie sacoul, pregătindu-se să plece.

—O clipă, domnule Clément. Mai e un detaliu pe care aș vrea să-l clarific. Mi-ați spus că fata v-a fost oaspete timp de cincisprezece zile. A ieșit vreodată singură, fie și pentru foarte puțin timp?

—Nu! roși André. Am stat împreună, zi și noapte, ca doi îndrăgostiți în luna de miere. Mai vreți să știți și altceva?

—Da, aș vrea să știu cu exactitate când și-a luat porumbița zborul?

—Acum trei zile. M-am trezit, singur, într-un pat care mi s-a părut imens, rece și inutil. La revedere domnule Laforgue.

Ochiul de linx nu-și pierde cumpătul. Se ridică și, ocolind biroul, îl ajunsese pe André în apropierea ușii biroului.

—Încă o întrebare, doctore, îi spuse, prinzându-l de braț. Nu mi-o luați în nume de rău, vă rog. Mi-ați spus că fata a dispărut acum trei zile, adică în dimineața zilei de joi. N-ați avut nici un fel de discuții cu o seară înainte? Ați observat din întâmplare ceva deosebit în comportamentul ei, știu și eu, un gest, un cuvânt? Vedeți, uneori femeile se supără pentru niște prostii și reacționează cu totul irațional. Weena ar putea fi ascunsă prin apropiere, așa, pentru plăcerea de a vă face griji. S-ar putea întoarce dintr-o clipă într-alta.

—Nici un fel de discuție, domnule Laforgue, îl întrerupse brusc André. Nici miercuri seara și niciodată. Au fost cincisprezece zile de perfectă armonie, și niciodată, spun niciodată nu a intervenit ceva anormal sau neobișnuit în relația dintre noi. Bună seara, domnule Laforgue.

* * *

—Bună seara, domnule Laforgue!

Plecaser întorcându-i spatele, insensibil la insistențele detectivului care, aplecat peste balustrada scării, îl striga cu voce puternică.

Poate Laforgue avusese dreptate, poate că nu era nimic morbid în setea lui de amănunte, ci numai o solicitare justificată de dorința de a avea un start bun într-o anchetă care părea extrem de dificilă. Acum André îl înțelegea foarte bine. Cât ar fi fost de bine dacă ar fi

golit întreg sacul, informându-l pe Laforgue până în cele mai mici detalii. Vorbise despre cincisprezece zile de perfectă armonie, dar aceasta era adevărat numai în parte, pentru că în adâncurile relației lor rămăsese în permanență ceva enigmatic și de nedefinit.

Vacanțele mi le petrec incognito, spusese Weena. De acord. Acceptase jocul de la început și nu îi pusese nicio dată întrebări ale căror răspunsuri ar fi putut duce la dezvăluirea adevăratei ei identități. Weena i se păruse în permanență un palat imens, cu mii și mii de camere, fiecare diferită de celelalte, un labirint cu trasee inexplicabile, prin care era frumos să rătăcești și să te descoperi în plinătatea oricărei fantezii devenite aproape instantaneu realitate. Apoi însă, odată cu trecerea timpului, statutul vag și nesigur al relației lor începuse să-l sâcâie. Weena era un sfînx, o femeie fără trecut. Fusesse imposibil să obțină de la ea vreun amănunt oricât de mic. Părea că amintirile fetei se opreau la ziua în care se întâlniseră pe plaja de la Saint Julien.

André îi ascunsese lui Laforgue mai multe lucruri. De exemplu, nu îi spusese că scotocise odată în geanta Weenei. Nu găsisese nici acte, nici bani, numai ceva mărunțiș și... un săculeț cu diamante. Iar dincolo de toate astea, ascunsese un episod, halucinantă întâmplare petrecută în cursul nopții de miercuri. Weena era pe pat, întinsă lângă el, când, dintr-o dată... Poate totuși nu fusese vorba decât de un vis, de un coșmar născut de simțurile lui excitate la maximum. Weena dispăruse a doua zi dimineată, poate că părăsise casa fără măcar să mai aștepte să se lumineze. Între coșmar și dispariția femeii nu exista nici o legătură logică, totuși, un sentiment obscur îl făcea pe André să bănuiască, între cele două evenimente, un raport ca între cauză și efect.

Chiar și acum, așezat pe malul mării, cu ochii fixând orizontul unde enorma gogoasă roșie a soarelui se umfla în strălucirea amăgitoare a asfințitului, gândurile lui păreau ca paralizate de efortul de a aduna cuvinte și imagini într-un mozaic imposibil de recompus.

Weena plecase. Înțelese subit că n-avea s-o mai revadă niciodată. În clipa aceea marea i se păru inutilă și absurdă.

Weena plecase. Weena plecase.

Culese o piatră și o aruncă în mijlocul valurilor, într-un gest de disperare. Apoi se ridică și începu să meargă de-a lungul malului. Plaja era goală. André o traversă pe toată, până la poteca ce se pierdea pe sub liziera de pini și eucalipti.

Seara arunca umbre lungi.

* * *

—Ar trebui să încerci să te distrezi, îi spuse Jean Aumont, adoptând un ton aproape părintesc. Într-o săptămână trebuie să te întorci la lucru și mi se pare că mai e cam mult până ce se va putea spune despre tine că ești un tip în plină formă...

André scutură din cap, dezgustat.

—Dar ce naiba ai? continuă Jean. Cum e posibil să nu reușești să scapi de depresia asta? Ești într-o stare de să-ți plângi de milă, și când mă gândesc că toate astea ți se trag de la o femeie, pe cuvânt de onoare că îmi vine să te iau la palme.

André, cu capul aplecat, continua să fixeze desenele tapetului.

—Ascultă-mă, continuă netulburat prietenul. Pleacă pentru câteva zile din Saint Julien. Ia mașina și dă o fugă spre Biarritz. Acolo sunt o mulțime de localități balneare

care colcăie de fete frumoase. Ai încercat metoda cu: „cui pe cui se scoate?”

André îi aruncă o privire înghețată:

— Tu ai cunoscut-o pe Weena, nu-i așa?

— Da, când am venit la Saint Julien, după invitația pe care mi-o trimiseseși cu o săptămână mai înainte. Dar între timp fata se instalase la tine. În ziua aia, alături de voi, am petrecut cele mai tăcute ore din toată viața mea. Nici măcar nu mi-am desfăcut bagajul, îți mai amintești? Am plecat în cursul după-amiezei, cu o scuză...

— Tu ai cunoscut-o, nu-i așa?

— Da, André, am văzut-o în ziua aia. Rămase câteva clipe perplex, cu expresia celui care își dă seama dintr-o dată că nu își poate ajuta prietenul. Era foarte frumoasă, dacă asta vrei să spui. Știu, nu e ușor de găsit pe cineva care să merite cu adevărat s-o înlocuiască...

André se izbi cu pumnul în mijlocul frunții.

— Mi-e teamă că am să înnebunesc, spuse, ridicându-se în picioare și începând să se plimbe înainte și înapoi prin cameră. Dacă aș putea s-o șterg din memorie, dacă mi-aș putea-o alunga din minte...

— Ascultă-mă pe mine, reluă Jean. Schimbă aerul. Dacă săptămâna care ți-a mai rămas nu-ți ajunge ca să te pui pe picioare, ai putea chiar să ceri o prelungire...

— E inutil, se plânse André, oprindu-se în fața prietenului său. Poate cel mai bun lucru ar fi să îmi reîncep cât mai repede serviciul. Am nevoie să muncesc până la epuizare, Jean. Poate că de mâine încolo, dacă vei vrea să mă mai vezi, va trebui să vii la Centrul Biologic. O să mă închid în laborator și n-am să mai ies decât când mintea mea va fi redevenit limpede.

Jean se strâmbă și își ciocăni țeasta cheală, în semn de dezaprobare.

—Nervii tăi sunt pe bigudiuri, spuse. Ești tras la față și ai ochii umflați de somn. Hai, recunoaște, nu reușești să dormi, așa-i?

—Nu, recunosc André cu voce stinsă. Fac tot ce pot ca să nu adorm, nu vreau să îmi umplu nopțile de coșmaruri, înțelegi?

—Coșmaruri? Acum cred că exagerezi, André!

—Ascultă Jean, tu habar nu ai ce s-a întâmplat cu o noapte înainte ca Weena să dispară... Am văzut ceva înfiorător, Jean, și imaginea aia mă urmărește încă, cu fiecare zi care trece îmi este tot mai greu să mi-o alung din fața ochilor, fiecare zi care trece mă convinge din ce în ce mai mult că nu a fost nici un fel de halucinație...

Jean holbase ochii. Pe fața lui prelungă și osoasă puteai citi surpriza și mirarea.

—Liniștește-te, spuse încercând să nu arate un interes prea mare pentru ceea ce tocmai spusese prietenul său. Ce s-a întâmplat în noaptea aia?

André își turnă ceva de băut, încet. Apoi începu să povestească:

—Adormiserăm, târziu ca de obicei. Cel puțin eu dormeam. Apoi, în inima nopții, o explozie puternică m-a făcut să sar din somn. Weena se lipise strâns de mine și tremura de frică. Se refugiasse în brațele mele ca o fetiță în pericol. Se părea că afară natura înnebunise. Marea semăna cu mormăitul unui gigant supărat. Vântul, cu urlatul unor bestii înfometate. Din timp în timp camera era luminată ca ziua. M-am dus să închid jaluzelele, dar lumina fulgerelor continua să intre în cameră, așa încât puteam distinge detaliile mobilelor, obiectelor și...

—Continuă, zise Jean, de acum incapabil să-și mai ascundă curiozitatea.

—Am văzut-o pe Weena, continuă André cu o voce

tremurătoare. O mângâiam când, dintr-o dată, un fulger mai lung și mai puternic ilumina camera. Jean! Fața ei era albă ca varul, moale, sub degetele mele, care o mângâiau... Și ochii, nu pot să-ți descriu ochii aceia... Erau albi și mari ca două orologii imense. Înțelegi, Jean? Lipit de mine, în patul meu, era un monstru!

* * *

Jean plecase. Îl bătuse cu mâna pe umăr, îi făcuse cu ochiul ca și cum ar fi vrut să-i dea de înțeles că povestea aceea cu Weena cu fața albă nu era absolut deloc demnă de luat în considerare. Pentru el era limpede: André era obosit și avea nevoie de odihnă și de relaxare.

Jean nu se înșela. Dar lui André nu-i venea să se îndepărteze de Saint Julien. Prefera să rămână la Chateau Beauregard chiar dacă locul îi amintea de Weena în fiecare clipă a zilei. Îl aștepta dintr-un moment într-altul pe acel insistent Laforgue, sau măcar un raport scris din partea lui, referitor la rezultatele cercetărilor. Chiar și acesta era un motiv suficient de bun pentru a rămâne la Saint Julien.

André trecu câteva zile printr-o obsesivă depresiune psihică. Telefonă la biroul detectivului de mai multe ori. Ochi de Linx nu era. Secretare îi confirmase că directorul părăsise Bordeaux-ul din motive profesionale. Totuși, putea să stea liniștit. Numărul său fusese notat și imediat ce Laforgue avea să se întoarcă, urma să îl sune de urgență.

Trecu o săptămână întreagă. André spiona de fiecare dată mașina poștei, întrebându-l de douăzeci de ori pe zi pe Gabriel, majordomul, dacă nu cumva, din întâmplare, nu apăruse vreo telegramă sau vreun apel telefonic din

Bordeaux. Gabriel clătina din cap cu o expresie nemulțumită și se retrăgea bombănind.

Apoi, în sfârșit, Laforgue ajunse la Chateau Beauregard. În dimineața zilei de marți. André stătea la fereastră, așa că văzu o utilitară, roșie și prăfuită, trecând de poartă. Ochi de Linx traversă curtea, lucind de transpirație, într-o cămașă cu mâneci scurte, ținându-și sacoul pe braț. André îi ieși în întâmpinare aproape alergând.

— Mi-e o sete teribilă, începu detectivul înainte chiar de a-i întinde mâna. Fir-ar să fie, ce zăpușeală!

André îl conduse în sala armelor și îl instalează pe un fotoliu. Laforgue nu mai scoase nici o vorbă până când nu dădu peste cap două pahare de limonadă cu gheață.

André tremura de nerăbdare. Investigatorul își șterse mustățile cu dosul mâinii, după care începu să se cotrobăiască prin buzunare. În final scoase o țigară, pe care și-o aprinse pe îndelete.

— Roșcatele sunt de-a dreptul ceva de speriat, începu, ca și cum ar fi vorbit pentru sine. Ce vă spuneam, domnule Clément? Datorită blestematelor ălor de vopsele, Franța e plină de coame înflăcărâte. Știți câți kilometri am bătut? Am urmat trei piste false înainte s-o găesc pe cea corectă.

— Ah! Slavă domnului, ați reușit să-i dați de urmă. Unde e Weena?

Laforgue avu o grimasă și deschise brațele într-un gest de supremă stânjeneală.

— O clipă, domnule. Vă rog să nu mă înțelegeți greșit. Vedeți, prima pistă pe care am urmat-o m-a dus la La Rochelle. Era vorba de o roșcată artificială, plecată din Saint Julien în după-amiaza zilei de șapte. Ar fi trebuit să-mi dau seama imediat că pista e falsă, dar...

— Să ne întoarcem la subiect, îl întrerupse André.

Acestea sunt amănunte care nu mă privesc. Vorbiți-mi despre pista corectă, vreau să aflu de Weena. Unde e?

—La Rocquefort, pe malul râului Douze. A fost văzută acolo, săptămâna trecută, mi-au confirmat-o mai mult de douăzeci de persoane. Roșcată, cu brațele pistruiate, cu pantaloni de stofă neagră, sandale argintii și cămașă de un verde strălucitor. Fără nici o îndoială, ea era. Dar a dispărut. Am bătut zona, casă cu casă, am răscolit împrejurimile, fabrici, spitale, secții de poliție. Știți, noi avem cunoștințe și prieteni aproape mai peste tot...

Gabriel intră, purtând o mică tavă de argint.

—V-a sosit o scrisoare, domnule, spuse majordomul, oprindu-se la doi metri distanță.

André nu îi aruncă nici măcar o privire. Îi făcu doar, în grabă, semn să plece, punându-l într-o situație neplăcută.

Majordomul puse tava pe o servantă largă, cu intarsii, și ieși cu capul plecat.

—Continuă, îl îndemnă André pe detectiv. Povește-mi toate amănuntele, te rog.

—Fata a plecat din Saint Julien cu o mașină de ocazie. L-am găsit pe șoferul care a condus-o, un tinerel scund, pe nume René, care locuiește în zonă, la câțiva kilometri de aici. Au plecat pe la opt dimineața, pe o vreme căinească. Fata era udă din cap până în picioare. Tremura ca un hoț încolțit. René spune că a avut un sentiment ciudat când i-a ieșit în față, zgribulită, cu părul ud și încâlcit. Condițiile de pe șosea erau foarte proaste, așa că le-au trebuit mai mult de două ore ca să ajungă la Rocquefort. René spune că fata îi transmitea un sentiment de frică. Stătuse pe canapeaua din spate, dând semne limpezi de suferință. El putea să o vadă în oglinda retrovizoare. Tot timpul drumului a ținut o batistă pe față.

René spune că nu a reușit să înțeleagă dacă făcea asta pentru că o deranja lumina farurilor, sau pentru că...

Laforgeu avu o clipă de ezitare, apoi continuă:

—Nu știu ce să spun, doctore. René zice că fata a stat cu capul sprijinit pe perna mașinii, cu mâinile în buzunare și cu fața acoperită de batistă. Poate pentru că plângea și nu voia să se observe, asta bănuiește tinerelul, dar eu sunt de o cu totul altă părere...

—Adică? întrebă André cu o voce nesigură.

—Fata a coborât din mașină la intrarea în Saint Justin și a intrat în localul camionagiilor. Am vorbit cu administratorul și am putut aduna câteva detalii certe. Vă rog să mă înțelegeți, doctore: e imposibil ca la ora unsprezece dimineța tot localul să fie plin de clienți beți. Administratorul mi s-a părut un om la locul lui. El spune că fata a intrat aproape alergând. A băut două sau trei pahare de apă, ca și cum ar fi luat foc pe dinăuntru. Și apoi..., apoi s-a simțit rău. S-a făcut palidă ca o moartă, flască, cu pielea căzută și ridată, ca și cum ar fi îmbătrânit subit. Nu știu, doctore, poate camionagii erau beți... Barmanul spune că fața femeii se transforma tot timpul. Acum era frumoasă, acum urâtă, cu ochii mari, rotunzi și albi ca laptele...

—Gata! urlă André, ajuns aproape la capătul puterilor. Nu-mi mai descrieți aspectul ei. Vreau să știu ce s-a întâmplat după, unde s-a dus, unde se ascunde...

Laforgeu desfăcu din nou brațele și ridică din umeri.

—A dispărut, spuse, strângând din buze cu o expresie de profundă dezamăgire. După ce a ieșit din local, clătinându-se, a luat-o pe strada care se înfundă în tufișuri. Am vorbit cu ultima persoană care a văzut-o, un tăietor de lemne care administrează regiunea. Mi-a spus că fata a trecut prin fața barăcii lui și s-a afundat în

desişuri, alergând ca o nebună. Puţin mai târziu a auzit ceva ca un fel de explozie înăbuşită, ca o bătaie stinsă de tobe. Nimic altceva.

M-am aventurat în desiş, din pură curiozitate. Nici o urmă, vă asigur. Unicul element demn de reţinut era o urmă circulară de vegetaţie carbonizată, o pată neagră de cinci sau şase metri diametru, la o distanţă de cam o jumătate de milă de marginea tufişurilor. Poate că a fost vorba de un fenomen de auto-combustie, sau poate... Mi-a trecut prin minte că ar fi putut fi urma unui foc făcut de ȝigani.

André nu-l mai asculta. Se simţea cuprins de o furie incontrollabilă. Era o senzaţie obscură şi neclară, dar care, puţin câte puţin, în salturi imperceptibile, tindea să se transforme într-o idee din ce în ce mai clară, până când... Dumnezeu! Ce sens ar fi putut să aibă o asemenea bănuială? Nu trebuia, nu trebuia sub nici o formă să îi permită imaginaţiei să-i joace o festă atât de macabră! Weena plecase. Dar cine era Weena? Mai avea încă în faţa ochilor figura aceea în întregime albă, neaşteptat de moale, ochii aceia rotunzi şi bulbucaţi, ca două globuri de gelatină, siniştri, oribili, în lumina lămpii...

Laforge încercă să-şi ceară scuze. Pentru detectiv cercetările se încheiaseră, dar dacă el ar fi dorit să mai fie întreprinse investigaţii suplimentare...

Îl conduse la uşă. Ameţit, rămase pe treptele de la intrare, urmărind cu privirea camioneta prăfuită care se îndepărta cu un hârâit de motor ambalat.

Apoi majordomul îl trezi ca dintr-un vis.

— Scrisoarea, domnule, îi aminti respectuos. E pe servanţă, în sala armelor.

Intră în casă ca un somnambul. Scrisoarea. Din clipa în care o luă în mână înţelese că era de la Weena. În mod

ciudad, nu avea nici un chef să o citească: simțea trezindu-se în el o conștiință lucidă, ca și cum ar fi fost vorba despre lucruri și întâmplări vechi, de neschimbat, o certitudine elementară și limpede, ca un instinct.

André mângâie cu degetele plicul aspru, ușor mototolit, plin de pete și stropi. Numele și adresa fuseseră scrise de o mână stângace. Desfăcu plicul încet, aproape cu rețineră: patru file, fără dată, litere care deveneau din ce în ce mai nesigure și mai înghesuie, neinteligibile, iar la urmă, un nume scris cu caractere enorme: WEENA.

Emoțiile în asaltară cu violență, un val de amintiri se prăvăli peste el, gata să-l doboare. Apoi, din nou indiferență. Ca și cum tot acel marasm de senzații și amintiri ar fi aparținut altcuiva, nu lui, ci unei alte persoane care trăia în interiorul său, un altul care se cuibărise înăuntru ca un braconier.

Citi:

„Dragă André, așa se începe o scrisoare, nu-i așa? Trebuie să-ți cer iertare: am lăsat să se nască în tine o iluzie, cu toate că știam că nu o voi putea întreține la nesfârșit. André, André iubitul meu, unica și intangibila mea iubire! Când vei primi aceste rânduri eu voi fi departe, dincolo de timp și spațiu, mai departe de orice barieră imaginabilă. Nu te întreba unde, nu încerca să înțelegi, nu vei reuși. Îți sunt totuși datoare cu o explicație, chiar dacă știu că îmi va fi foarte greu să te conving. Tu ai toate drepturile să afli motivele care m-au îndemnat să fug. Ei bine... Nu e ușor, André. Dacă ai reuși, măcar pentru o clipă, să recapeți sufletul nevinovat și naiv al unui copil, atunci poate... Ascultă. Încearcă să-ți imaginezi o lume îndepărtată, o lume ca atâtea altele, ca a ta, unde există și suferințe și bucurii, o lume de ființe diferite, al căror aspect, pentru tine, nu ar putea

fi decât îngrozitor. Și acum imaginează-ți o vrăjitoare, care are puteri ciudate, care poate, prin știința ei, să-și schimbe oribila înfățișare, dar care e tristă și nefericită pentru că natura nu a înzestrat-o cu un dar pe care alte femei îl au: acela de a putea fi mamă. Și mai imaginează-ți încă, un posibil remediu. Imaginează-ți o plantă miraculoasă care i-ar putea da vrăjitoarei sublima speranță a iubirii materne. Știu, vei crede despre mine că sunt o nebună care fabulează, sau că vreau să fac o glumă proastă. Și totuși, oricât ți s-ar părea de absurd și ~~ne~~real, povestea pe care ți-am istorisit-o este adevărată. În lumea din care am venit și în care mă pregătesc că mă întorc, eu reprezint o rară anomalie: nici un mascul din specia mea nu mă poate face să devin mamă. Tu însă da. Tu, bărbatul, tu sau un oarecare altul dintre mulții locuitori ai micii tale lumi. Pentru asta am venit la voi. Ți amintești, André, prima noastră întâlnire, pe plajă? Erai acolo, în lumina soarelui, ca o statuie de bronz, frumos și bun. Și totuși... Am simțit repulsie. Pentru că suntem diferiți, dragostea mea! Nu mă întreba cum am putut, cum am făcut să mă îndrăgostesc de tine. Poate regina matcă să se îndrăgostească de un trântor? Asta s-a întâmplat, André. Simțeam adevăratul meu corp, pe care îl ascundeam de tine în spatele iluzoriului aspect exterior care te atrăgea atât de tare, devenind cu fiecare zi, cu fiecare oră din ce în ce mai asemănător cu al tău: viața alături de tine semăna puțin cu întoarcerea către matricea originală comună. Te-am simțit parte din ființa mea, ți-am simțit trupul în după-amiezele însozite și în nopțile adânci, ca pe o continuare a trupului meu. Și te-am iubit, André. Cu pasiune. Total. Cu toată ființa mea. După care... Adu-ți aminte ultima noapte pe care am petrecut-o împreună, atunci când fulgerele au luminat camera iar tu ai putut,

pentru o clipă, să întrezărești adevărata mea înfățișare. Nu, André, nu a fost o halucinație. În clipele acelea, aproape că îți citeam gândurile și intuiam groaza care se ascundea în spatele tresăririi tale neașteptate. Îți amintești? Am vrut să aprinzi lumina. Am vrut, cu un efort suprem, să mă arăt ție, încă o dată în toată splendoarea aparentei mele frumuseți. Nu-ți poți imagina cât am suferit: mă țineai strâns, mă mângâiai pe brațe și pe umeri cu o disperare sălbatică, de parcă ai fi vrut să controlezi fiecare centimetru al pielii mele, consistența țesuturilor, tăria cărnii. Era o păcăleală, André. Eu îți păream frumoasă datorită unui anumit act de voință. O vrăjitoare poate face și asta. Dar nu-ți poți imagina ce comori de energie vitală a trebuit să irosesc pentru ca să rămân lângă tine, pentru ca să îți apar frumoasă în fiecare clipă a zilei și a nopții. Nu ai cum să cunoști groaza, frica nebună de clipa groaznică și umilitoare în care nu aveam să mai fiu în stare să-mi stăpânesc toate celulele organismului. Am stat împreună cincisprezece zile, lungi și scurte, o vacanță de iubire care mi-a mistuit toată tinerețea. Știam asta, André. Și continuam să rămân alături de tine. Acum sunt aproape bătrână, sfârșită: ar fi ajuns o singură mângâiere de-a ta pentru ca să-mi provoci descompunerea sau moartea. Ai înțeles de ce am fugit? Iartă-mă. Depart, dincolo de timp și spațiu, mă voi întoarce cu o comoară de amintiri prețioase. Și voi da naștere unui copil, încununarea concretă a unei iubiri frumoase și imposibile. Da, André, sunt sigură, chiar dacă tu ai fost singurul, instinctul meu nu poate să mă înșele. Dacă ar fi așa, toată, dar toată viața mea ar fi lipsită de sens: misterul iubirii este măreț, dar maternitatea... Crede-mă nu mi-a mai rămas altceva. A ta pentru totdeauna. WEENA.

—Gabriel! strigă vlăguit André. Vino aici, Gabriel. Cine a adus scrisoarea asta?

—Era în cutie, domnule.

Domnule, domnule, domnule. Era un nebun, un orb ignorant, asta era! Nu logica ci instinctul și poate un alibi comod îl obligau să creadă.

Deschise fereastra spre mare, își sprijini pumnii de pervaz și murmură: WEENA!

Sărmana, sărmana femeie, venită să-și astâmpere setea la o fântână secată. O vrăjitoare poate asta și atâtea altele, cu siguranță! Știința unei vrăjitoare este aproape infinită. Dar chiar și ea are o limită, în banalitate, în situațiile întâmplătoare, neprevăzute.

André își trecu mâna peste frunte. O viață întreagă irosită în brațele unei iubiri nebunești. Un sacrificiu inutil.

Ieși din casă ca beat. Alergă printre grădini și curți, în jos, până la mare, traversând plaja goală și gândindu-se. Se gândea alergând... Centrul Biologic, cinci ani de laborator... Cinci ani de contact zilnic cu substanțele radioactive...

—Weena! gemu. Marea îi înghiți vocea, înapoindu-i, odată cu zgomotul valurilor, neliniștea cochiliilor goale, rămase în eternă așteptare.

—Weena! Weena!

Căci André era steril.

Înfruntarea

Angra Mainyu se așează la panoul negativ, Ahura Mazda la cel pozitiv. Timp de câteva clipe, sfera verzuie de pe masa de joc se rotește în jurul axei invizibile, apoi se oprește și culoarea îi devine verde, strălucitoare.

Angra Mainyu și Ahura Mazda observă atenți coordonatele furnizate de indicatorul de zonă și le transferă pe selectorii electromagnetici ai panourilor de comandă. Partida începe.

Se întâlneau cei mai mari jucători ai tuturor timpurilor. Angra Mainyu nu pierduse niciodată vreo partidă, dar nici Ahura Mazda nu știa ce înseamnă înfrângerea. Atâta timp cât fusese posibil, se evitaseră pe rând, fiecare înfricoșat de forța celuilalt. Nevoia presantă de a se stabili care dintre cei doi era cel mai puternic îi obligase, în sfârșit, să se înfrunte.

—Începeți, îl invită Angra Mainyu pe rivalul său, care urma să deschidă jocul, întrucât la tragerea la sorți îi revenise panoul pozitiv.

Ahura Mazda apăsă primul buton. Și oceanul începu să prindă viață. Se născu amiba, dar Angra Mainyu, rapid, o pulveriză în mii de fragmente minuscule neînsuflețite. Primul o refăcu din nimic, al doilea trimise viscole și, înghețând apele, încercă s-o înăbușe. Ahura Mazda îi deschise soarelui vesel culoare de trecere prin spațiu, Angra Mainyu înălță bariere de întuneric. Se produse confuzie. Unul unea, celălalt despărțea. Primul se impuse, și astfel se nascură speciile vii. Al doilea le frână evoluția, cu felurite piedici, iar plantele și animalele se transformară într-un amestec hidos de monstruozități blestemate.

Ahura apăsă butoanele extrem de rapid. Angra replica tot atât de iute. Apoi Ahura Mazda născoci *omul* și apără conștiința, scânteia vie a gândului reflex.

Acum lupta se desfășura acolo, în acel punct microscopic al tablei de șah. Primul vru privirea copilului, surâsul femeii și mâna care mângâie cu gingășie; al doilea îi opuse de trei ori mii de boli, moartea mârșavă, fierul rece și tăios. Ahura inventă ordinea geometrică și armonia proporțiilor, Angra numărul irațional și funcția discontinuă. Unul creă bucuria simțurilor, celălalt desfrâul și lăcomia. Astfel încât demnitatea luptă cu trufia, mândria cu aroganța, mila cu egoismul, culoarea, muzica și poezia cu imbecilitatea oarbă și surdă, spiritul cu materia.

O partidă desfășurată pe calea suferinței, fără excluderea loviturilor. Un joc până la urmă blocat, fără posibilitatea de a continua.

— În ce mă privește e pat¹, spuse Angra Mainyu...

Ahura controlează la rândul său panoul electromagnetic.

— Și pentru mine, conveni.

Fu apăsat un buton. Exact în acea secundă soarele se transformă în supernovă, Terra și celelalte planete ale sistemului, fărâmițate, nu mai avură orbită.

— Mai facem o partidă? propuse Angra Mainyu.

Ahura Mazda consimți. Își schimbă locurile. O lovitură dată sferei, o privire spre noua zonă marcată de indicator și partida a doua începu.

În centrul unei nebuloase neștiute, pe o planetă anonimă dintr-un sistem oarecare, oceanul începu să prindă viață.

¹ Pat = la șah, situație de egalitate, remiză (n. trad.).

Născut a doua oară

„... va veni ziua în care asemănarea ta
cu Dumnezeu nu va fi de ajuns ca să-ți
alunge spaima”

Goethe, *Faust*, partea I

Demult, pe când siestele erau îndelungi și timpul era substantiv concret, pe când îți puteai umple plămânii cu un aer bun de respirat, rătăceam fără astâmpăr în căutarea uriașei.

Aveam o hartă. Un fel de hartă a comorii, soioasă și roasă pe margini, îngălbenită de privirile lacome ale prea multor aventurieri dezamăgiți.

Vă rog! Încercați și voi să vă imaginați galioanele din Spania, pirații, pânzele întinse în vânt și umflate ca niște felii uriașe de măr, șefii de echipaj cu brațul ciung prelungit cu un cârlig de fier și drapelul negru, cu tibiile încrucișate și craniul, fâlfâind sinistru. Încercați și voi să vă amintiți de vremea când pe puntea superioară, alături de grămezile de ghiulele de tun, se afla întotdeauna un butoiș cu mere; amintiți-vă colacii de frânghie îmbibată de seu, cisterna cu apă în care pluteau viermii. Trebuie să vă închipuiți toate acestea pentru a vă face o idee despre harta pe care o posedam.

Galbenă, spuneam. Și pe ici pe colo peticită. Dar semnele drumurilor, relieful munților, cursurile de apă... Totul, totul apărea atât de precis, atât de evident încât înlătura orice îndoială.

Harta era autentică. Nu era rodul unei fantezii bolnave, gluma perfidă a unui om trăsnit. Eram convins de asta,

gata să pariez pe un braț. Cu toate acestea, uneori, în toiul anumitor seri de toamnă târzie, când ceața se așternea deasă pe ulițe și nu trecea nimeni, nimeni căruia să-i ceri un chibrit... în anumite seri, spuneam, nemișcat sub arcada unui pod sau în colțul unui ungher întunecos, înghesuit și ghemuit într-un nimb de singurătate, bănuiam înșelătoria.

Mâna îmi fugea atunci spre buzunarul interior al hainei, acolo unde, înfășurată într-o învelitoare impermeabilă, păstram harta. Îmi ajungea să o simt sub degete. Contactul liniștitor alunga teama de un furt sau de o banală pierdere. Și totuși, umbra înșelăciunii nu dispărea. Ciudat, însă uneori mi se părea că documentul acela galben și uzat îl desenasem chiar eu, într-un moment de nebunie sau de somnambulism.

Atunci mă strecuram în grabă în cafenele puțin frecventate, în cârciumi pline de fum unde există întotdeauna o masă în colț, la adăpost de priviri indiscrete. Cu prudență, în fața unei cani de vin negru, dezveleam harta, o întindeam în spatele paravanului mâinilor mele alăturate alcătuind o cupolă dublă, ca aripile de șoim, îi verificam fiecare semn, petele, zgârieturile, ștersăturile, treceam unghia peste punctele unde harta se îngroșase. Râurile și munții nu aveau nume, și nici măcar drumurile. Dar toate săgețile se îndreptau spre centru, unde se afla desenul unui castel înconjurat de turnuri: reședința lui Zoe, vrăjitoare și uriașă.

Într-o zi dădui uitării teama de a mă rătăci, de a irosi un timp prețios avântându-mă de-a lungul unor itinerare greșite. Pornii neînarmat, cu sufletul doldora de speranță. Nu exista însă vreo metodă în căutarea mea, nu putea fi așa ceva, fiindcă o direcție era la fel de bună ca alta, un

port era tot atât de bun ca altul, astfel încât repede speranța se preschimbă în dorință și așteptare dureroasă, subtilă și sinuoasă, în nesiguranța dureroasă care mă năpădea la fiecare răspântie, când, pentru a merge mai departe, puteam să mă încred numai în adierea vântului, în zborul păsărilor sau în alte semne efemere.

În ochii oamenilor pe care îi întrebam, întotdeauna se aprindea o luminiță de ironie răutăcioasă, femeile îmi evitau privirea, înfricoșate de felul meu neînțeles de a vorbi, vag aluziv. Pretutindeni am înfruntat ziduri de tăcere, baricade de bănuieli și de bătaie de joc.

Numai Janko nu a răs de mine. Janko și oamenii lui, pe care i-am întâlnit în drumul meu într-o seară umedă spre sfârșitul verii. Era un drum cu platani, noduroși și contorsionați, conturați prin vaporii de ceață subțire, în mișcare; imediat după curbă, de-a lungul fâșiei ierboase de pe marginea șanțului, se zărea lumina învăluitoare a unui foc.

Nu mi-era frig, instinctul mă îndrepta totuși lângă foc.

Janko nu spuse nimic. Un gest, aproape solemn, pentru a-mi arăta flacăra, și eu dintr-o dată îmi dădui seama că și alții pătimeau de aceeași febră ca și mine. Din căruțe ieșiseră copiii pe jumătate adormiți, o pădure întreagă de ochi negri somnoroși. Apoi veniră femeile, ciufulite și îmbrăcate neglijent, cu chipurile sculptate în matostatul sutelor de necazuri.

Cea mai bătrână îmi luă mâna pentru a-mi ghici norocul, o potrive în căușul degetelor sale încovoiate și murdare. Dar nu putea să citească în liniile învălmășite ale palmei mele deschise și atunci dădu din cap, dezamăgită, iar cerceii și pandantivele de tinichea scoaseră clinchete prelungi, însoțite de sclipiri roșii amăgitoare.

—Rămâi aici, spuse Janko. N-ai fi găsit locuință acolo, în sat. Este o seară de sărbătoare și toate hanurile sunt aglomerate.

Atunci o văzui pe Lolerme, îmbrăcată în roșu, coborând din căruță, suplă ca o lumânare, venindu-mi în întâmpinare cu pași grațioși de creatură neînfricăată. Cineva înteei focul, puse să se frigă ceva înfift într-o frigare, o ăhitară începu să geamă, încinsă de acorduri ciudate, și atunci, în mijlocul corului de îndemnuri și aplauze ritmice, Lolerme dansa în picioarele goale pe iarbă. Mai târziu aflai cât de potrivit îi era numele. Lolerme, în limba țiganilor, înseamnă floare roșie. Și Lolerme dansa, ușoară ca o floare, o floare roșie mai unduitoare și mai vioaie ca flacăra.

Pe urmă femeile și copiii se retraseră în căruțe, chiar și bărbații se îndepărtară pentru a controla caii și nu mai reveniră. Eu îmi petrecui aproape toată noaptea lângă foc, bând vin și cafea, împreună cu Janko. El cânta la vioară și îmi vorbea despre vrăji și magie.

—Vin cu voi, îi spusei a doua zi. Adormisem în zori, cu capul sprijinit pe roata unei căruțe, într-o destindere liniștită a întregii mele ființe care pe neașteptate se moleșise, de parcă lungă mea căutare ajunsese la capăt, în portul sigur al unei călduri omenești regăsite.

—Vin cu voi, îi spusei și îl privii pe fundalul ceții care tocmai se împrăstia, în timp ce un stol de corbi alerga în întâmpinarea soarelui, iar câmpia se dezvăluia privirii galbenă și din ea ieșeau aburi.

—Tu nu ești țigan, spunea Janko aproape cu antipatie. Nici măcar n-ai un cal.

Atunci îl rugai să-mi cedeze pe unul dintre ai săi, i-aș fi dat pe el orice preț, fiindcă în acel moment îl invidiam pe bărbatul acela mândru și sigur pe el, îi invidiam soția

frumoasă, caii pe care îi ghiceam supuși și rapizi, măiestria cu care își făcea vioara să plângă.

Parcursei mii și mii de mile cu oamenii lui Janko. Când veni iarna, ne-am retras spre sud, pe malul mării, unde clima era mai puțin aspră: plantații de portocali și măslini cât vedeai cu ochii, sub cerul blând, aproape tot timpul senin.

Janko era cel care conducea, însă bătrâna care ghicea în palmă, Roweka, hotăra pe ce drum trebuie să mergem și unde să se oprească șirul de căruțe, cât timp să poposească și când s-o pornească iar la drum. Alcătuia figuri ciudate cu cărțile de joc de Tarot, cerceta cu atenție în fundul ceștilor de cafea, în geometrii complicate create dintr-un pumn e boabe de fasole lăsate să cadă pe gherghef. Nimeni n-ar fi îndrăznit vreodată să o contrazică. Era „bari puri”, bunica cea mare, aspră și despotică.

De la ea am aflat taine și am învățat vrăji, am învățat să scuip de trei ori în apă când treceam peste un râu, am ajuns la farmece și magie. Roweka îmi arăta cum să gravez frasinul pentru a ține fulgerele departe de căruțe și de corturi, mă învăța să citesc în mușuroaiele furnicilor și în inima oamenilor.

Așa l-am cunoscut pe Draka, fratele lui Loleme, un tip oricând gata de bătaie, dar generos și pur ca un copil; l-am cunoscut pe Ciriklo, cel cu glas suav de privighetoare, pe Ane și Marica, vindecătoare de răni și de arsuri.

Eram fericit cu ei, dar la piept, între cămașă și piele începeam să simt din nou, din zi în zi mai stăruior, colțurile tari ale învelișului în care păstram harta.

Și așa, dimineăta, de cum răsărea soarele, îmi îndeamnam calul în adâncul uscatului, cu desaga burdușită de măslina și plosca de vin legate la oblâncul șeii. Exploram

câmpii și podișuri, terase și dealuri, în căutarea unui semn, a unui indiciu care să mă fi dus acolo unde simțeam că monstrul era în așteptare.

Mă întorceam, la asfințit, cu animalul epuizat de kilometrii de hoinăreală. Uneori nu mai regăseam tabăra. Lolerme însă îmi lăsa întotdeauna un semn, trasat în cenușa focului stins sau pe trunchiul copacilor, o cruce sau un trident, pentru a-mi arăta direcția în care plecase convoiul.

—Ce cauți? mă întrebă într-o seară în care vântul îi răvășea pletele. Șuvițele păreau tentacule negre gata să mă înlănțuie cu putere. Între mine și ea se afla însă calul meu acoperit de spumă. Eu îi atinsei ușor mâinile pe care le ținea sprijinite de șa. Apoi îmi îndreptai privirea departe, dincolo de umbra corturilor și căruțelor.

—Ce cauți? mă întrebă și Janko odată. În fiecare noapte îmi depănase ciudatele povești ale *nivascilor* și ale *puvuscilor*, duhurile străvechi ale apei și ale pământului. Atunci, la lumina roșiatică a flăcării, îi arătai harta, îmi deschisei sufletul pentru ca înăuntrul lui, acolo, să citească durerea care mă ucidea. Janko dădu din cap. Călătorise toată viața, dar harta aceea nu, nu însemna pentru el absolut nimic.

Apoi spuse:

—Poate numim cu cuvinte diferite același lucru, poate alergăm după același vis. Și poate, cu nume diferite, iubim aceeași femeie.

Între timp, încet, încet venise „vara mică”, primăvara plină de verdeată și de viață. Zilele deveniseră mai lungi și luminoase, serile fără umezeală și încărcate de miresme. În jurul focului, bărbații cântau *Anne menghe Devel rat kali*. Trimite-ne, o, Doamne, o noapte întunecoasă, întunecoasă

pentru ca să putem fura mai bine. Era un cântec sălbatic, de o frumusețe brutală și tulburătoare.

Bătrâna Roweka îmi smulsese un fir de păr, făcuse din el un pendul fixându-i la capăt un cocoloș de pâine, și așteptase, cu ochii larg deschiși, ca instrumentul să penduleze deasupra hărții despăturite.

— Să călărești tot timpul spre nord, șopti Roweka privind fix pendulul. Două luni de călătorie și vei ajunge la câmpia cea mare, peste alte două luni vei întâlni marea. Ceea ce cauți tu este pe malul celălalt, pe un pământ plin de stânci ascuțite și buruieni.

Așa îmi spusese Roweka, dar eu nu o auzeam, ispitit de o altă melodie, ciudată și foarte blândă, care îmi înfierbânta sângele. O cânta Lolerme, încetișor, când Janko și ceilalți erau plecați departe cu treburile lor, iar eu zăceam apatic la umbra căruțelor. Atunci ea se așeza lângă mine și cânta: „Bărbat care urmărești norii și vântul, dă-mi mâna pe furiș și îmbrățișează-mă dacă vrei”.

Într-o zi, întorcându-mă dintr-o lungă plimbare călare, i-am spus-o. I-am spus că sufeream auzind-o cântând astfel, că era zadarnic să mă prefac, acum le știam limba și știam ce însemnau cuvintele acelea.

Și în acea împrejurare, între noi se interpunea corpul mare și asudat al calului meu. Tulburată, Lolerme își sprijini capul pe crupa animalului, mă privi îndelung, din partea cealaltă, tăcută. Însă ochii ei exprimau dorințe și așteptări dureroase și doruri noptatice. Apoi, deodată, îi fu frică de chiar privirea ei, fu zguduită de un lung fior și fugi de acolo.

În zori, găsii o garoafă roșie înfiptă în catarama șei. Atunci fugii. Îmi veniră în minte cuvintele Rowekăi și plecai, mă îndreptai călare în goană spre nord, pentru a nu

mă mai întoarce. Sub copite, din pământ se iveau pietre și mărăcini, mărăcini și pietre în continuare, roci ascuțite și viclene, iar eu zburam, alergam departe, urmărit de un noian de chipuri și imagini.

Călării ziua întreagă, noaptea și ziua următoare, călării până când animalul, istovit, refuză să mai meargă mai departe. Garoafa roșie se ofilise, dar în cap îmi mai răsună încă zgomotul copitelor peste pietrișul arid, muzica sărutărilor ne avute, cântecul minunat al lui Lolerme.

Zăceam cu trupul frânt de oboseală, nemișcat sub lumina stelelor. Dar somnul nu venea, voci și șoapte mă împresurau și bufnițe gălăgioase mă chemau înapoi, cu glas puternic...

Atunci, cu mosc și sevă de ginestră frecai gleznele umflate ale calului meu, smulsei spinii care se înfipseseră chiar deasupra copitelor, îl mai lăsai puțin să se odihnească, și plecai din nou, furios, pentru a pune o distanță cât mai mare între mine și chemarea arzătoare a lui Lolerme.

Zile și zile cu vânt, ceruri și ape de amară singurătate. Dar călătoria cea lungă seca puțin câte puțin mlaștina rea a melancoliei. Când, după ce traversasem câmpia cea mare, ajunsei la malul mării, nu mă mai gândeam la Lolerme. Trecuseră patru luni și inima nu îmi mai tresărea, arșița verii, acum în toi, îmi înăsprise privirea și îmi săpase cute de nepăsare pe obraji. Acum soarta mea se colorase în albastru, albastrul mării aceleia dincolo de care, poate, se deschidea larg ținutul misterios al uriașei.

Nu am vrut să mă despart de calul meu. Stăpânul corabiei cu pânze izbucni într-un urlet feroce când mă văzu împingând animalul sus, spre a-l imbarca. Îmi ieși înainte cu picioarele puțin depărtate și cu pumnii strânși, ca să nu

mă lase să trec ; nu voia cai la bord, sufereau prea tare de rău de mare, și murdăreau puntea superioară. Eu însă plății de trei ori prețul călătoriei și atunci tipul încetă să mai urle, ridică din umeri și își băgă monedele în buzunar.

Legai calul de catargul cel mare de la pupă, îi pusei o pânză peste ochi și tot timpul traversării rămăsei alături de el, masându-i venele de pe gât. Părea mort, animalul meu. Abia îi mai pulsa sângele, și sub degetele mele care îl mângâiau îi simțeam tremurul de frică, respirația scurtă ca respirația unui pește muribund.

Nu a suferit mult timp. Era un vânt prielnic, și malul celălalt era la o depărtare de numai câteva leghe marine.

Când debarcai, înțelesei numaidecât că bătrâna Roweka ghicise. Șiruri de stânci negre abrupte înaintau în mare, un aer cenușiu și gălbui, de culoarea pergamentului, apăsa ca o prelată peste mărăcinișurile rare. Și mai erau nori umflați, stoluri de păsări negre în zbor, sunete vagi ale unor prezențe invizibile.

Calul meu înainta ca un om beat, se oprea sau sărea într-o parte la orice umbră, la orice foșnet de creangă, de fiecare dată când cioara croncănea dând violent din aripi. Îmi era frică, o frică perfidă și pătrunzătoare care creștea pe măsură ce pătrundeam tot mai adânc în ținutul acela arid și dezolant.

Într-o seară, fără să mai fie nevoie să verific pe hartă, înțelesei că am ajuns. Urmasem geografia visului și nimerisem pe un tărâm absurd, într-un loc inaccesibil, pietros, unde vântul ieșea din prăpăstii urlând ca un animal rănit de moarte.

Eram înfometat și obosit. La răspântii, tăblițe ruginite repetau numele lugubru al unui sat. Erau case puține, cu acoperișuri negre și înclinate, cu ferestrele întunecoase.

Numai o lumină, în fund, tremura în spatele hârtiei veline, uleioase, care acoperea o fereastră.

Intrai în hanul galben și plin de fum, vorbii cu hangița și pe dată un bătrân cocoșat și mustăcios dădu fuga în curte unde calul meu își aștepta fânul și ovăzul. Pentru mine cerui mâncare cu sos de mai multe ori. Astfel mă îndopai pe săturate și băui peste măsură.

Ceilalți, acolo în jur, până atunci muți și toți cu ochii plecați peste cărțile de joc, puțin câte puțin reîncepuseră să șușotească tot mai tare. Careva îmi propuse să joc zaruri și eu acceptai.

La un moment dat erau toți în jurul meu.

Zarurile fugeau pe fața de masă verde, monede și podoabe ieftine se îngrămădeau în dreptul meu. Atunci un bărbat cu o cicatrice oribilă pe obraz își scoase cuțitul și îl înfipse în masă.

Am făcut și eu la fel. Zarurile se rostogoliră încă o dată și încă o dată mi-am așteptat rândul. Bărbatul cu cicatricea se îndepărtă înjurând. Am oferit de băut tuturor, și aceia băură, dar pe urmă cu un pretext mă atraseră afară, în curte, sub un șopron luminat slab de o lampă atârnată de o grindă groasă.

Mă înconjurară. Am văzut, extrem de aproape, fețe întunecoase, tăcute, ca niște medalii, profiluri aspre și trufașe. O umbră în spate, poate cel cu cicatricea, mă lovi cu putere. Tot sângele mi se scurse în picioare, am căzut ca o aripă tăiată, și la pământ, abia am simțit mâna care mă scotocea la piept, am auzit ca în vis zgomotul pașilor fugind grăbit, nechezatul puternic și mânios al calului meu îndemnat să se grăbească de mâini străine.

Soarele era deja sus când mi-am revenit. Hangița îmi spălă rana, smulse cheagurile de sânge care mi se uscaseră

în păr. Am certat-o cu glas tare, i-am reproșat că mă abandonase afară cât zăcusem în nesimțire, fără să-mi dea ajutor. Ea ridică din umeri.

—Nu mai ai nici un ban, spuse. Acum nu mai ai nici cal, nu mai ai nimic.

Nu, nu îl cunoștea pe cel cu cicatrice, nu cunoștea pe nimeni, nu se amesteca în treburile altora. Bătrânul cocoșat și mustăcios îmi întinse singurele lucruri care îmi rămăseseră: pătura, desaga goală și cuțitul meu. I l-am dat pentru mâncare și vin și am plecat.

Nu mai simțeam la piept colțurile tari ale hărții. Mi-o furaseră și pe aceea, dar eu o știam pe dinafară, o purtam întipărită în suflet, gravată în mine, carne din carnea mea. De-acum eram aproape de țintă. O înțelegeam din gesturile pe care țăranii și ciobanii superstițioși mi le adresau ca să nu merg mai departe în direcția aceea, o simțeam din aer și din vânt, din țopăiala ironică a unui corb care mă preceda de-a lungul drumului pentru turme, așteptându-mă la fiecare curbă și apoi plecând din nou, mereu înaintea mea, ca o ștafetă.

Am ajuns la castel după două zile de oboseală și eforturi. Străbătusem o pârlăie plină de ierburi parfumate, un peisaj de când lumea, printre porțiuni de vegetație și arbuști golași ce răsăreau din pământ, roșcați și singuratici, ca niște mâini scheletice de coral. La apus, Soarele agoniza printre peticele destrămate ale norilor negri și arbuștii foșneau frecându-se de pielea cizmelor mele și în mine creștea nemăsurat o nerăbdare care anula toată oboseala îndelungatei căutări.

Când se întunecă, o puzderie de licurici mă călăuzi de-a lungul potecii care înconjură colina. Cerul fără stele devenise vânat și amenințător, corbul croncăni când primul

fulger lumină pentru o clipă norii aflați la mică înălțime. O picătură mare de ploaie mă lovi pe dosul mâinii în care țineam desaga. Apoi, dintr-o dată, în succesiunea fulgerelor, văzui conturul negru, inaccesibil al castelului plin de turle ascuțite și de creneluri, ca un înspăimântător animal lânos, așezat în culcuș.

„Zoe!” strigai în sinea mea. Tunetul explodează cu un bubuit de infern, inima răsună aproape la unison. Și imediat o sfârșeală extrem de plăcută mă cuprinse, mă oprii puțin nemișcat sub ploaia rară și grea, mă mișcai atunci când văzui ochiul galben al unei ferestre luminându-se în vârful turnului celui mai înalt.

Era o poartă solidă de lemn, înaltă și zăvorâtă între două turnuri groase de piatră brună, zidul de jur împrejur îmbrăcat în corzile dese și răsucite ale plantelor agățătoare.

Femeia veni ținând în mână ridicată lampa cu untdelemn, care se legăna în vânt.

— Deschide, implorai. Vocea îmi ieși păstoasă, răgușită și jalnică, fără o urmă cât de mică din trufia mea obișnuită. Deschide, te rog, nu poți să mă lași afară în noaptea asta care amenință cu fulgere și furtună!

Nu îi spusei despre Zoe, nu întrebai dacă acela era locul în care trăia uriașa. Eram drumețul care se rătăcise, hoinarul obosit, străinul încrezător căruia nu i se refuză aspra moliciune a unui culcuș.

Mă scrută cu atenție, îndelung, din spatele drugilor de lemn, răsucindu-și capul încolo și încoace, cu brațul ridicat pentru a ține lampa. Slabă, lumina crea contraste efemere, acum alunecând, acum zăbovind pe suprafețele chipului ei aspru și morocănos. Avea pomeții înalți și lați, nici un fir de păr nu ieșea de sub marginea îngustă a bonetei ei flamande și pieptarul roșu de catifea, strâns la înălțimea sânelui cu un șiret de piele, se termina cu

mâneci de mătase albă vapoasă strânse la încheieturi, foarte ample și bufante.

Și eu o privii îndelung, cu o împunsătură de bănuială și de neliniște. Apoi ridicai privirea spre streășina acoperișului care domina poarta și instinctiv îmi strânsei umerii înfrigurați.

Atunci femeia deschise.

Mă duse de mână printr-o curte foarte mare. Lumina de la fereastra din vârful turnului avu o tresărire bruscă de fluture ars și se stinse. Căruțe și mărfuri erau răspândite cam peste tot; o piramidă de lăzi, toate ferecate cu zăvoare complicate, ocupa o bună parte dintr-un șopron întunecos și străbătut de curenți umezi de aer. Dinspre șirul de ferestre joase cu gratii îmbrăcate în dumbravnic se zăreau luminițe, în vecinătate era depozitul înalt cu nutreț pentru vite.

Acum ploua cu găleata.

Jos, în grajduri, se auzea un cor de respirații și de rumegări, bufniturele înfundate, repetate, ale copitelor cailor. Pe pământ, paiele schimbate de curând, pe pereți, pete mari de mucegai, opaițele cu ulei agățate în cârlige înnegrite, cu fitilul pâlpâind. Și mirosul puternic, izul pătrunzător de copită și de piele, transpirația grea a animalelor, emanația mirositoare care venea săcâitoare de la ieslele bine umplute.

Mă împinse până în fund, în spatele baloturilor de paie stivuite.

—O să dormi aici, spuse.

În timp ce îmi întindeam pătura peste fân, ea își scoase boneta și își desfăcu pieptarul roșu. Blondă, cu ochii verzi-albaștri, cu sâni tari și ascuțiți. Îi atinsei ușor cu pieptul și simții că pielea mi se înfioară sub cămașă, mă copleși o senzație ciudată, evocatoare de mângâieri neștiute.

—Mă cheamă Helga, mai spuse. Sunt tânără și frumoasă.

Mâinile îi erau reci. Degete tari și subțiri ca niște creioane mi se afundau în păr, buzele ei uscate și calde insistau lângă urechea mea într-un murmur surd extrem de rapid, iar vocea îi era convingătoare și ademenitoare, chiar dacă vorbele exprimau amenințări enigmatice.

—Pleacă, spunea, pleacă de aici cât mai poți, aici o să mori de inimă rea sau vei sfârși ca tâlhar și ucigaș.

Dar în acest timp mă împingea în colț, mă apăsa pe umeri ca să mă prăvălesc în fân, mă prindea în cursă cu momeala promisiunilor rostite pe jumătate.

Helga era servitoarea Zoei, una dintre multele persoane care se ocupau de castelul uriașei. În seara aceea am călărit corpul ei viguros și tare; deși obosit, am zăbovit în lăcașul tainic și primitiv al feminității sale, am arătat și eu semnele dorinței mult timp înfrânată. Apoi am împins-o alături, istovit. În somnul care mă învăluisese blând, din când în când ajungeau până la mine ecourile învălmășite ale ofertelor ei dezlănate, tropăitul nervos al mânjilor nerăbdători și urletul îndepărtat și înăbușit al animalelor aflate sub cerul liber.

Când m-am trezit, Helga nu mai era în grajd. Spălăcită, lumina zilei cădea de la înălțimea ferestrelor zăbrelete. Din curte se auzeau glasuri și zgomote. Intră un bărbat foarte înalt cu o furcă în mână. Era șchiop, cu un picior enorm ca de cal strâns în încălțăminte uriașă.

Mă văzu dar nu spuse nimic. Începu să umple temeinic ieslele, apoi împrăștiă culcușul animalelor împrăștiind fân nou peste tot. Am rămas câteva clipe observându-l în așteptarea unui cuvânt, a unui gest, dar acela își continua munca în tăcere, ca și cum nici n-aș fi

existat, ca și cum aș fi fost și eu un animal. Atunci m-am ridicat și am ieșit în curte.

Afară, bărbați și femei lucrau de zor cu tot felul de unelte sau vedeau de animale. Mă dusei să mă spăl la adăpătoare, ocolii castelul de jur împrejur, apoi mă oprii sub șopron, așezat pe o ladă. Și toți, mai devreme sau mai târziu, trecură pe lângă mine, dar fără să-mi dea atenție. Trecu și bărbatul șchiop, întorcându-se de la grajd. Abia îmi aruncă o privire și se îndepărtă cu greu trăgându-și după el piciorul schilodit.

Un câine veni să-mi adulmece cizmele. Mi-era foame, și simțeam din când în când ajungând până la mine un miros de prăjeală.

În sfârșit, o femeie îmi aduse de mâncare. Întrebai de Helga. Iar aceea îmi arătă cu degetul în sus, îmi arătă vârful turnului. Firește, acum Zoe știa de mine, știa că ajunsese la castel. Fereastra ei se luminase încă înainte să fi sunat eu la poartă, pe urmă se stinsese când traversasem curtea, când eram de-acum în capcană. Poate că dintotdeauna Zoe aștepta venirea mea.

Mâncam și priveam absorbit turlele ascuțite și crenelele turnurilor, fereastra rotundă a turnului cel mai înalt. Într-un mod oarecare știam că teribila confruntare va avea loc acolo sus.

Mai târziu, veniră ciobanii și descărcară nenumărate burduri cu lapte, miei behăitori și brânzeturi. Zoe era o devoratoare nesățioasă, în bucătăriile castelului ei focul nu se stingea niciodată. De două sau trei ori am văzut-o pe Helga, de departe, făcându-mi semne ciudate de complicitate, poate pentru a-mi transmite un mesaj, pe care însă nu l-am înțeles, sau poate numai ca să-mi amintească soiul acela de alianță care exista între noi.

Am încercat să vorbesc cu Ingmar, bărbatul cu piciorul

țepăn. Potcovea un cal și mirosul de copită arsă se răspândea prin toată curtea, aspru și provocator. L-am certat cu mânie fiindcă nu răspundea. Atunci se răsuci, deschise gura și îmi arătă ciotul sângieriu al limbii sale retezate.

Îmi petrecui ziua, fără să fac nimic, hoinărind nestințgherit prin curtea mare, ignorat, dar nu în largul meu ci ca un intrus; din când în când privirea îmi zbura spre fereastra turnului și de fiecare dată se pleca dezamăgită. Apoi, obosit, îmi luai pătura și urcai în fânărie.

Am dormit un somn profund, fără vise. Helga mi se alătură mai târziu. Piciorul ei îmi presa coastele, deschisei ochii mari și o văzui deasupra mea, îi văzui boneta și pieptarul; avea lampa în mână ca în prima seară, când în spatele drugilor porții imploram să-mi deschidă. M-am gândit, pentru o clipă, că venise acolo să mă trezească pentru a-mi spune de Zoe, pentru a-mi spune că uriașa trimisese după mine.

Îmi ghici gândul.

—Și tu, spuse, și tu ești deja nebun după ea, și nici măcar nu ai văzut-o!

Helga o ura pe uriașă. Toate femeile de la castel o urau, fiindcă vrăjitoarea îi îndepărta pe bărbați de afecțiune și de sentimente, îi supunea fără a le acorda nimic. Îmi spuse:

—Într-o zi sau alta te va chema sus în turn. Când vei fi în fața ei, să nu te lași ispitit. Îți va propune să jucați cărți, dar tu spune-i nu, nu-i da ascultare, căci Zoe este de neînvins, iar tu ai sfârși subjugat, prizonierul ei pentru totdeauna. În schimb, dacă accepți... poate s-ar putea să te lase liber, iar tu ai putea să pleci de aici, din locul acesta vrăjit.

Își acoperi ochii cu antebrațul și adăugă:

—Ai putea pleca de aici luându-mă cu tine.

Într-o zi sau alta, spusese Helga. Dar zilele treceau și nimic nu se întâmpla. Fereastra era închisă mereu, turnul părea nelocuit. Și totuși, seara, focuri strălucitoare luminau încăperea rotundă, și umbre vibratile pulsau în spatele perdelelor de după jaluzele, și mi se părea că parcă aud o răsuflare găfăită, de animal înspăimântător la pândă. Ceva în mine se învârtea în gol. În aerul, în zgomotele și în culorile zilei, se simțea acea moleșală subtilă care precede întotdeauna întâmplările fatale. Dar totul era ca pe altă lume, înghețat în furia iscată de o așteptare prea îndelungată de-acum.

Într-o seară, la apus, un uruit zgudui pârlaoga, pământul tremura sub tropotul copitelor, în timp ce urlete de îndemn sfășiau aerul. Ațâțate, femeile alergară să deschidă larg poarta pentru căruțe și o mulțime de călăreți se repezi, năvăli în curte cu mare gălăgie.

Îi recunoscui imediat. Îl văzui pe omul cu cicatrice, călare pe calul meu, și pe toți ceilalți, cei care jucaseră zaruri în cârciumă și după aceea mă atacaseră.

Atunci o aruncau de pe mine pe Helga care voia să mă rețină, și alergai afară.

Când mă văzu, calul scoase un nechezat puternic și se cabră, azvârlindu-l din șa pe călăreț. Îi sării în spate ca o furie și îl apucau de haine, îl târâii lângă perete.

—Mi-ai furat calul! îi strigai în față. Mi-ai furat calul, banii și harta!

—Și tu mi-ai furat femeia!

Toți însă urlară râzând fără rușine:

—Nu e adevărat, Helga e a tuturor și Zoe a nimănui!

Careva, în spatele meu, ironic, sugera să se taie calul în două.

—Faceți proba brațului! propuse altul.

Aduseră două lăzi în mijlocul curții, le puseră una peste alta, apoi cineva aprinse două mucuri de lumânare și le aranjă la distanța potrivită.

Omul cu cicatrice era solid și musculos, dar eu nu bănuiam atâta forță în brațul meu. Rezistă foarte puțin, grohăind ca un porc, apoi căzu la pământ ca un om slab iar eu, mânios, îl ținui peste flacăra lumânării, lăsai ca dosul mâinii sale să se pârlească, până când strigă că-mi va înapoia calul și tot ce furase, totul, mai puțin banii cheltuiți deja la chefuri.

—Uite, spunea Helga mai târziu, te avertizasem, vei sfârși ca ei, tâlhar și ucigaș. Te vei duce cu ei să ataci căruțele negustorilor, vei jefui drumeții, vei trăi din hoții și prădăciuni. Și va trebui să-i predai lui Zoe toate lucrurile tale, supus, căci Zoe e lacomă și nesățioasă. Vei trăi ca un sclav numai pentru a-i îmbogăți comoara.

Eu însă nu o ascultam. Simțeam la piept, ca o mângâiere, colțurile tari ale pergamentului revenit în posesia mea și mă descopeream puternic, plin de viață și invincibil, înarmat cu un permis de liberă trecere minunat.

Chiar în seara aceea vrăjitoarea mă chemă sus în turn.

Ingmar șchiopul, urlând ca un lup, mă trăsese de un braț în fața ușii celei mari. După ce îi deschisese larg canaturile, ridicase un deget în sus cu un gest autoritar.

Mi-am adunat forțele. În penumbră, scara urca lată, în spirală, fără balustradă. Treptele erau toate înalte, roase de timp, scobite de pasul secular al vrăjitoarei, iar pe pereții aspri erau pete de salpetru. Am văzut cariatide pe laturile nișelor care se deschideau, umede și întunecoase, la fiecare cotitură a scării, grifoni și acvile, salamandre, păuni sculptați sau montați în pietre aspre. Nu-mi era frică. Nu trebuia să-mi fie frică. Am avut numai un

moment de ezitare când am ajuns în vârf, în fața cortinei negre, ultimul vâl care îmi mai ascundea încă destinul.

—Vino! spuse ea.

Și eu am trecut peste prag. Am văzut-o, dreaptă, foarte frumoasă și arogantă, în goliciunea ei inaccesibilă de animal fără vârstă și fără rușine.

Dintr-o dată mi-am dat seama că armele mele erau fragile, vrăjile mele insuficiente. Dar n-am lăsat ca această viclenie să mă distrugă.

Îmi ieșise în întâmpinare cu pasul solemn, lent, de sălbăticiune invulnerabilă, apoi se lăsase pe vine, în mijlocul încăperii vaste ca o piață și lipsită de mobile; picioarele goale i se afundau în covorul gros, și cu toate că era ciucită, mărimea ei tot mă domina. În spatele ei, într-o vatră largă și profundă ca o cavernă, ardeau bușteni uriași răspândind miresme grele; limbile flăcărilor urcau spre boltă trăgând după ele comete de scânteii. Zoe era un idol, o zeitate, greu de definit, fascinantă și inumană, cu picioarele de jad depărtate unul de altul într-o atitudine ce reamintea străvechi impudori.

Cutezător, am luat cărțile pe care mi le întindea și partida începu numaidecât, fără alte vorbe, ca printr-o înțelegere secretă stipulată dintotdeauna.

Erau cărți soioase, erau cărți care nu alunecau, pe spate erau zgâriate de unghiile jucătorilor șmecheri și indiferenți.

—Cu cărțile acestea nu se poate! am spus. Toate sunt însemnate, sunt uzate, vechi... Sunt cărțile obișnuite.

Vrăjitoarea mă privi nedumerită.

—Bine, consimți. Și făcu un semn ciudat în aer.

Acum cărțile erau noi, strălucitoare ca o flacără, însă când le-am desfăcut, tulburat, am văzut că erau albe.

Zoe aruncă o carte pe covor, albă ca și ale mele, albă, de un alb frapant și înșelător.

—Ce este? o întrebai.

—Fante de cupă, răspunse ea cu nepăsare.

—Atunci câștig eu! am strigat cu o voce care aproape îmi tremura. Acesta este regele, regele de cupă, și deci câștig eu.

Jocul continuă. Era un joc absurd, în care toate valorile erau nereale și născocite pe moment, de la început până la sfârșit. Ieșiră cărțile de pică, apoi ieșiră cele de caro. Zoe câștiga mereu. Atunci am scos la iveală treflele și am câștigat eu în câteva rânduri. Vrăjitoarea era însă vicleană și vigilentă, de mai multe ori mă luă pe neașteptate, cu memoria ei fără vârstă și fără limite îmi ghici intențiile în momentul cel mai important al partidei.

Aproape că pierdusem. Încă o singură mână, numai una și eram ruinat, pentru totdeauna. Expresii de dispreț și de satisfacție sclipiră în ochii umezi și adânci ai uriașei. Pentru o clipă o văzui încruntându-se și chibzuind, poate nehotărâtă în privința felului în care să-mi dea lovitura de grație. Apoi, cu o încetineală de vis, rotindu-se în zbor ca o frunză, cartea se așează pe covor.

—Damă de cupă, spuse. Și își ridică ochii în sus, spre grinzile uriașe ale tavanului.

Eu spusei:

—Rege! Dar silabele îmi ieșiră cu greutate, fără convingere.

Vrăjitoarea râse și făcu semn că nu.

—Regele de cupă a ieșit deja, nu-ți amintești?

Am simțit că-mi vine rău. Aveam o singură dorință: să câștig totul, să nu mai opun rezistență, să mă las absorbit în abisul întunecat și cald al acelui corp înspăimântător care mă amenința.

Era cât pe ce să azvârl cărțile, resemnat. Dar pe neașteptate...

—Este regele de cruce, am precizat.

—De ce?

—De cruce!

—Dar cartea asta nu există.

—Ba există! Acum există. Și tu o știi, zgripturoaico, știi că e cartea cea mai importantă din pachet, cartea care bate tot, aceea care hotărăște câștigătorul.

Mă privi fix, îngrozită. Furia păru s-o cuprindă, în ochii ei sclipiră fulgerele unei uri ancestrale și profunde. Pentru o clipă foarte lungă respirația ei fierbinte mă izbi ca o vijelie și amenință să mă prăbușească.

Însă pe urmă se așternu liniștea.

Cărțile erau acolo, risipite pe covor. Nu mai erau albe, erau cărți în regulă, normale. Una se distingea însă, evidentă și de neînțeles: un rege pletos, cu mâna întinsă în față ieșindu-i din mâneca de hermină, și în palma deschisă, drepte, în echilibru, două bețișoare de abanos încrucișate: regele de cruce.

—Ai învins, spuse uriașa. Ai învins și cu toate acestea nu-ți voi acorda protecția mea. Nu vei avea nimic.

Luă o sferă de cristal, luminoasă, mi-o apropié de față, o mișcă prin fața ochilor mei.

—Privește aici înăuntru! mă invită cu un aer de superioritate. Și în vocea ei era o intonație răzbunătoare, coada de scorpion care mă lovi ca un bici.

Credeam că în sferă zăresc întreg universul. M-am văzut în schimb numai pe mine însumi. Eram chiar eu. Acest adevăr frumos și oribil care mă aștepta la sfârșit. Tot restul era în afara mea. Oameni, arbori și lucruri, și însuși gândul meu, nu îmi aparțineau, nu erau o prelungire a corpului meu, o continuare a ființei mele. Eu eram eu, în felul acesta pentru totdeauna. Însă n-aș fi putut să stăpânesc nimic cu adevărat.

O luai la goană urlând, în jos, pe scara în penumbră. Deasupra mea, într-o strălucire sinistă, se roteau în zbor vulturii și grifonii trufiei, porumbițele blândeții și cariatidele umilinței, salamandrele viciului, dragonii și păunii desfrâului. Îmi alunecă un picior, căzui în întuneric și mă prăvălii, nu exista balustradă, nu exista nimic de care să te apuci, Helga, Lolerme, femei și amintiri, totul se prăbuși cu mine în bulboana întâmplărilor căzute în uitare.

Calul meu, cal blând și obosit care îmi duci trupul fărâmat!, Ingmar șchiopul ne călăuzește prin ceață, ne va conduce supus până la hotarul acestei interminabile pustietăți după care alte pustietăți așteaptă. Apoi se va întoarce înapoi. Ingmar este mut. Nu va spune nimănui de câtă suferință a fost nevoie ca eu să mă nasc a doua oară.

1978

Traducere de Cornelia Marian

Hoinăream de vreo două ore de-a lungul străzilor orașului pustiu, plictisit de-acum, fără a simți însă neliniștea celui care colindă prin locuri necunoscute și nu poate să-și explice cum și când a nimerit acolo.

Eram cât se poate de liniștit.

Pietrele albăstrie și neșlefuite ale pavajului erau așezate în mozaic, iar în mijlocul străzii luceau șinele tramvaiului, ca în orașele de altă dată, din copilărie.

Poate că eram la Madrid, sau la Paris, sau poate străbăteam străzile părăsitului Bruges. Da, unele case aveau mansarde ca în povești și acoperișurile înfricoșător înclinate, existau și canale, ca la Bruges, și grădini. Dar pe urmă, trecusem pe sub un arc de triumf uriaș și apucasem pe o stradă mărginită de două șiruri de copaci. Erau tei înmiresmați. Așa încât îmi veni în minte *Unter den Linden*¹ din Berlin. Nu am fost niciodată în Germania, știu însă că la Berlin există un mare bulevard mărginit de tei, care unește Arcul de triumf cu castelul Brandenburg. Și pe sub arc trecusem, castelul însă nu se zărea nici măcar în depărtare.

Starea de liniște începu să mă părăsească. Unde dracu' mă vârâsem?

„Mi-am pierdut memoria”! exclamai în sinea mea. „Poate sunt la o sută de metri de locuința mea și nu-mi dau seama”.

Trebuie să fi fost duminică, fiindcă toate prăvăliile

¹ Bulevard din Berlin, al cărui nume s-ar putea traduce „La umbra teilor” (n. trad.).

erau închise. Nu exista o firmă, o reclamă luminoasă, nu exista nici măcar o placă, știu și eu... un afiș pe vreun perete. Nimic. Și nici măcar un trecător pe care să-l întrebi.

Înțelesei că trebuie să mă lămuresc singur. Eu trebuia să dau un nume orașului acelaia, eu să stabilesc de era Paris sau Berlin, Roma sau Moscova. Și trebuia s-o stabilesc o dată pentru totdeauna, altfel neliniștea care deja dospea în mine s-ar fi transformat curând în frică.

Am evocat numele satului în care m-am născut. Ar fi putut să meargă. Sigur, nu era foarte potrivit în situația de față, dar, în lipsă de altceva, puteam chiar să cred că mă aflam la...

„Nu e frumos” îmi spusei mie însumi cu seriozitate. „Aș putea și să mă înșel”.

Exact în clipă aceea, la vreo sută de metri înaintea mea, dintr-o stradă laterală, se ivi un bărbat înalt și slab, îmbrăcat în negru. Mergea în aceeași direcție cu mine, rigid, ca un automat.

Hotărâi să-l ajung pentru a reuși, cu ajutorul lui, să aflu răspunsul la ghicitoare. Bărbatul însă, după vreo zece pași, deschise o ușă și dispăru.

Era o ușă cu geamuri, și în spatele geamurilor se vedea o sală plină de lume. După ce am ezitat îndelung, am intrat. Se aflau acolo domni distinși și doamne foarte elegante, care examinau picturile agățate pe panouri enorme de pânză. Nici urmă de bărbatul în negru.

Mă apropiai de un domn în vârstă, mic de statură, cu mâini grăsuțe, încărcate de inele. Le ținea la spate în timp ce, îndoit aproape în unghi drept, privea cu ochi miopi o natură moartă la o palmă de nasul lui. Părea că spionează pe gaura cheii.

Am deschis gura dar am închis-o la loc imediat. Ce

impresie aş fi făcut aici? M-ar fi socotit un cretin şi pe bună dreptate. Până una alta eram totuşi, într-o încurcătură pe cînste şi singura soluţie de a ieşi din ea, fie că îmi plăcea sau nu, era să întreb fără să-mi fac atâtea probleme. În cel mai rău caz m-ar fi crezut beat, sau un tip cu memoria foarte slabă.

Dar era vorba oare într-adevăr de o amnezie?

Într-un colţ al salonului, pictorii discutau între ei. Nu reuşeam să prind nici măcar un cuvânt. Îmi plăceau tipii aceia, în jachete şi pantaloni de catifea, cu feţele slabe, părul lung neîngrijit, mâinile osoase, cu degete brune, subţiri.

M-am dus în mijlocul sălii, să mă aşez pe un divan tapisat cu catifea verde. Pe divanul din faţă trona o doamnă bătrână, îngropată sub o pălărie uriaşă din pene de struţ. Înarmată cu o lornietă foarte elegantă, îi cerceta pe vizitatori.

În atitudinea ei era ceva regesc. Un domn distins se apropie de ea, îi sărută mîna ceremonios şi, după ce aşteaptă să fie invitat, printr-un semn, se aşează alături. Începură să vorbească repede, însufleţit, dar atât de încet încât nu-mi ajungea la ureche decât un murmur monoton, întrerupt de câteva şuşoteli.

Cînd şi cînd, bătrîna îşi fixa curioasă interlocutorul prin lornietă. Avea o faţă ridată, pudrată din belşug. Pielea gâtului, fleşcăită şi căzută, toată numai cute şi zbîrcituri, se agita la cea mai mică mişcare a buzelor, zadarnic ascunsă într-o panglică neagră legată strîns tocmai sub bărbie. Bărbatul, în schimb, era mai degrabă tînăr, corpulent. Purta un guler tare, de modă veche; m-au izbit însă mai ales urechile lui palide, ca de elefant, şi mimica de dansator de balet clasic. Părea că vorbea cu mâinile. Le mişca, le răsucea, exprimînd cu ajutorul lor

atitudinile cele mai neașteptate. Îl priveam cu admirație. Păcat că nu reușeam să aud o frază, sau măcar un singur cuvânt.

Am așteptat cu răbdare și, până la urmă, perseverența mi-a fost răsplătită. Mimul trebuie să fi spus o neghiobie, ceva absurd, fiindcă doamna rosti uimită, cu o voce nu prea puternică, dar destul de tare încât să pot înțelege clar: „Oh, mais non, mon chéri! Ça ne peut pas être vrai!”¹

Și apucându-l de un braț pe distinsul domn, îl trase spre peretele din fund, în fața unei picturi uriașe.

Va să zică eram în Franța? Așa se părea. Curând însă trebui să-mi schimb părerea. Perechea care le luă locul celor doi francezi vorbea nemțește. Iar grupul din spatele meu, englezește. Apoi, printre hohote de râs și vorbe de duh, auzii alte limbi, necunoscute.

M-a cuprins o neliniște ciudată și, ca de obicei, m-am considerat victima unei glume sinistre. Străzi pustii, nici un fel de indicii, nici un afiș, o expoziție în care artiștii își păstrau anonimatul și un public cosmopolit. Era prea mult.

Pe neașteptate, prin fața mea trecu bărbatul înalt și slab, îmbrăcat în negru, acela pe care îl văzusem pe stradă și pe care îl urmărisem până în sala de expoziție. Era extrem de înalt, de aproape doi metri. Afară nu avusesem timp să-mi dau seama de asta, poate și fiindcă îmi lipsea orice termen de comparație. Dar aici, înăuntru, alături de ceilalți vizitatori, iar acum alături de mine, statura sa căpăta proporții de-a dreptul impresionante. Slab însă era, așa zice chiar costeliv. În întregime aspectul lui era acela al unui om slăbit, obosit, vizibil plictisit.

Bărbatul în negru zăbovea în fața fiecărui tablou.

¹ O, nu, dragul meu! Așa ceva nu poate fi adevărat (l. franc).

Privea câteva secunde și dădea din cap sistematic, însoțind gestul cu un surâs blând. Purta un monoclu ciudat, un obiect neobișnuit, în unghiuri și cu sticla albăstruie.

Mă apropiai curios. Era într-adevăr un monoclu: triumfiar! După primele clipe de uimire, mi-am reamintit că nu reușisem încă să aflu în ce oraș mă găseam. Atunci l-am ocolit pe bărbatul în negru, m-am oprit la cinci sau șase metri de el, și am așteptat ca, înaintând de la un tablou la altul, să ajungă alături de mine.

L-am văzut dând din cap pentru a nu știu câta oară și surâzând ambiguu.

—Scuzați-mă! și vocea îmi tremură, vreți să-mi spuneți în ce oraș ne aflăm?

Bărbatul în negru își scoase monoclu triumfiar și mă fixă de la înălțimea ochilor săi albaștri.

—De ce doriți să știți? întrebă imperturbabil.

—Ajutați-mă, l-am implorat. Trebuie să mă fi răătăcit, mă învârt de două ore fără să știu unde sunt, am încercat să mă uit în jurul meu, dar totul este zadarnic... Mă veți înțelege, numai aici, înăuntru, aud vorbindu-se o duzină de limbi...

Bărbatul în negru surâse. Îmi răspunse cu o voce foarte scăzută, aproape dintr-o suflare:

—Suntem în turnul Babel.

Pe moment n-am înțeles. Apoi pricepui aluzia și fără voie, îmi veni să râd. Așa deci!... În mijlocul aceluia amestec de limbi puteam, cu drept cuvânt, să cred că mă aflu în turnul Babel.

În acest timp, bărbatul îmbrăcat în negru, după ce își curăță minuțios ciudatul monoclu cu o batistă, și-l fixă din nou în orbită și reîncepu să cerceteze picturile.

Glumise. Glumise deoarece își închipuia că și eu glumisem.

—Domnule, reluai atunci cu umilință. Domnule vă rog... Spuneți-mi în ce oraș suntem.

O secundă păru că era cât pe ce să-și piardă răbdarea.

—Am să vă spun, dar rămâne între noi: nici măcar eu nu știu, răspunse calm. Nu sunt de prin partea locului, este prima oară când vin aici.

M-am holbat la el, înspăimântat. Își dădu seama de încurcătura mea și când începu din nou să vorbească, tonul vocii sale era mai încurajator.

—La urma urmelor, ce importanță poate avea? Aici sau în altă parte ar fi același lucru: lumea întreagă e un turn Babel. Și în turnul Babel, să nu uitați asta, mai mult decât amestecul limbilor s-a produs amestecul inteligențelor.

Și arătă cu un aer de superioritate picturile dimprejur repetând de mai multe ori:

—Lumea întreagă este un turn Babel, lumea întreagă este un turn Babel!...

Se simțea în aceste ultime vorbe ale sale o urmă de mânie stăpânită, un fior de neliniște subtilă, care se transmise întregii mele ființe. Preț de un foarte lung moment m-am simțit părtaș, cel puțin așa mi s-a părut, la sentimentele pe care acum și chipul bărbatului le exprima în mod foarte clar.

Chiar așa. Bărbatul acela se simțea decepționat și mâhnit și mă constrângea prin puterea cine știe cărei vrăji să percep chiar emoțiile lui, ca și cum viața mea psihică ar fi fost contopită cu a sa. Mai mult decât contopită, absorbită. Categorie, picturile alea nu-l încântaseră cine știe ce pe bărbatul îmbrăcat în negru. Poate din această cauză se simțea mâhnit. Dar, de fapt, îmi dădeam seama că sub această nemulțumire bizară se ascundea ceva mult mai profund, ceva care depășea cu mult exigențele esteticii,

pentru ajunge la problema problemelor: rostul existenței.

Și eu? Nici eu nu îl știu. Știu numai că starea mea sufletească se schimbă pe neașteptate. Mă copleși un sentiment chinuitor de vinovăție, și, când bărbatul în negru își îndreptă asupra chipului meu albastrul intens al pupilelor sale, mi se păru că leșin.

Mă simțeam nedreptățit.

—Nu le-am pictat eu! urlai. Nu mă mai priviți în felul acesta, nu le-am pictat eu!

—Asta nu schimbă nimic, mă dojeni bărbatul. Dar glasul său prevestea iertarea. Adineauri, reluă părintește, când afirmam că nu cunosc numele acestui oraș... ei bine, spuneam adevărul. Vă repet: este prima dată când nimeresc aici. Și pe urmă, ca să fim sinceri, am cutreierat lumea aceasta în lung și în lat, fără să mă intereseze însă vreodată să știu numele localităților prin care poposeam pe rând. Motivul îl știți: lumea întreagă este un turn Babel.

Dumneavoastră v-ați rătăcit. Este o întâmplare mai mult decât normală. Dar ascultați-mă cu atenție: chiar să fi avut posibilitatea de a vă ajuta să ieșiți din această situație, ei bine, nu aş mișca un deget în favoarea dumneavoastră. Drumul, drumul cel drept, trebuie să-l găsiți singur. Și dacă nu există drumi, trebuie să-l construiți. Ați înțeles?

Nu înțelesesem deloc. Priveam zăpăcit sala de jur împrejur, grupul de pictori care gesticulau, pe domnul cu urechi elefantine și pe doamna cu lornietă, care încă mai discutau însuflețiți, și toate acele picturi colorate înrămate și agățate pe pereți.

—Eu caut drumul spre casă, spusei. Și imediat îmi dădui seama că rostisem o nerozie. Fiindcă mă gândeam cu adevărat la drumul spre casă. Bărbatul în negru însă,

care evident avea o slăbiciune pentru șarade, se arătă emoționat de acea afirmație a mea.

—Bine zis! Numai drumul spre casă este drumul drept, fiindcă numai în propria casă ne simțim noi înșine!

Aruncă o altă privire de jur împrejurul sălii. Surâsul blând, indulgent, reapăru pe buzele sale. Apoi, își potrivi monoclul și se îndreptă spre ieșire. Eu îl urmai, afară, pe bulevardul cu tei. Atunci se opri și spuse pe un ton sarcastic:

—Și dumneavoastră vreți să mă urmați? Aveți grijă, s-ar putea ca drumul meu să nu fie drumul bun. Nu faceți ca toți ceilalți, ați repeta aceeași greșeală pe care am făcut-o eu. Voi, artiștii ăștia, acum ați început să mă plictisiți.

—Dar eu nu sunt artist!

—Asta nu schimbă nimic! Dacă nu sunteți s-ar putea să fi fost, sau să deveniți. Vă spun, m-am plictisit de voi! Sunteți mereu la fel, astăzi ca și acum cinci mii de ani! Ați progresat numai aparent, în tehnică, preocupați, printre altele, numai să mă imitați, să mă copiați. Când o să vă hotărâți și voi să creați, să-mi oferiți un spectacol care să înfățișeze ceva cu adevărat nou?

Am bâiguit câteva cuvinte lipsite de înțeles. Bărbatul în negru nici măcar nu le luă în seamă. Avea ceva împotriva artiștilor, împotriva pictorilor în mod special. Avea ceva împotriva mea, care nu am fost niciodată pictor, era însă zadarnic să fi încercat să-i explic.

Și priveam chipul fără vârstă, îmbrăcămintea uzată, destrămată, și monoclul acela care sclipea ca un briliant.

Deodată mi se făcu frică de el.

—Cine sunteți? îl întrebai neliniștit.

—Nu are importanță, fiule.

—Cine sunteți? insistai. Însă vocea îmi tremura.

Bărbatul în negru își plecă ochii. Își privi pantofii negri, uzați și, fără a-și ridica ochii, stânjenit, răspunse :

—Dumnezeu.

L-am văzut traversând bulevardul, oprindu-se și ridicându-și gulerul hainei negre. Apoi, după ce își potrivea piciorul drept pe șina tramvaiului, și-l ridică pe stângul în spate, în poziția amorașilor care trimit săgeți. Îl văzui întinzând un braț spre cer și, cu degetul arătător îndoit ca un cârlig, apucând cablul electric de deasupra șinelor.

Alunecă în depărtare ca un tramvai, dar silențios și rapid, lăsându-mă uluit și chiar puțin înfricoșat. Când dispăru la capătul curbei, mi-am venit în fire. M-am gândit la casa mea, la locul în care putem fi noi înșine. Și mi-a venit să plâng, fiindcă mă simțeam surghiunit. Atunci am pornit din nou de-a lungul străzilor orașului pustiu, un oraș oarecare din această lume anonimă, în care întrebările nu au răspuns și unde numele nu au importanță, întrucât, așa cum spusese bărbatul în negru, lumea întreagă este un turn Babel.

1981

Traducere de Cornelia Marian

În fiecare seară, la o oră după apusul soarelui, o pasăre mare cenușie sosea în zbor razant și se ducea să se ascundă în mijlocul paltinilor și al sălciilor, în fundul parcului, în partea cu cei mai mulți copaci. La intervale regulate scotea un sunet jalnic și sfâșietor, un protest monoton asemănător șuieratului vechilor locomotive cu aburi. Uneori tânguirea își slăbea vigoarea și atunci semăna cu sirena răgușită a unui remorcher care vâslea cu putere în apa uleioasă a unui port învăluit de neguri.

Când sosea pasărea, întâmpinată cu promptitudine de lătratul câinilor, Olivia nu reușea să-și stăpânească o pornire de mânie. Își așeza broderia în coșulețul de răchită și rămânea așa, nemișcată, cu capul întors înspre fereastră, cu privirea fixă și scormonitoare, de parcă ar fi vrut să treacă prin geamuri și să-l forțeze cumva pe intrus să plece de acolo.

—Este de nesuportat! comenta. Pare o chemare de pe lumea cealaltă.

Stefano încerca să nu dea importanță cuvintelor soției și făcea totul pentru a o sustrage, atrăgându-i atenția asupra vreunor știri din ziarul pe care tocmai îl citea, sau chiar povestindu-i anecdote nostime.

În seara aceea însă, Olivia era de-a dreptul exasperată.

—Ascultă atent, Stefano! Nu ți se pare și ție că cineva cere ajutor de pe lumea cealaltă?

—Nu-i decât un huhurez, spuse el simulând indiferența.

Olivia își aranjă șuvițele de păr de la tâmple.

—Un huhurez? Și ce știi tu despre el? Din întâmplare ai devenit ornitolog?

—E un huhurez, fii liniștită. Mi-a spus Silverio, pădurarul.

Afară, Dingo și Lobo începuseră să latre fără încetare. Era inutil să încerci să-i calmezi. De-acum, între ei și pasărea aceea blestemată părea că se încinsese un joc cu atac și replică imediată, o înfruntare în care cel mai tare învinge, cu mârâieli și lătrături de-o parte și şuierături mânioase de cealaltă.

—Mă duc la culcare, spuse brusc Olivia. Se vedea că își ieșise din fire, buzele îi tremurau și se uita rătăcită de jur împrejur, fără a reuși să-și fixeze privirea pe ceva.

Stefano își împături ziarul, plictisit. Afară, cearta între huhurez și câini era în toi. Bărbatul zăbovi câteva minute în sufragerie, lângă focul din cămin gata să se stingă, apoi se duse după soție.

Dormitorul dădea spre partea opusă a clădirii, spre miază-noapte, unde zgomotele ajungeau atenuate. Olivia era deja în pijama, lângă noptieră, preocupată să-și pună dopuri de ceară în urechi.

Acum vocea îi era ciudat de liniștită:

—Huhurez, neuhurez, povestea asta trebuie să se termine odată! Găsește tu o soluție, Stefano. Altfel, eu în locul acesta nu rămân.

Stefano și Olivia se stabiliseră acolo cu șase luni înainte, după căutări istovitoare, după ce umblaseră pe la toate agențiile imobiliare din oraș și din localitățile învecinate, fără să fi putut găsi ceea ce doreau. În cele din urmă, tocmai când își pierduseră orice speranță, un intermediar îi condusesese cu mașina la Morada Blanca, un loc retras, departe de arterele intens circulate, ascuns în mijlocul unei proprietăți aproape părăsite și în unele porțiuni căzută în paragină.

Olivia rămăsese din prima clipă încântată de Morada Blanca. Avea un gard cu zăbrele vopsite roșu închis, năpădit de plante agățătoare, două coloane de cărămidă foarte decorative încadrau poarta de unde pornea o cărăruie pietruită, năpădită ici și colo de smocuri de iarbă pe care nimeni nu se mai îngrijea să le smulgă. Drumul, umbrit de o cupolă de vegetație, continua cam o sută de metri, flancat, de-o parte și de alta, de un gard viu de carpeni, care cine știe de cât timp nu mai simțise foarfecele grădinarului. În fund, exact în mijlocul unui luminiș invadat de buruieni, se înălța casa, pătrată, cu tencuială albă care începuse să cadă în bucăți, și cu veranda încadrată de linia unui arc triplu.

Zidurile se dovedeau solide iar ramele ferestrelor și ale ușilor suficient de bine păstrate. Numai șopronul din spatele casei, cu garajul și magazia de lemne aflată deasupra, păreau ruinate. În momentul acela însă, Olivia, cucerită de frumusețea sălbatică a locului, nu putea să dea atenție mărunțișurilor.

— Este prea mare, spusese Stefano privind împrejur înfricoșat.

— Ce este prea mare?

— Casa, și grădina aceasta din jur, întinsă ca un parc. Sunt prea multe plante, va fi o problemă să menții curățenia aici...

Dar Olivia insistase:

— Va fi o distracție, ai să vezi!

De fapt acela era exact locul după care alergau de atâta vreme: calea ferată și autostrada șerpuiau spre sud, la zece mile depărtare, iar satul era la aproape un kilometru, distanță potrivită pentru a se bucura de liniște și singurătate fără să se simtă izolați.

Și astfel, fără prea multe discuții, Stefano și Olivia

cumpărare Morada Blanca. Intermediarul se ocupă de toate, îi scuti de toate săcăielile obișnuite la încheierea actelor pentru a intra în posesia unei proprietăți. Nici măcar n-o cunoscuse pe proprietăreașă, doamna Anita Ferri; ea moștenise vila cu șase ani înainte, de la unchiul său care murise.

Urmare apoi luni și luni de reparații, de lucrări febrile, un du-te vino de zugravi, vopsitori, dulgheri, zidari și grădinari care îngrijiră parcul, redându-i frumusețea inițială. Stefano puse să fie curățați pomii de uscături, dori să fie reparat cu grijă cuptorul prăvălit pe jumătate, care mai dănuise alături de casă, și ceru să se astupe spărturile apărute în câteva locuri de-a lungul zidului din jurul casei. Mai puse și să fie doborât un stejar, în spatele casei, fiindcă în locul acela intenționa să construiască un garaj nou mai spațios și, de ce nu, mai cochet decât acela care se ruina în apropiere. Nici Olivia nu stătea cu mâinile în sân. Alerga dintr-un colț într-altul al grădinii, mereu în urma muncitorilor, smulgea buruienile, ardea uscăturile și aduna gunoaiele.

— Ai să vezi, spunea transpirată și gâfâind, dar cu un licăr de fericire luminându-i privirea, încă puțin și locul ăsta o să fie raiul pe pământ!

Și pe urmă, când totul era de-acum aranjat, cel puțin în mare, când căzu zăpada din ianuarie ca pentru a impune o pauză și ei stăteau așezați lângă focul strălucitor din cămin, mulțumiți de munca lor – totul era atât de bine aranjat, atât de curat – trebuise să apară pasărea aceea supărătoare, venită cine știe de unde, și să transforme cu țipetele ei lugubre raiul în infern. Povestea aceasta absurdă dura deja de zece zile și Olivia se săturase de ea până peste cap.

— Nu-i decât un huhurez, îi repeta mereu Stefano.

Într-o bună zi va pleca de aici așa cum a venit. Nu face din asta o dramă!

Și o invita afară, în spatele casei, în rarele momente în care soarele reușea să biruie ceața. Atunci schița planul garajului cel nou și îi măsoara dimensiunile pe teren, înfigând țărushi în stratul de zăpadă înghețată.

—Cum se va termina vremea urâtă vom începe lucrările și, odată terminat garajul, vom putea spune că suntem într-adevăr aranjați.

—Mda, încuviința ea neatentă. Ceea ce ne mai trebuie este un garaj nou. Însă problema cea mai urgentă este huhurezul. Trebuie să scăpăm de el, Stefano, altfel o să înnebunesc!

Stejarul tăiat zăcea prin preajmă, cu ramurile frumos stivuite și trunchiul tăiat în cilindri voluminoși, înalți de un metru. În tăcere, Stefano făcu sul proiectul garajului și îl puse la loc, strecurându-l vertical într-unul din cele șase orificii ale unei cărămizi perforate aflată pe masa rustică de sub acoperișul provizoriu ce adăpostea lemnele.

—Am să vorbesc cu Silverio, spuse. Nu te neliniști!

Silverio, pădurarul, acceptase să-l întâlnească la amiază în birtul văduvei Zambianchi. Stefano ajunsese cu câteva minute mai devreme, dar pădurarul era deja acolo și-l aștepta așezat într-un colț, în fața unui pahar cu vin alb.

—Bună ziua, domnule inginer.

El privi de jur împrejur stânjenit. Cârциuma era aproape goală, se mai aflau acolo doar trei bătrânei pe jumătate adormiți, lângă fereastra care dădea în curte.

—Îți mulțumesc că ai venit, îi spuse Stefano. Aruncă o privire spre ușa întredeschisă care ducea spre încăperea alăturată și, văzând că nu era nimeni, îl invită pe pădurar să-l urmeze.

—Aici vom putea vorbi mai liniștiți, adăugă.

Pădurarul îl observa cu chipul serios, calm, cu o clipire ascunsă în ochii îngustați.

—Știu deja despre ce este vorba, spuse Silverio.

—Într-adevăr? Mai bine așa; o să-mi fie mai puțin neplăcut să-ți explic ceea ce vreau.

Veni cârciumăreasa și Stefano o rugă să le aducă două pahare cu vin bun. Silverio rămase tăcut până ce femeia îi servi și se îndepărtă.

—Este din cauza huhurezului, așa-i?

—Întocmai. E vorba despre huhurez, lua-l-ar dracu'! Puse o mână pe brațul pădurarului. Nu mai putem din cauza lui, crede-mă! Soția mea va sfârși prin a face o depresiune nervoasă!...

Silverio surâse.

—Este un mic animal inofensiv, îi atrase el atenția, ba chiar extrem de folositor, având în vedere că se hrănește cu rozătoare de câmp, nevăstuici și șoareci.

—O fi extrem de folositor, nu mă îndoiesc. Dar, din păcate, nu este mut, înțelegi? Vine în fiecare seară, îi întărită pe câini să latre, și scoate din gâtlee un plânsat atât de jalnic și atât de lugubru, că ți se face părul măciucă.

—Am înțeles, am înțeles, mormăi pădurarul ca și cum ar fi vorbit pentru el însuși. Ați dori să scăpați de el, am dreptate?

—Da, încuviință Stefano cu un aer vinovat.

Sorbi din vin și îl privi pe Silverio, căutând să-și stăpânească disconfortul interior care se amplifică.

—Și probabil, continuă pădurarul, ați dori să vin eu și să-l împușc frumusețel...

—Da, repetă Stefano cu un firicel de voce. Ar fi soluția ideală. Eu nu știu să trag, nici măcar nu am pușcă.

Îngândurat, Silverio își trecu ușor degetele peste marginea paharului, apoi își duse mâna la buzunarul vestonului de pădurar și scoase de acolo o broșură mototolită, pe care începu s-o răsfoiască umezindu-și degetul arătător.

—Există totuși o problemă, dragă domnule inginer. Huhurezul este o specie protejată. Scrie aici, vedeți? Huhurezul, șoricarul comun, cucuveaua, ciocănitoarea, pitulicea, corbul, alunarul, cioara... Toate specii ocrotite. Cine ucide una dintre aceste păsări își atrage sancțiuni penale cam severe...

—Dar eu nu sunt vânător, încercă să se apere Stefano. Vreau numai să mă descotorosesc de o pasăre supărătoare din cauza căreia nu pot dormi.

—De acord. Dar nu-mi puteți cere tocmai mie un asemenea serviciu.

—Și de ce nu? Poate fiindcă dumneata ești pădurar și în această calitate trebuie să aperi speciile protejate? Aici însă este vorba de un caz special, de o urgență.

Se opri o clipă privindu-l cu coada ochiului pe omul pe care simțea că-l convinsese.

—Ascultă-mă bine, Silverio! Am cumpărat acum șase luni Morada Blanca, am venit în ținutul acesta, departe de drumurile circulate, pentru a mă bucura în liniște de bătrânețe, am făcut cheltuieli, am trudit ca un negru împreună cu soția mea pentru a pune la punct o casă părăsită. Olivia și cu mine ne simțim bine aici, ducem o viață izolată, dar suntem politicoși cu toată lumea și ne plătim taxele, nu ne-am dat înapoi niciodată când a fost vorba să subvenționăm biserica parohială sau terenul de sport sau sărbătorirea hramului bisericii. Repet, ne simțim bine aici, și aici am vrea să rămânem pentru tot restul zilelor noastre. Însă pasărea aceea piază-rea distruge totul.

Mă tem că, dacă nu se va găsi un leac, vom fi nevoiți să plecăm de aici. Încearcă să mă înțelegi, Silverio. Soția mea este o persoană foarte sensibilă.

Spre seară reîncepu să ningă des, des. Era o zăpadă mărunță, înghețată, numai ace de gheață dure și compacte care, purtate de vânt, se izbeau de geamurile ferestrelor.

Stefano puse de-o parte cartea pe care o citea și se duse să închidă obloanele.

Acela a fost momentul în care Olivia, din curte, îl chemă țipând. Stefano alergă afară numai în cămașă, fără să-și mai îmbrace haina impermeabilă, fără pălărie. În picioare, sub acoperișul provizoriu, ridicat peste lemnele de foc, Olivia continua să-l strige, dar acum vocea îi ieșea cu greutate din gâtlee, asemenea horcăitului unui muribund.

—Vino să vezi, Stefano, șopti. Fața îi era trasă și palidă, ca a cuiva care este foarte aproape de o cădere nervoasă, însă ochii îi aruncau fulgere și era stăpânită de mânie și de spaimă. Vino să vezi ce a pus la cale prietenul nostru!

Lui Stefano îi fu de ajuns o privire ca să înțeleagă ce se întâmplase. Alături de stivele de lemne de foc era masa în centrul căreia trona cărămida perforată. Dar din hârtia cu planul garajului nu mai exista nici o urmă. Sau, mai exact, ceea ce rămăsese era împrăștiat peste tot sub acoperiș: fragmentul cel mai mare nu depășea mărimea unui timbru.

—Huhurezul a fost, spuse Olivia printre hohote de plâns, refugiindu-se în brațele soțului.

—Ce mama naibii se întâmplă?! înjură el printre dinți. Și de ce dai vina pe huhurez?

Olivia arată în direcția mesei rustice.

—El a fost, nu încape îndoială. Și-a lăsat semnătura.

Abia atunci observă Stefano pana cenușie a păsării, ceva mai lungă de-o palmă, înfiptă într-o gaură a cărămizii ca într-o călimară.

—Mi-e frig, spuse ridicându-și gulerul cămășii. Să intrăm în casă.

Rămaseră treji până târziu, absorbiți de o discuție fără cap și fără coadă. Cu răbdare, dar fără prea mare convingere, Stefano încerca cele mai nepotrivite acrobații dialectice pentru a respinge ceea ce Olivia susținea cu îndârjire crescândă.

—Concepția ta științifică este aceea care te împiedică să vezi problema în adevărata lumină! spunea Olivia. Tu ești un bărbat practic, obișnuit cu faptul concret, cu calculele exacte. Ceea ce nu este măsurabil, nu intră în anumiți parametri, pentru tine nu există sau, cel mult, aparține sferei obscure și vagi a iraționalului, deci este ceva care trebuie anulat și negat cu toate forțele. Pentru tine un huhurez este un huhurez și nimic altceva decât un huhurez! Pentru mine, în schimb, ar putea fi și altceva.

—Și ce altceva ar mai putea să fie? O întrupare a Diavolului?

Olivia tăcu câteva clipe, îl privi cum stătea învăluit în lumina flăcărilor de la focul din cămin.

—Cu Diavolul nu se glumește, șopti cu o voce abia perceptibilă. Astea sunt lucruri pe care nici eu nici tu nu le putem ști, pe care nimeni nu le poate ști...

—De acord. Dar de ce să-ți imaginezi tot felul de lucruri despre amărâta aia de pasăre, atât de infometată încât s-a apucat să mănânce hârtie?!...

—Nu a mâncat absolut nimic! se înfurie Olivia. A rupt numai planul garajului, pentru a ne face să înțelegem că aici, pe teritoriul ei, nu vrea schimbări! Vrea să rămână totul cum era înainte, nu înțelegi?

—Acum chiar că exagerezi, Olivia!

—Nu, nu exagerez deloc! Mai sunt multe de descoperit despre comportamentul animalelor, chiar conform studiilor lui Konrad Lorenz. După mine, fiecare pădure, fiecare fermă, fiecare casă de la țară, ba până și fiecare gard de măracini și fiecare tufiș are un fel de geniu tutelar. Poate fi un elf sau o nimfă, pot fi spiriduși invizibili care nu se arată niciodată sau un animal anume cu îndatoriri anume, de a păzi. Ei bine, paznicul de la Morada Blanca este huhurezul! Ce ți se pare așa ciudat? Casa aceasta a rămas părăsită ani de zile și am venit noi aici să curățăm, să aranjăm, să facem schimbări care nu-i plac deloc animalului aceluia. Suntem doi intruși, Stefano. Huhurezul va continua să ne chinuiască până când îi vom lăsa domeniul liber.

—Ba, nici măcar în glumă, surâse Stefano. Într-una din serile astea vine Silverio și cu o împușcătură rezolvă problema. Ne-am și înțeles deja.

—Aha, desigur, Silverio. Și când vine Silverio?

—Categoric, în seara asta nu, că ninge. Trebuie să așteptăm o seară senină, fără ninsoare nici ceață, dacă s-ar putea cu clar de lună. Doar n-o să se apuce să tragă orbește în mijlocul frunzișului! Fii serioasă, Olivia! Nu deranjăm noi elfii și nimfele, astea sunt povești! N-are rost să ne facem atâtea griji din cauza unui huhurez tâmpit!

—Atât de tâmpit încât s-a priceput să rupă planul în sute de bucăți! se repezi Olivia. Atât de tâmpit încât să-și lase la vedere o pană drept semnătură, pentru cazul că am avea dubii privind autorul isprăvii!

Și astfel discuția era reluată de la capăt: Stefano își implora soția să nu se lase copleșită de teamă fără motiv, și Olivia își contrazicea soțul, făcându-l orb și naiv.

—Suntem de treizeci de ani împreună și abia acum descopăr cât ești de mărginit și de încăpățânat, se plângea ea.

Din fericire, în seara aceea huhurezul nu veni. Cine știe, poate îl obosea zăpada și prefera să rămână în adăpostul său de peste zi, în pădurea de pe malul râului. Căinii nu avură cu cine să se încaiere și petrecură noaptea în liniște, adăpostiți în cuștile lor.

Și în pat ea încercă să redeschidă discuția — în seara aceea renunțase la dopurile de ceară și divaga în căutare de noi dovezi, de amănunte uitate și încă insuficient analizate. Dar Stefano nu mai putea, era obosit și răspundea cu bombăneli și sforăituri.

Olivia mai insistă puțin, dar neprimind răspuns, în cele din urmă tăcu și apoi adormi.

În seara următoare huhurezul sosi, punctual ca o eclipsă. Nu mai ninge, un vânt stăruitor începuse să sufle dinspre apus, vestind un timp frumos care totuși întârzia să se facă simțit.

Huhurezul părea înnebunit. Rătăcea fără odihnă prin toată grădina, se învârtea în jurul casei fără să se oprească o clipă.

Olivia se repezi să închidă obloanele. În seara aceea însă pasărea manifesta o agitație extraordinară, se tânguia cuprinsă de o stare paroxistică, cum nu mai văzuseră nicio dată, și nu o dată Stefano și Olivia o auziră izbindu-se de ferestre, râcâind și lovind cu ciocul în scândurelele obloanelor, ca un suflet chinuit.

—Și acum ce face? striga Olivia, palidă și cu ochii măriți de teamă. Sfinte Dumnezeule, nu-i mai ajunge grădina, acum vrea să intre în casă!

A fost nevoie să recurgă la o doză dublă de calmante.

Cu toate acestea n-a putut dormi toată noaptea, ghemuită în spatele lui Stefano. Afară, huhurezul dezlănțuit se tânguia neobosit, îngrozindu-i.

Dimineața găsiră crenguțe de stejar împrăștiate pe terasă și îngrămădite pe pervazul fiecărei ferestre.

—A fost vântul din timpul nopții, spuse Stefano căutând să-și păstreze calmul.

—A fost huhurezul! izbucni însă Olivia cu o voce tăioasă. Rămurelele astea presărate peste tot sunt fără îndoială un mesaj, pe care deocamdată nu știu să-l descifrez.

Veni, în sfârșit, o seară senină, fără urmă de ceață. O lună mare și sângerie se înălța dinspre răsărit, în spatele pâlcului de plop, când mai era încă aproape o jumătate de oră de lumină solară. Silverio sosi, îmbrăcat în haina sa de aba, având pe umăr pușca de vânătoare, cu țevice lustruite.

Stefano porni în întâmpinarea lui, pentru a-i deschide poarta.

—Bună seara, domnule inginer, îl salută pădurarul cu vocea lui liniștită.

Stefano îi răspunse la salut abia ridicând o mână, cu un gest stângaci și prudent ce-i dezvăluia toată neliniștea provocată de fapta nepermisă pe care erau gata s-o săvârșească.

—Seara mi se pare potrivită, murmură. Fără îndoială, vizibilitatea va fi satisfăcătoare.

Stefano vorbise foarte încet, de parcă o mie de urechi indiscrete ar fi ascultat prin tufișuri.

—Va trebui să-l surprind cum ajunge, înainte de a se ascunde în desișul copacilor, spuse Silverio privind în jurul său. Din ce parte sosește de obicei?

—Din nord, dinspre râu. Acolo își are adăpostul în timpul zilei, cel puțin așa presupun.

— Atunci va trebui să mă duc în spatele casei.

Străbătură poteca pe sub crengile carpenilor în care mai rezistau încă frunze veștede de culoarea tutunului. Olivia îi aștepta lângă verandă, îmbrăcată într-un cojocel și cu căciulă pe cap. Voia să participe și ea la vânătoare, așa că îi urmă în spatele clădirii.

— Se vede că ați făcut o curățenie pe cinste, comentă Silverio, arătând spre arborii curățați de crengile uscate. Și stejarul? Unde a dispărut stejarul? Apoi observă trunchiul făcut bucăți care zăcea în apropiere și făcu un gest de dezaprobare.

— Ei, asta nu, dragă domnule inginer, suspină întristat. Un stejar așa de frumos, care avea douăzeci și cinci de primăveri, n-ar fi trebuit să-l tăiați...

— Trebuie să construim un garaj nou, se justifică Stefano. Stejarul nu mi-ar fi lăsat destul loc.

Pădurarul dădu din umeri.

— Un garaj se construiește în trei zile, spuse cu o voce în care se simțea reproșul, dar unui stejar îi trebuie o jumătate de secol pentru a deveni adult. Și acela era deja la jumătatea drumului...

Își încărcă pușca de vânătoare cu două țevi.

— Îmi amintesc de parcă a fost ieri ziua în care Benito Mochuelo a plantat stejarul și a vărsat o sticlă de Porto pe pământul din jurul lui, pentru a-l boteza! Eu eram un băiețandru și am lucrat aici ca argat cât s-a construit Morada Blanca.

— Benito Mochuelo... îl întrerupse Stefano. Te referi cumva la persoana care a construit casa aceasta?

— Întocmai.

— Noi am cumpărat-o de la doamna Anita Ferri, interveni Olivia.

— Nepoata, preciză pădurarul. Fiica uneia dintre

surorile lui. Benito Mochuelo ar fi vrut să aibă o duzină de copii, dar soția lui, sărăcuța, n-a putut să-i dăruiască nici măcar unul. Era ditai muierea, solidă și grasă, ca un butoi...

—Erau spanioli, nu-i așa?

—Da, spanioli amândoi, cine știe cum de-au nimerit pe aici.

—Și eu, care eram convinsă că numele de Morada Blanca fusese dat de vreun boiernaș snob, murmură Olivia.

Silverio nu făcu nici un comentariu, unele cuvinte nu le înțelese. Adulmeca aerul, cum fac copiii, și privea stăruitor în direcția râului.

—Ar fi bine ca doamna și domnul să intre în casă, îi sfătui. Cu cât vom face mai puțin zgomot, cu atât mai bine va fi.

Dar chiar în clipa aceea, în spatele lor, dinspre partea de sud a casei, se auzi viersul huhurezului, limpede și arogant.

Pădurarului îi scăpă printre dinți un început de înjurătură.

—Ne-a auzit și ne-a ocolit, rosti bâlbâindu-se de furie.

Începu să alerge în direcția potrivită, apoi se opri în mijlocul pajiștii din fața casei, ascultă cu atenție și, când pasărea începu să se tângue din nou în mijlocul copacilor, descărcă pușca la întâmplare.

Totul se petrecu într-o clipă. În timp ce Silverio își descărca arma din nou, o formă cenușie întunecată se ivi pe neașteptate dintre arbori, se năpusti urlând asupra nefericitului și-l izbi mânios cu ciocul pe mâini și în mijlocul frunții.

Silverio se poticni și căzu la pământ, cu pușca

neîncărcată încă. Și huhurezul, din ce în ce mai ațâțat de vederea și de mirosul sângelui, lovea cu sălbăticie crescândă. Urletul disperat al Oliviei și lătratul furios al câinilor îl făcură să-și abandoneze victima. Timp de o clipă rămase planând în aer, dând din aripi și rotindu-și capul; ochii îi străluceau ca două oglinjoare. Apoi, acompaniat de un bocet prelung și sfâșietor, dispăru în întunericul nopții care se lăsa.

Stefano se opri să-l ajute pe pădurar, destul de lovit judecând după un prim și sumar examen.

— Ai nevoie de îngrijire medicală, spuse mahnit.

Îl siliră să intre în casă.

Olivia îi turnă o porție zdravănă de coniac. Apoi îi șterse rănila cu un tampon mare de vată îmbibat cu alcool. Pe fruntea lui Silverio, acolo unde huhurezul îl lovise furios cu ciocul, se contura o rană urâtă.

— Te însoțesc la spital, se offeri Stefano îngrijorat. Rana aceea ar avea nevoie de câteva copci...

— Da' de unde, nici vorbă, spuse nepăsător Silverio. E numai o zgârietură, nu mor eu din atâta lucru. Și apoi, ce-aș putea să le povestesc celor de la spital? Mai bine nu, e doar o zgârietură.

Dădu pe gât coniacul și mai zăbovi puțin să-l ocărăscă pe huhurez, autoironizându-se pentru înfrângerea suferită. Apoi i se adresă Oliviei:

— Fiți liniștită, doamnă, spuse sigur pe el. De-acum, eu și pasărea aceea avem de încheiat o socoteală. Mă voi întoarce mâine seară, mă voi întoarce în fiecare seară dacă va fi nevoie, dar fiți liniștită, că-i jumulesc eu curând penele huhurezului ăluia, aveți cuvântul lui Silverio Brambati, zis Faina¹.

¹ Faina – Afurisitul (în l. italiană în original).

Olivia îl asculta foarte liniștită, cu o lumină ciudată în ochi, și atitudinea ei îl îngrijoră pe Stefano. O privea, cu impresia că era cât pe ce să spună ceva deplasat, fraze de neînțeles sau contradictorii. Presimțirea i se adeveri când Olivia spuse cu o voce fermă:

—Ne-am schimbat intenția, domnule Silverio.

Stefano tresări și își fixă soția, înspăimântat.

—Da, ne-am schimbat intenția, repetă Olivia. Din două motive: în primul rând, animalul acela s-a dovedit prea inteligent și uciderea lui devine o acțiune extrem de complicată. În al doilea rând, dacă dumneata ai reuși să-l dobori, aş avea din această cauză remuşcări ca și cum... ca și cum pasărea aceea ar fi fost o ființă omenească, mă înțelegi? Indirect, m-aş simți vinovată de omucidere. Și pe urmă, cine poate ști? Sunt sigură că un alt huhurez i-ar lua locul celui eliminat, și după aceea altul, și așa mai departe, mereu. Casa aceasta este blestemată, acum nu mai încape nici o îndoială, și problema va trebui rezolvată cu totul altfel.

Silverio o privea pieziș, preocupat să-și tortureze o ureche tot trăgând de ea. Cuvintele Oliviei nu-l mirau deloc. Spuse doar:

—Venisem în silă și împotriva dorinței mele, numai ca să vă fac dumneavoastră un serviciu. Dacă intervenția mea nu mai este necesară... cu atât mai bine.

Își atinse ușor locul din mijlocul frunții unde sângele începea să se închege.

—Dorința de a mă răzbuna e puternică, admise. Apoi confirmă: dar, dacă doamna și-a schimbat intenția, nu pot decât să mă bucur. Hotărârea ei îmi îngăduie să mă împac cu conștiința mea de pădurar.

—Atunci este în regulă, se grăbi să încheie Olivia. Vom avea grijă să ne arătăm în mod satisfăcător recunoștința

pentru deranjul dumatăle. Hai acum să-l lăsăm de-o parte pe huhurez și să vorbim despre altceva. Spune, ce fel de om era domnul Mochuelo?

Pădurarul păru cam dezorientat. Stefano îi citea în privire stânjeneala provocată de faptul că are de-a face cu oameni cam ciudați, dar și înțelepciunea celui obișnuit să audă, prin însăși natura muncii sale, întrebări dintre cele mai neobișnuite și mai trăsnete.

— Firește, nu pot spune că l-am cunoscut bine, mormăi. Asta și fiindcă timp de mai mulți ani am lucrat departe de aici, pe proprietatea lui Tesoretto, și veneam rareori prin sat. Benito Mochuelo era un om care nu avea încredere în nimeni, în privința asta nu încapă discuție. În sat mergea numai ca să se aprovizioneze, în cârciumă dacă-o fi intrat de vreo zece ori în toată viața lui, iar când i-a murit soția a devenit și mai retras. Se spune că-și petrece timpul sub stejar, în tovărășia unui pachet de cărți de joc, cufundat în pasiențe interminabile.

Silverio dădu din cap, făcând un efort vizibil să-și amintească întâmplări care acum păreau uitate.

— Acum mi-aduc aminté, spuse el, agitându-și arătătorul în aer. În ultimă vreme Mochuelo o vizita pe Delfina, mergea la ea să-i dea în cărți aproape în fiecare zi. Da, Delfina este una care poate spune că l-a cunoscut!

— O ghicitoare? se interesă Olivia.

— Da, una care dă în cărți. Locuiește la capătul satului, chiar în ultima casă. Mochuelo era mereu acolo, la ea, o consulta pentru orice fleac.

Mai târziu, după ce abia plecase pădurarul, discuția dintre Stefano și Olivia amenință să se transforme pe neașteptate într-o ceartă strașnică.

— Ce figură! ocăra Stefano. Eu mă duc să-l corup pe

un om cinstit, îl forțez să încalce legea, fapt pentru care se pricopsește cu o gaură în frunte, și tu, dintr-odată, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, îi spui „mulțumesc mult, ne-am schimbat intenția!”. Ai înnebunit? Nu vrei să-mi explici și mie povestea asta despre casa blestemată și despre huhurezii care ar reapărea pe bandă rulantă? Ai vorbit chiar și de omucidere...

—Păi sigur! replică Olivia. Huhurezul e un suflet reîncarnat, nu e nici o îndoială, probabil chiar sufletul lui Benito Mochuelo, care se întoarce în locurile cele mai familiare lui.

—Delirezi! Înainte ai vorbit de elfi, de nimfe ale pădurii, ai susținut teoriile cele mai confuze, legendele, și erai cât pe ce să chemi în ajutor chiar pe Necuratul. Și acum, în plin delir, îmi vii cu fantomele și sufletele reîncarnate! Ascultă, m-am săturat de povestea asta până peste cap, nu sunt dispus să-ți mai înghit toate elucubrațiile, nu vreau s-o iau razna și eu!

—Tu să ascuți, raționalistule sceptic! Silverio, care este un om simplu, se pare că a înțeles mai multe decât tine. N-are rost să mai discutăm, Stefano. Măine îi vom face o vizită Delfinei, ghicitoarea. Vreau să aflu de la ea cât mai multe despre Benito Mochuelo. Pe urmă vom hotărî ce-i de făcut.

Afară, ori cu o aripă rănită, ori atins de alice în altă parte mai puțin vitală a corpului, huhurezul reîncepu să se tânguie.

Casa Delfinei era mică și scundă, cu pereții roz și cu ferestrele înguste. Iederă deasă, cu frunzele închise la culoare, îi acoperea peretele de la răsărit. În față, de-o parte și de alta a singurei intrări, două tufe de rozmarin sfidau asprimea iernii, protejate de folii mari de plastic transparent.

Stefano și Olivia bătură la ușă. Dinăuntru, un glas obosit și trist îi invită să intre.

— Ei, pe cine văd, noii proprietari de la Morada Blanca!

Bătrâna Delfina se ridică cu greutate din fotoliul ei de lângă sobă și veni în întâmpinarea lor.

— Luați loc, bună seara, eu sunt Delfina, dau în cărți și prezic viitorul, rezolv orice problemă – dragoste, afaceri și deochi! Vă stau la dispoziție.

Stefano avu o vagă impresie că femeia îi aștepta. Se gândi că trebuie s-o fi avertizat Silverio. Însă amănuntul acela nu avea nici o importanță. Privi cu simpatie chipul zbârcit al bătrânei, pe care doi ochi negri și pătrunzători se întreceau în strălucire cu cerceii și cu inelele țipătoare pe care femeia le arăta cu ostentație. O basma roșie îi ascundea parțial părul aproape alb, și un șal lung cu franjuri îi acoperea umerii. Și Olivia părea fascinată de înfățișarea acelei țigănci și, intimidată, se așeză imediat ce ghicitoarea le arătă scaunele de lângă masă.

— Povestiți-mi, îi invită bătrâna Delfina, scoțând din sertar un pachet de cărți de ghicit de Tarot. Ați venit împreună, înseamnă că problema dumneavoastră este comună, o problemă care vă privește pe amândoi și sunteți de aceeași părere în privința ei...

Stefano își dăduse seama că, pentru a se înțelege cu ghicitoarea, cel mai bun lucru era să-i răspundă în același mod.

— Este o treabă care ne preocupă foarte mult, spuse, și vrem să știm cum se va termina.

Delfina amestecă rapid cărțile, o invită pe Olivia să taie și așeză tacticos pe masă trei rânduri de câte cinci cărți aliniate. Apoi începu să le întoarcă una câte una și, pe măsură ce le întorcea, scotea strigăte scurte de uimire și de satisfacție.

—E de necrezut, spunea. Într-adevăr, sunteți norocoși, toate cărțile vă sunt favorabile. Oricare ar fi problema care vă neliniștește, fiți siguri că se va rezolva pe calea cea mai bună. Și încă repede, chiar foarte repede!

Stefano și Olivia o ascultau fără să clipească.

—Un noroc de-a dreptul nemaipomenit! continuă bătrâna ciocănind cărțile cu degetul. Asta e cartea voastră câștigătoare, încheie ea și le arată un as de treflă, plin tot de pete și bogat în mazăgălituri.

Olivia dorea să știe semnificația exactă a cărții aceleia, dar Delfina ridică din umeri.

—Nu pot să spun nimic, murmură. Pot fi multe semnificații, depinde de natura problemei care vă îngrijorează. Un lucru însă e sigur: când asul de treflă cade între două figuri, ca în cazul acesta, succesul e garantat.

—Bun, de-ajuns cu astea, mulțumi Stefano și cu dosul mâinii împinse cărțile de Tarot deoparte. Soția mea este interesată de altceva, vrea informații despre Benito Mochuelo. Am aflat că dumneavoastră sunteți poate singura persoană din sat pe care el o vizita destul de des. Se spune că era mereu pe-aici ca să-i dați în cărți...

—E-adevărat, încuviință bătrâna. În ultima vreme venea la mine aproape în fiecare zi! Și întotdeauna era amabil și plin de grijă, un adevărat domn. Și foarte generos. Șalul acesta pe care-l port, el mi l-a dăruit. Și acest inel. Nu-i așa că-i splendid?

Olivia începu să-i pună o grămadă de întrebări, mai întâi cu discreție, apoi pe un ton tot mai insistent. Iar bătrâna îi răspundea cu plăcere, aproape recunoscătoare că cineva îi dădea ocazia să evoce amintiri pentru ea fără îndoială plăcute.

—Se spune că ar fi fost un mizantrop nepăsător, continuă Olivia.

—Un... cum ați spus?

—Voiam să spun un urs, unul care este rareori de acord cu aproapele său.

—Nici vorbă! o asigură Delfina. Benito Mochuelo era o persoană cumsecade, v-am mai spus-o. Sigur, cu cei din sat nu prea vorbea, dar numai din cauză că aceia îl bârfeau. El era un străin venit să se stabilească aici. Avea o rentă din care trăia. Era totuși un străin. Și când vorbea, de obicei amestecând spaniola cu italiana și cu dialectul de pe aici, nu era ușor să-l înțelegi. De aici neîncrederea. Careva a început să lanseze zvonul că, dacă venise tocmai din Spania, trebuie să fi făcut ceva nu tocmai curat pe acolo. Calomnii toate, bineînțeles! Eu știu adevărul: nu era de acord cu cei din guvern, el era un pacifist, ura violența, nu mergea nici măcar la vânătoare și respecta toate animalele, chiar și muștele, chiar și viermii și furnicile, și de fapt... de fapt voia să se apropie de surorile lui, amândouă căsătorite în oraș, două scorpii egoiste care în douăzeci de ani dacă au venit să-l vadă de trei ori! Benito Mochuelo suferea foarte mult, mai mult pentru țara lui decât din pricina surorilor și, uneori, aici la mine, îl apucau adevărate crize de furie. Arăta afară, pe fereastră, și striga: Pueblo de mierda¹! așa striga. Atunci, pentru a-l face să uite, pentru a-l liniști, îl invitam să jucăm cărți. Numai că el era foarte priceput la joc și era inutil să încerc să trișez sau să mă fac că am greșit la numărarea punctelor pentru a câștiga. „Fii atentă ce faci, vrăjitoareo!” îmi spunea, mai în glumă, mai în serios. „Mă cheamă Mochuelo, dar nu sunt un *mochuelo*!” Mereu spunea așa: „mă cheamă Mochuelo dar nu sunt un *mochuelo*!” N-am înțeles niciodată exact ce voia să spună cu cuvintele acelea...

¹ Pueblo de mierda = Sat de rahat (în l. spaniolă în text).

Stefano îi făcu Oliviei un semn discret cu genunchiul, pentru a o face să înțeleagă că sosise momentul să ridice ședința. Puse o bancnotă pe masă și spuse:

— Ei, acum plecăm.

Ghicitoarea îi însoți câțiva pași afară din casă, până unde le era parcată mașina și își luă rămas bun de la ei cu multă căldură, felicitându-o pe Olivia pentru haina frumoasă cu care era îmbrăcată.

— Ce doamnă frumoasă! o admira încântată, și ce blană frumoasă, ce poșetă elegantă...

Roșu ca o enormă sămânță de magnolie, soarele cobora în momentul acela dincolo de limita extremă a orizontului, în spatele șirurilor de plop încă desfrunziți. În timpul drumului scurt Stefano tăcu, iar Olivia spuse numai:

— Cum ajung acasă îi telefonez prietenei mele Maria Livia.

— Pentru ce?

— Fiindcă Maria Livia știe spaniola. Trebuie s-o întreb ceva.

Dar odată ajunși acasă... Stefano descuie cu cheia ușa cu geamuri de la intrare care dădea direct în sufragerie și imediat fu izbit de un suflu de pulbere neagră și uleioasă. Huhurezul trecu pe deasupra capetelor lor cu un zgomot de aripi înspăimântător și într-o clipă ajunse în desișul de copaci din grădină.

— Era în casă, se bâlbâi Olivia, căreia îi tremurau buzele. Dumnezeu, era în casă! Acum reușește să treacă și prin ziduri și prin ferestrele închise!

— A coborât prin hornul șemineului, o lămuri Stefano, scuturându-și de pe umeri și din păr funinginea care îl murdărise.

Pe masă erau două pahare și o sticlă cu apă minerală.

Fața de masă era mânjită toată de urmele negre ale huhurezului, iar din gâtul sticlei ieșea o crenguță de stejar.

—Un alt mesaj, șuieră Olivia strângând din dinți. Dar de data asta este limpede, Stefano. Îl înțelegi chiar și tu, nu-i așa?

El încuviință în tăcere. Luă sticla și paharele, împături fața de masă neagră de funingine și duse totul în bucătărie. În acest timp, Olivia se închisese în birou ca să dea telefon.

Se întoarse după două minute. Buzele nu-i mai tremurau, avea o privire calmă, precisă, și care în parte trăda o mare mulțumire interioară.

—Ei bine, se repezi el s-o întrebe cu un ton temător. Ai vorbit cu Maria Livia? Despre ce trebuia s-o întrebi?

—E simplu. Voiam numai să știu ce înseamnă „mochuelo” în spaniolă. Înseamnă huhurez, răspunse răspicat Olivia. *Mochuelo* înseamnă huhurez! Am ajuns la epilog, Stefano!

—Da, fu el de acord cu un fir de voce. Chiar mâine luăm măsură. Vom face cum vrea el, și pe urmă, cu voia Domnului, din toată povestea aceasta va rămâne numai amintirea.

Peste două zile, la Morada Blanca sosi un screper și fu săpată o groapă mare în spatele casei, chiar în punctul în care se ridica înainte stejarul lui Benito Mochuelo. Doi oameni curățară din nou terenul de rădăcinile care ici și colo ieșeau la iveală de jur împrejurul craterului, al cărui fund fu din nou acoperit cu nisip amestecat cu turbă și cu frunziș îmbibat de îngrășămintă naturale.

Între timp, Stefano mutase cu zece metri mai spre nord țărșii pentru garajul ce trebuia înălțat. Și Olivia,

profitând de ziua însorită, aprinsese un foc în curte și pregătea fripturi pe jărat.

Mai târziu, sosi autocamionul lui Augusto Brega, care lucra la o pepinieră, și în mai puțin de o jumătate de oră, cu ajutorul brațului mobil al macaralei, al frânghiilor și al scripeților, noul stejar fu pus la locul său în groapa pregătită dinainte. Stefano alergă să ia o sticlă de vin spumos și, spre stupoarea celor prezenți, îi vărsă conținutul în jurul trunchiului. Apoi îi invită în casă pe muncitori, să bea ceva.

—Oare se va prinde? întrebă cu o voce care îi trăda neliniștea secretă.

—Categoric, îi garantă șeful brigăzii de la pepinieră. Să tot fie cincisprezece ani de când n-am ratat nici un copac.

Și apoi adăugă:

—Să nu-i lipsească apa, în special începând din mai.

Dar Stefano încă nu era pe deplin convins. Când, spre seară, își îmbrățișă soția pentru a o liniști, pentru a-i spune că, în sfârșit, totul era în regulă, că huhurezul nu se va mai întoarce niciodată, și că pacea, numai pacea și liniștea vor domni de acum încolo la Morada Blanca, simți că îndoiala mai rodea înlăuntrul său.

Numai în dimineața următoare, după o noapte petrecută între somn și veghe, cu toate că huhurezul rămăsese departe, tăcut și liniștit, Stefano scosese un suspin de ușurare.

Coborâse în grădină cum se luminase de ziuă și se învârtea prin apropierea stejarului și a cuptorului reparat recent. Cădea o burniță mărunță, pătrunzătoare, vrăbiile și mierlele ciripeau obosite printre ramuri, și o ceață joasă și vapoasă se așternuse peste toată câmpia.

Pe o latură a cuptorului proaspăt văruit, o inscripție

scrisă cu un tăciune sărea în ochi în toată absurdă sa evidență. „Muchas gracias”¹, suna mesajul. Încastrată într-o crăpătură a zidului se afla o pană cenușie de-a huhurezului.

Ar fi vrut s-o strige în gura mare pe nevastă-sa, să o invite să iasă din casă ca să poată citi și ea mesajul eliberator, dar ploaia spăla scrisul, literele păleau treptat, lăsând pe zid o mângă mocirloasă cenușie, și de-acum indescifrabilă.

Stefano scoase pana din crăpătură și se întoarse în casă. Iată, povestea se încheiase într-adevăr în cel mai bun mod cu putință și încă destul de repede, cum spusese Delfina, ghicitoarea.

Puse pana huhurezului într-un mic vas de metal, pe birou, și surâse.

—Odihnește-te în pace, Mochuelo!

1987

Traducere de Cornelia Marian

¹ Muchas gracias = mulțumesc mult (în l. spaniolă în text).

Cuprins

Cuvânt înainte	5
Spațiu amar	7
Vânătorul electronic.....	18
Luna celor douăzeci de brațe	24
Ordinele nu se discută.....	43
Mina	55
Krakenul.....	60
Filosof la pensie	83
O roșcată autentică.....	93
Înfruntarea.....	115
Născut a doua oară	117
Babel	139
Mochuelo	148